

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatɔɔe be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namijnɔnme gbetɔe naxee sebe alɔ Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beetie bama Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatɔɔe fan nɔma yi beetie bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beetie findixi misaali xungbe nan na danxaniyatɔɔe be kabi temui xɔnkuye. Mixi nɔma rakɔɔside yi beetie kui a Ala wama ne mixie xa e boɔe xa fe masen a be. Xa kɔntɔfili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e nɔma na fan masende Ala be, a findi Ala matɔxɔe ra. Adamadi lanma a xa na fe mɔoli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mɔoli xɔn ma a tan nun danxaniyatɔɔe tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

Kira firinyi

Ala xa seriye

¹ Nelexinyi na adama nan be,
naxan mu birama mixi jaaxi xa marasi foxo ra,
naxan mu a jereɓa yunubitoe foxo ra,
naxan mu a makorema mixie ra,
naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be,
Alatala xa seriye rafan naxan ma,
naxan a joxo sama Alatala xa seriye xon ma koe
nun yani.

³ Na adama maniye
wuri bili ra naxan tixi xure de.
A bogima a waxati.
A burexe mu lisima.
Na adama, fefe suxuma, a sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi jaaxie tan be.
E tan maniye maale lagi ra foye naxan xaninma.

⁵ Mixi jaaxie bonoma ne kiiti waxati,
e mu luma tinxin mixie ya ma.

Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintoe ma a xa kira xon
ma,
kono mixi jaaxi tan xa kira findima gbaloe kira
nan na.

2

Ala xa Mixi Sugandixi

Ala xa seriye

¹ Munfe ra sie boje texi fufafu?

² Dunija mangee bara keli,

xunmatie bara ti Alatala
nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na dunija mangɛ naxɛ,
«Won xa won ba e yi ra,
Won xa mini e xa nɔɛ bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma,
na na yelefe e ma.

⁵ A xɔnɔma e ma,
a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya,
«N tan nan mangɛ sugandi,
n a dɔxɔ Siyoni geya fari, n ma yire seniyɛnxi.»

⁷ Na mangɛ sugandixi xa masenyi nan ya,
«N xa Alatala xa nate masen wo bɛ.
Ala bara a masen n bɛ, «To, i bara findi n ma di
ra.

N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma,
e xa findi kɛ ra i bɛ.

Dunija birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra,
i e kanama alɔ wure fɛɲɛ bɔɔma ki naxɛ,
a kebelae yensen yɛ.»

¹⁰ Yakɔsi wo tan mangɛ, wo xaxili sɔtɔ.
Kuntigie, wo bira nɔndi fɔxɔ ra.

¹¹ Wo Alatala batu gaaxui ra,
wo sɛɛwa a xa fe ra,
wo gaaxu a ya ra.

¹² Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi bɛ.
Xa na mu a ra, a wo halakima nɛ wo xa
dunijɛigiri kui.

Ala xa xone dexema alo te nu so filii ra.
 Nelexinyi na adama nan be,
 naxan kantari fenma Ala ra.

3

Dawuda nun a xa di Abisalomi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti a nu a gima a xa di Abisalomi
 ma temui naxe.

² Alatala, n yaxuie bara wuya.

N gerefae bara gbo.

³ Mixi wuyaxi a falama,
 Ala mu noma n nakiside.

Nengi rate.

⁴ Kono i tan Alatala, i findixi n kantama nan na.
 N ma binye nun n ma xunnakeli fatanxi i tan nan
 na.

⁵ N nan n xui rate Ala ma,
 a n yaabima keli a xa geya seniye nxi fari.

Nengi rate.

⁶ N nan n sama, n xa xi,
 n man xunuma xaxili sa kui,
 barima Alatala nan na n demenma ra.

⁷ N mu gaaxuma yi pama duniya ya ra,
 naxee mu wama n ma fe xon ma.

⁸ Alatala yandi, n nakisi, n Marigi Ala.

I n yaxuie de ragarinma ne,
 i mixi paaxi jinyie magirama ne.

⁹ Marakisima nan na Alatala ra.
 I xa barake sa i xa pama xa fe.

Nengi rate.

4

Alatala keren nan noma n kantade

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² N Marigi Ala tinxinxi, n na n xui rate i ma, yandi a ratin n be.

N ma tɔɔre kui, i n boɔre sama.

Hinne n na, n ma dubɛ suxu.

³ Adamadie, wo n ma binyɛ masarama yaagi ra han mun temui?

Wo birama fe fufafu nun wule fɔxɔ ra han mun temui?

⁴ Wo xa a kolon Alatala bara tinxintɔɛ sugandi.

N nan n xui rate Alatala ma, a a ramema nɛ.

⁵ Wo fan xa gaaxu, wo gbilen yunubi fe fɔxɔ ra.

Wo wo yetɛ rasi kɔɛ ra, wo xa wo raxara.

⁶ Wo xa serɛɛ ba tinxinyi kui,

wo xa wo yetɛ taxu Alatala ra.

⁷ Mixi gbege a falama,

«Nde nɔma hɛeri masende won be?»

Alatala, i xa nɔre masen muxu be.

⁸ I bara n boɔre rafe sɛɛwɛ ra

dangife xɛ xaba temui ra.

⁹ N na n sa, n xima boɔresa kui,

barima i tan Alatala, i keren nan nɔma n kantade.

5*N soma Ala xɔnyi**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be xule xui ra

² Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,

i xa n ma tōore kolon.

³ N Marigi Ala, i tuli mati n ma maxandi ra,
n na i tan nan maxandife.

⁴ Alatala, kuye ne ibama, i n xui ramema.

Geesegε, n nan n yetε ragbilenma i ma, n i memε.

⁵ I mu nelexinma fe kobi ra.

Fe jaaxi mu noma makorede i yire ra.

⁶ Yetε igboe mu tima i ya i.

I tinxintaree birin xonxi.

⁷ I wule fale rahalakima.

I faxatie nun yanfantee xonma.

⁸ Kōnō n tan soma i xa banxi kui i xa fonisireya
saabui nan na.

N nan n igoroma i xa hōromōbanxi seniyenxi kui
gaaxui ra.

⁹ Alatala, n yaxuie xa fe ra,

n xun ti i xa tinxinyi ra,

i xa kira yailan n ya ra.

¹⁰ Nōndi mu na n yaxuie xa masenyi sese kui.

E yuge mu fan.

E xa wōyenyi mixi rafilima ne,

barima e de ipoxun.

¹¹ Ala, e jaxankata.

E xa yanfe xa gbilen e ma.

E keru e xa fe kobi ma,

barima e bara i matandi.

¹² Kōnō mixi naxan birin a yetε taxuma i ra,
e birin xa seewa,

e xa nelexinyi naxa jon abadan.

I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,

e xa seewa i xa fe ra,

13 barima i tan Alatala, i barake sama mixi
tinxinxi xa fe.
I xa hinne naxan e rabilinxi,
a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba kora luuti solomasaxan xui ra.
2 Alatala, i naxa n paxankata i xa xone kui,
i naxa n tōōō i xa bōne te kui.
3 Alatala, hinne n na, n bara halaki.
Alatala, n nayalan, n xorie na serenfe ne yi ki.
4 N nii birin na serenfe tōōō ra.
Alatala, han temui mundun fa?
5 Alatala, fa n nii rakisi.
N natanga i xa fonisireya xa fe ra.
6 Mixi mu noma ratude i ma gaburi kui.
Nde noma i tantude aligiyama?
7 N bara tōōō han n senbe birin bara jōn.
Kōe yo kōe n wama, han n ma sade birin bunda
n ya ye ra.
8 Sunnunyi bara n ya mafōōō.
N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.
9 Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree, barima
n wa xui bara Alatala li.
10 Alatala bara n ma maxandi me. Alatala bara n
ma dube suxu.
11 N yaxuie birin yaagima ne, han e e gi.

7

Kiitisa fanyi nan na Ala ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti mooli nde Alatala be Kusi
Bunyaminka xa fe ra.

² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama ra.

N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,

³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki naxe.

A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala,

xa n bara kobiri ramuruta,

⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra,

muxu nun naxan doxoxi bojesa kui,

xa n bara n gerefa muja tojenge kui,

⁶ n yaxuie xa n keru, e xa n masoto,

e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,

i boje xa te n yaxuie ma.

N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa noe xa lu jamae xun,

e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, jamae makiiti.

Alatala, n ma nondi makenen e be

n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.

Senbe fi mixi tinxinxie ma

i tan, Ala naxan tinxin,

naxan birin sondon ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na,

naxan mixi tinxinxu rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra,

naxan xonoma tinxintaree ma temui birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxo ra,

Ala a xa santidegema raluganma ne,

a a xa xali maxiri.

¹⁴ Ala na faxatise yailanma mixi jaaxie nan xili ma,

a a xa tanbee de findi te ra.

¹⁵ Mixi jaaxi luma fe jaaxi nan tun naba ra.

A a joxo sa a xon ma han a findi a ra.

¹⁶ A yili gema han a tilin,
a fa bira a yete xa yili gexi kui.

¹⁷ A xa fe jaaxi nun a xa geregiri bara gbilen a ma.

¹⁸ N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala xili xungbe kanyi.

8

Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala ma

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Muxu Marigi Alatala!

Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma dunija bende fuji fari,

i tan naxan ma nore na koore ma.

³ Dimee nun diyoree i senbe matoxoma,
i i yaxuie nun i gerefae de balanma na matoxe ra.

⁴ N na koore mato,
i naxan yailanxi i belexe ra, kike a nun tunbuie,

⁵ n nan n yete maxorinma ne,
«Munse lanxi adama ma
i to i mapoxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adamadi ma
i to i jengi sama a xa fe xon ma?

⁶ I a daaxi ki naxe,
a gbe mu luxi a xa findi maleke ra.

I bara binye nun fisamanteya fi a ma.

⁷ I bara yaamari so a yi ra i xa daalisee birin xun
ma.

I bara dunija findi a sanyi bun ma se ra:

⁸ yeXeXe, ningee, wulai subee,

⁹ xoni naxee jere ma koore ma,
yeXe naxee birin jere ma baa ma.

¹⁰ Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma dunija bende
fuji fari!»

9

Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «Di xa faxe.»

² Alatala, n i tantuma n sondonyi birin na,
n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin be.

³ N seewama ne i xa fe ra,
i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,
n i matoxo beeti ra.

⁴ N yaxuie gbilenma ne e kelide.

Xa e bara ti i ya i,
e sanyie mu xanma boxi,
e nii mu xanma dunija,

⁵ barima i xa tinxinyi kui,
i tan mange bara kiiti so n yi.

⁶ I bara si gbetse kalamu,
i fe kobi rabae rahalakima,

i e xili rabɔɛma nɛ han dunɪpa ɲɔn.

⁷ I bara e xa taaɛ sɔntɔ,
na taa sɔntɔxie luma nɛ na ki han,
e xa fe nɛɛmu mixie ra!

⁸ Alatala xa mangɛya tixi,
danyi mu na a ma.

A xa kibanyi dɔxɔxi kiiti safe nan ma.

⁹ A dunɪpa makiitima tinxinyi kui,
a dɔxɔxi sie xun ma tinxinyi kui.

¹⁰ Tɔɔrɔmixie kantama nan na Alatala ra,
e ratangama na a tan nan na e xa kɔntɔfilie kui.

¹¹ Alatala, i kolonma laxi i ra,
barima i singe mu nu i fenma rabolo.

¹² Alatala dɔxɔxi a xa geya seniyenxi xun,
won xa a tantu bɛɛtie ra.

A bara fe naxee raba,
won xa nee masen si birin bɛ.

¹³ Ala ratuxi wuli filixi ma,
a fan na ɲɔxɔma nɛ.

A tɔɔrɔmixie wa xui danxunxi.

¹⁴ Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n tɔɔrɔfe ki naxɛ.

I tan naxan n nakisima saya kira ma,

¹⁵ alako n xa i tantu Siyoni ɲama tagi,
n xa sɛɛwa i xa kisi ra.

¹⁶ Sie nu gantanyi naxan texi e yaxuie bɛ,
e bara e yetɛ sanyie suxu a ra.

¹⁷ Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma.

Tinxintaree suxuma e yetɛ bɛlɛɛɛ fɔxi nan
saabui ra.

¹⁸ Matandila naxee nɛɛmuma Ala ma,

e birin naṅonma aligiyama ne.

¹⁹ Ala fama ratude tɔɔɔmixi ma,
a mu neemuma e ma abadan.

²⁰ Alatala, keli, i naxa a lu adama xa no i ra.
A makiiti.

²¹ Alatala, i xa e magaaxu.

E xa a kolon ibunadama gbansan nan e ra.

10

I naxa neemu setare ma

Ala maxandi

¹ Alatala, i i makuyaxi n na munfe ra?

I i noxunxi muxu ma muxu xa tɔɔɔe kui munfe
ra?

² Yete igboe setaree tɔɔɔoma,
a xa maṅoxunyi kobi noṁa e ra.

³ A a yete igboma a xa wali jaaxi xa fe ra.
Alatala xonoma a xa naafuli soto ki ma.

⁴ Mixi jaaxi yete igboe naxe,

«Ala mu na! A mu noṁa sese rabade n na!»

A xa maṅoxunyi birin nan ya.

⁵ A xa wali birin sooneyama ne.

A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.

A yoma a yaxuie ma.

⁶ A maṅoxunma a boṅe ma,

«Sese mu a niyama n bira.

Tɔɔɔe man mu n suxuma.»

⁷ A de mixi dankama, a wule fala.

A fe jaaxi tinxintare nan tun falama.

⁸ A mixi melenma taa fari ma, a xa mixi fanyi
faha.

A mu taganma fe jaaxi rabafe ra mixi fanyi ra.

⁹ A setaree melenma alo yete.

A e suxu a xa gantanyi ra.

¹⁰ Na setaree luma a xa nɔɛ bun ma.

¹¹ A a falama a bɔɛ kui,

«Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

¹² Alatala keli! I naxa nɛɛmu setare ma.

¹³ Munfe ra mixi jaaxi yoma Ala ma?

Munfe ra a a falama a yɛɛ bɛ,

«Ala mu n jaankatama?»

¹⁴ Kɔnɔ Ala, i tɔɔɛ nun nimise toma.

I tɔɔɔmixie malima.

Naxan mu nɔma a yɛɛ kantade,

a a yɛɛ taxuma i tan na na.

I tan nan na kiridi malima ra.

¹⁵ Mixi jaaxi sɛnbɛ kana!

E jaankata e xa fe jaaxi xa fe ra!

E ralɔɛ yi dunja ma!

¹⁶ Mange nan Alatala ra.

Na mu kanama abadan.

Kuye batui mu luma a xa bɔxi ma.

¹⁷ Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie ra.

I limaniya fima e ma.

I e xa maxandi suxuma.

¹⁸ I tɔɔɔmixi nun kiridi kantama,

alako adamadi naxan findixi bɛndɛ ra, a naxa e
magaaxu.

11

Tinxinyi rafan Ala ma

Ala matɔɔɔɔ

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ

N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a falama n be di,
 «I i gi alo xoni naxan tuganma sigafe ra geya ma,
 2 barima mixi jaaxie bara e xa xalie tongo, e xa mixi bope fanyie faxa.»
 3 Xa seriye mu na mixie tagi sonon, tinxintoe fa munse rabama?
 4 Alatala na a xa horomobanxi seniyenxi kui. A xa kibanyi na ariyanna. A adamadie matoma a fanyi ra, a xa a kolon naxan na e sondonyi kui.
 5 Alatala tinxintoe nun tinxintare matoma. Gbaloe rafan naxee ma, a nee rapaaxu.
 6 A tinxintare luma toore mooli birin kui. Na luma ne alo te wolenxi nun foye jaaxi.
 7 Alatala tinxin. Tinxinyi rafan a ma. Tinxintoe fama a yatagi tode.

12

Naaxuna bara gbo ye

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora luuti solomasaxan xui ra.
 2 Alatala, muxu rakisi! Lanlanteya mu na sonon, nondi falee bara non adamadie tagi.
 3 Kankan a boore tooregema, a a yanfama woyen noxunme ra. Filankafui nan e ra.
 4 Alatala xa e de balan. E de igbo.
 5 E naxe, «Muxu senbe gbo, muxu fata woyende. Nde noma muxu ra?»

⁶ Alatala a masenma,
 «N kelima tɔɔrɔmixi nun setare xa fe ra ya.
 N e ratangama mixie ma naxee e naxankatama.»
⁷ Alatala xa masenyi seniyeɛn.
 A luma alɔ gbeti
 mixi naxan naxunuma sanya solofere
 alako a gbi xa ba.
⁸ Alatala, i tɔɔrɔmixi kantama,
 i muxu ratangama yi mixi mɔɔli ma temui birin.
⁹ Na mixi naaxie e maɲereɲa yire birin,
 naaxuna bara gbo ye adamadie ya ma.

13

Han mun temui?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be
² Alatala, i neemuma n ma han mun temui?
 I i noxunma n ma han mun temui?
³ N boɲe tɔɔrɔma han mun temui?
 N sondonyi naxankatama han mun temui?
 N luma n yaxuie bun ma han mun temui?
⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n yaabi.
 Ti n fanga ra, xa na mu n faxama ne,
⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara no a ra.»
 N yaxuie ɲelexinma ne n ma bire ra.
⁶ Koɲo n tan bara la i xa hinne ra,
 n boɲe bara ɲelexin i xa kisi xa fe ra.
 N beɛti bama Alatala be a xa hinne nan ma.

14

Naaxuna

Ala matoxe

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Xaxilitare a falama a bope kui, «Ala mu na.»
A bope bara kana, a paaxupa nan tun nabama.
Fe fanyi rabae mu na sonon.
- ² Alatala a ya ragorofe adamadie ma keli
ariyanna,
a xa a to xa lonnila nde na na naxan Ala fenma.
- ³ Konon birin bara kira bejin, e paaxu.
Hali fe fanyi rabama keren mu na sonon.
- ⁴ Maroxunyi fanyi mu na fe kobi rabae be?
E na n ma pama xa geeni nan tun donfe.
E mu Alatala xilima fefe ma.
- ⁵ Konon e fama serende Ala ya ra,
naxan na tinxintoe ya ma.
- ⁶ Wo bara wa setaree waxonfe kanafe,
konon e Kanta Marigi Alatala na na.
- ⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife Siyon?
Alatala nan fama a xa pama raminide konyiya
kui.
Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila jalexinma
ne!

15*Sali mixi**Ala xa seriye*

- ¹ Dawuda xa beeti
Alatala, nde noma lude i xa salide kui?
Nde noma sabbatide i xa geya seniyenxi fari?
- ² Mixi naxan jereema tinxinyi kira xon ma,
naxan fe fanyi rabama,
naxan nondi falama a bope fiixe ra.
- ³ A mu mixi mafalama,

a mu fe jaaxi rabama a boore ra,
a man mu a rayaagima.

⁴ A a makuyama mixi ra naxan mu rafan Ala ma,
kɔnɔ a mixi binyama naxan gaaxuma Ala ya ra.
Hali a tɔɔrɔma, a mu a xa marakali masarama.

⁵ A mu mixi donima kɔbiri ra alako a xa geeni
sɔtɔ.

A mu kɔbiri rasuxuma a xa wule ʒa mixi xun ma.
Yi mixi mɔɔli mu dinkonma abadan.

16

Ala xanuntenyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa suuki

Ala, i xa n kanta!

N ma kantari na i yi ra.

² Alatala, n Marigi nan i ra.

N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.

³ Yi bɔxi seniyɛntɔɛɛ rafan n ma.

Mixi xungbe nan e ra.

⁴ Kuye batuie xa tɔɔrɛ gboma nɛ.

Kɔnɔ n tan mu sɛrɛxɛ wuli daaxi bama kuyee bɛ.

N dɛ mu e xili falama.

⁵ Sese mu na n yi ra, fo Alatala.

N waxɔnfe birin, Ala nan a ra.

N ma dunjɛigiri birin na Ala yi ra.

⁶ Ala naxan soxi n yi ra na fan n bɛ,

n bara jɛlexin a ra.

⁷ N bara Alatala tantu, a marasi fima n ma.

Hali kɔɛ ra, n xaxili sɔtɔma nɛ.

⁸ Lɔxɔ yo lɔxɔ n xaxili tixi Alatala ra.

Xa a na n sɛti ma,

n mu birama.

⁹ N bɔjɛ jɛlexinma nɛ,

n xaxili sɛɛwama nɛ,
 n fate fan malabuma nɛ bɔɔɛsa kui,
¹⁰ barima i mu n nii rabɛɔinma aligiyama.
 I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.
¹¹ I simaya kira masenma n bɛ.
 Nɛlɛxinyi gbegbe na i yire.
 Fe fanyɪ mu ɔɔnma i yire fanyɪ ma abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi
 Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi xa fe ra.
 I tuli mati n wa xui ra.
 I tuli mati n ma maxandi xui ra wule mu na
 naxan kui.
² I xa n ma kiiti bolon,
 barima naxan tinxin, i na kolon.
³ I na n bɔɔɛ mato kɔɛ ra,
 i na n ma dunɪɔɪgiri mato yanyi ra,
 i mu tantanyi yo toma n na.
 N mu tinma wɔyɛn ɔaaxi xa mini n dɛ i.
⁴ Mixi gbɛtɛɛ fe ɔaaxi rabama,
 kɔɔɔ n tan bara i xa yaamari suxu.
 N mu birama suutee xa kirae fɔɔɔ ra.
⁵ N birama i tan nan fɔɔɔ ra,
 n mu na kira bɛɔinma.
⁶ Ala, n i xilima nɛ, barima i yaabi fima mixi ma.
 Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
⁷ I xa hinne muxu ra,
 i tan naxan mixie rakisima e yaxuie ma,
 naxee yigiya fenma i ra.
⁸ Mɛɛni n ma alɔ i ya firinyie.

N nɔxun alɔ tɔxeyɔrɛ
naxan a nɔxunma a nga gabutenyie bun ma.

⁹ Na na a toma, mixi jaaxi naxee n nabilinxi,
e mu nɔma n na.

¹⁰ Yɛtɛ igboe nan e ra, e dɛ igbo.

¹¹ E bara fa n fɔxɔ ra yakɔsi,
e n nabilin, e alako e xa n faxa.

¹² E luxi alɔ yɛtɛ naxan sube fenma,
alɔ yɛtɛ kaamɛxie naxee gbataxi sube faxade.

¹³ Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa nɔ e ra.
N natanga mixi jaaxie ma i xa santidɛgɛma ra.

¹⁴ N natanga na dunija mixi mɔɔlie ma,
naxee e masundi sɔtɔma yi dunijeigiri gbansan
kui.

E raluga na masundi ra, i naxan nagataxi e bɛ.
E xa die fan xa wasa na ra,
a dɔnxɔɛ xa lu e xa mamadie bɛ!

¹⁵ Kɔnɔ n tan fama nɛ i yatagi tode tinxinyi
saabui ra.

N na xunu, n wasama nɛ i yatagi ra.

18

Ala senbe magaaxuxi

Ala matɔxɔɛ

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa
mangɛ bɛ. A yi bɛɛti nan ba Alatala bɛ a to a
ratanga Sɔlu nun a yaxui birin ma.

² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi nan i ra.

³ N nakisima Alatala luma alɔ fanye, a findi n bɛ
tɛtɛ ra.

N Marigi Ala luma alɔ gɛmɛ xungbe, n yigiyama
dennaxɛ.

Senbema nan a ra naxan n nakisima,
naxan n makantama.

⁴ N xa a fala n xui itexi ra:
Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie ma.

⁵ Saya nu bara n nabilin,
faxe nu bara gbaku n xun ma.

⁶ Laaxira nu bara makore n na,
gaburi nu bara a de rabi n ya ra.

⁷ N Alatala maxandima n ma tɔɔre kui,
n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi ra.

A n xui mema a xa hɔɔɔmɔbanxi kui,
a a tuli matima n wa xui ra.

⁸ Bɔxi naxa serɛn,
geya naxa ramaxa Ala xa xɔne xa fe ra.

⁹ A xa xɔne naxa lu alɔ tuuri naxan tema,
alɔ tɛ naxan minima a de i,
alɔ tɛ wole dexexi.

¹⁰ Ala naxa kuye ibɔɔ firin na, a goro,
a sanyie tixi nuxui ifɔɔɔxi fari.

¹¹ A ti maleke xun ma,
a jere koore ma foye fari.

¹² A a nɔxun dimi kui,
tune nun nuxui ifɔɔɔxie tagi.

¹³ Seyamakonyi naxa mini a ya ra nuxuie kui.
Balabalanyi nun tɛ naxa goro.

¹⁴ Alatala xui naxa lu alɔ galanyi kelife koore,
Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui ramini,
balabalanyi nun tɛ fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbee woli,
a a yaxuie rayensen seyamakonyi ya ra.

¹⁶ Baa nun bɔxi naxa rabi Alatala xa xɔne ya ra.

¹⁷ Alatala naxa n suxu kelife koore ma, a n ba ye
xɔɔra.

- 18 A naxa n natanga n yaxui senbema ma,
n xonmixi naxee senbe gbo n be.
- 19 E naxa n gere n ma toore kui,
konon Alatala naxa n natanga.
- 20 A naxa n namini gbaloe kui a xa xanunteya
saabui ra.
- 21 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
- 22 N bara lu Alatala xa kira xon,
n mu n Marigi Ala bejin kobija ra.
- 23 N bara a xa seriyee birin suxu,
n mu tondixi a xa yaamarie rabatude.
- 24 N bara tinxin a ya ra,
n mu tin birade yunubi foxon ra.
- 25 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
- 26 I dugutegeja masenma dugutegeja kanyi be.
I tinxinyi masenma tinxintoe be.
- 27 I seniye nyi masenma seniye ntoe be,
konon i koota nde rabama mixi jaaxi ra.
- 28 I yete magoroe rakisima ne,
konon i yete igboe tan magoroma ne.
- 29 Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n be.
N Marigi Ala, n ba dimi kui.
- 30 Xa won birin na a ra,
n mu gaaxuma gali xungbe gere.
N nona gere xoxoxoe ra Ala xa mali saabui ra.
- 31 Ala xa kira fan.
Alatala xa masenyi tinxin.
A mixie kantama naxee yigiya fenma a ra.
- 32 Ala gbete mu na, fo Alatala.
Senbema mu na, fo won Marigi Ala.

33 Ala nan senbe fima n ma,
a n napeɛɛ seniyenyi kui.

34 A n malima n xa lu alo xeli,
naxan fata ɲereɛde yire xoxoxoɛ.

35 A bara n nafala gere kui,
a n malima xali fanyi rawalide.

36 I bara n xun nakeli,
i bara n tongo i xonye i,
i bara i ɲengi sa n xon ma.

Na nan a niyaxi n dariye sotoxi,

37 n senbe sotoxi, alako n naxa bira.

38 N birama n yaxuie foxo ra han n e suxu.

N mu gbilenma e foxo ra fo n no e ra.

39 N nee rabirama ne han e mu no kelide sonon,
e fa lu n sanyi bun.

40 I senbe soma n yi ra n ma gere kui.

I n yaxuie ragoroma n bun ma,

41 i a niya n xa no e ra.

N xonmixie mu woyenma sonon.

42 E mixie xilima e xa fa e mali,

kono mixi yo mu e rakisima.

E Alatala xilima, kono a fan mu e yaabima.

43 N e luxutama ne e fa lu alo xube, foye naxan
xaninma.

N e boronma alo bendɛ.

44 I bara n natanga ɲama murutaxi ma,

i fa n findi sie xunyi ra.

N mu naxan kolon na bara lu n bun ma.

45 E n xui rabatuma,

xoɲɛ woyen ɲoxunme falama n be.

46 E mu suosama n ya ra.

E minima e xa tete makantaxi kui gaaxui ra.

⁴⁷ Alatala senbe mu jonma abadan.

Tantui na n ma Kantama be.

Tantui na n Marigi Ala Marakisima be.

⁴⁸ Ala nan n gbehooma.

Ala nan sie rabirama n ma noe bun ma.

⁴⁹ Ala nan n natangama n yaxuie ma.

I tan nan n itema n yaxuie xun ma.

I tan nan n natangama suutee ma.

⁵⁰ Alatala, n i tantuma sie tagi na birin nan ma,
n beeti bama ne i be.

⁵¹ A xunnakeli nun hinne fima ne a xa mixi
sugandixi ma,

naxan findi mange Dawuda nun a xa die ra
abadan.

19

Ala xa noe nun seriyε

Ala matoxε

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Koore Ala xa noe masenma.

Koore walaxε Ala xa wali masenma.

³ Yanyi lonni masenma loxo yo loxo.

Dimi xaxili masenma koe yo koe.

⁴ Xui yati yati mu a ra,

woyenyi fan mu a ra.

Tuli mu noema e xui mede.

⁵ E foxi toma dunipa birin ma.

E foxi yire makuye birin lima,

han soge sa sama kankira naxan kui.

⁶ Soge minima ne alo xeme naxan baxi gine
doxode,

a fa mini a xa konkoe kui,

alɔ mixi xungbe naxan jereɓa a yete xa kira
xon.

⁷ A jere foloma sogetede, a sa jon sogeorode.
Sese mu noma a wuyenyi bade.

⁸ Alatala xa seriyɛ, seriyɛ fanyi na a ra.

A senbe fima mixi ma.

Alatala xa nondi, nondi yati na a ra.

A lonnitare findima lonnila ra.

⁹ Alatala xa noɛ, noɛ tinxinxi na a ra.

A mixi boɓe rapelɛxinma ne.

Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi na a ra.

A mixi xaxili ya rabima ne.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui, fe seniyɛnxi na a ra.

A mu jonma abadan.

Alatala xa yaamari, yaamari fanyi na a ra.

A birin tinxin.

¹¹ Ala xa yaamari, a fan xeɛma be,

a fan dangi xeɛma fanyi birin na.

Ala xa yaamari, a joxun kumi be,

a joxun dangi kumi fanyi birin na.

¹² I xa konyi xaxili sotoma ne i xa seriyɛ kui.

A geeni gbegbe toma ne naa.

¹³ Nde noma a yete kan yuge jaaxie birin
kolonde?

I xa n ma yunubi noxunxi xafari n mu naxan
kolon.

¹⁴ I xa n ma yunubi makenɛnxi makuya n na.

A naxa n suxu senbe ra.

Na temui n fama findide mixi tinxinxi ra,

naxan mu yunubi jaaxi rabama.

¹⁵ Woyenyi naxan kelima n de i,

a nun woyenyi naxan kelima n boɓe ma,

Ala xa na tongo n be ɲɛlexinyi ra.
Alatala, n kantama nan i ra, i bara n xunsara.

20

Ala xa mange mali

Ala maxandi

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Alatala xa i yaabi i xa tɔɔre kui.
 Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.
³ Ala xa i mali kelife a xa yire seniyeŋxi,
 a xa i mali kelife Siyon geya fari.
⁴ Ala xa i xa sereɛe birin suxu,
 a xa ɲɛlexin i xa sereɛe gan daaxie ra.
 ɲengi rate.
- ⁵ Ala xa i waxɔnfe fi i ma,
 a xa i xa wali sooneya i be.
⁶ Won won xui itema ɲɛlexinyi kui.
 Won won ma tonxuma itema won Marigi Ala xili
 ra.
 Alatala xa i xa maxandi birin nasuxu.
- ⁷ N a kolon a Alatala a xa mixi sugandixi rakisima
 ne.
 A a yaabima ne a senbe ra kelife ra a xa yire
 seniyeŋxi.
- ⁸ Nde lama a xa soori ragise ra,
 nde lama a xa soee ra,
 koŋo won tan laxi won Marigi Alatala xili nan
 na.
- ⁹ Soee tan birama ne,
 koŋo won tan tixi tun.
¹⁰ Alatala xa mange rakisi,
 a xa won ma maxandi suxu.

21

Mange barakatɔɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, mange bara seewa i senbe ra.

A xa jɛlexinyi gbo barima i bara a rakisi.

³ I bara a waxɔnfe raba,

i bara a xa dube suxu.

JNengi rate.

⁴ I fama barake ra a be,

i tɔnxuma mange daaxi dɔxɔma a xun ma,

a yailanxi xɛɛma ra.

⁵ A bara i maxandi a xa simaya xa fe ra.

I bara na maxandi suxu,

a xa simaya xɔn naxa kuya han.

⁶ I to a rakisi, a xa binye naxa gbo.

I naxa xunnakeli nun binye fi a ma.

⁷ I naxa a findi barakatɔɛ xungbe ra.

I naxa a rasɛɛwa i ya i.

⁸ Mange lama Alatala nan na.

A mu birama Ala Xili Xungbe xa hinne saabui ra.

⁹ I fama i yaxui birin suxude.

I fama nɔde i xɔnmixie ra.

¹⁰ I na fa, i e jɔnma ne,

alɔ tɛ belebele wuri ganma ki naxe.

Alatala xɔnɔma e ma han tɛ e gan.

¹¹ I bɔnsɔɛɛ bama ne duniya ma, i adamadie
raɔn.

¹² E bara wa fe jaaxi rabafe i ra.

E bara kata han,

kɔnɔ na mu findixi sɔɔneya yo ra e be,

¹³ barima i tan nan fama e ragide i xa xali ra.

¹⁴ Alatala, i xa i senbe masen e be.
Muxu wama beeti bafe i ya xori,
muxu xa i matoxo i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «Subaxe xeli.»

² Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?

I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?

³ N Marigi Ala, koe nun yanyi, n i xilima,
kono i mu n ma xili ratinma.

⁴ Kono i tan Seniyentoe,
i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui ra.

⁵ Muxu benbae bara danxaniya i ma.
I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.

⁶ E to i xili, i naxa e xoreya.

E bara danxaniya i ma.

I mu e lu yaagi kui.

⁷ Kono n tan bara findi mixi xuri ra alo dondoli,
alo mixi mu na n tan na.

Adamadie n nayaagima, mixie n mayelema.

⁸ Mixi naxan birin n toma,
e yoma n ma.

E de petesima n ma,
e e belexesole tima n ma a jaaxi ra.

⁹ E naxe, «I ya ti Alatala ra.
A i rakisima, a i ratangama,
barima i rafan a ma!»

¹⁰ Ee Ala, i bara n namini n nga teege,
i bara n sa a kanke ma.

11 N xaxili tixi i ra kafi n bari temui.
I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye tode.

12 I naxa i makuya n na,
barima kontofili bara wuya n xun.
Malila yo mu na n fe ma.

13 Senbemaē bara n nabilin alo Basan tuuraē.

14 E de rabixi alo yete xaape.

15 N nii na bafe n fate, n xorie na bafe e
radoxodee.

N bope mu sama, limaniya bara ba n yi.

16 N senbe doloxi alo boora.

N nenyi bara kankan n kon na.

I na n mafindife bende ra.

17 Mixi naaxi gali bara n nabilin alo baree.

E bara n belexe nun n sanyi tunba.

18 N xori birin saxi kene ma.

E ya banbanxi n na.

19 E n ma dugie itaxunma e bore ma,

E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa lu naxan
be.

20 Alatala, i naxa i makuya n na!

N ma senbema nan i ra.

I xa i xulun n malide.

21 I xa n nii rakisi santidegema ma.

I xa n natanga na baree ma.

22 I xa n nakisi na yete ma.

I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

23 N i xili masenma ne n ma mixie be,
n i matoxoma ne nama tagi.

24 Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,
wo xa a tantu.

Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba bonsoe,

wo xa a matoxo.

Wo tan naxan kelima Isirayila bonsoe,
wo xa gaaxu a ya ra.

²⁵ Ala mu yoma misikiine xa toore ma.

A mu a yete noxunma a ma xe,
a a xa maxandi suxuma ne.

²⁶ Ala, n i matoxoma jama xungbe ya ma.
N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,
naxee gaaxuma Ala ya ra.

²⁷ Mixi magoroxie fama e degede, han e wasa.
Naxee Alatala fenma, e fama a matoxode.
Ala xa simaya fi wo ma.

²⁸ Dunija birin fama ratude Alatala xa fe ma,
e man birin e ya rafindima a ma.
Si birin fama e magorode a be,

²⁹ barima birin na Alatala xa mangeya nan bun.
A si birin yamarima.

³⁰ Dunija senbema na ge e degede,
e birin fama e magorode Ala be.
Naxee birin findima bende ra,
e fama e xun sinde Ala be.
E mu noma e yete nii ratangade.

³¹ Adamadie birin fama Ala batude.
E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende
mixi birin be naxee fama baride.
Ala bara na ragiri.

23

Alatala n meenima

Ala matoxoe

Dawuda xa beeti

¹ Alatala n meenima

alo xuruse kante a xa xuruse meenima ki naxe.
Se birin na n yi ra n hayi na naxan ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma,
alo xuruse kante xurusee xaninma jooge fanyi
ma ki naxe,

alo a e xun tima ye raxaraxi ra ki naxe.

³ A senbe fima n ma.

A n tima kira tinxinxi xon, barima Alatala nan a
ra.

⁴ Hali n jere dimi kui, n mu gaaxuma,
barima i na n seeti ma.

I n kantama, i n xun tima yire fanyi ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya xori.

I se xiri joxunme sama n ma.

I n ma pooti rafema minse ra a fanyi ra.

⁶ Hæeri nun hinnentea birama n foxo ra n ma
dunijeigiri kui.

N luma ne Ala xa horomolingira kui loxo yo loxo,
han n ma dunijeigiri jon.

24

Nde soma Ala xa horomobanxi kui?

Ala xa seriye

Dawuda xa bæti

¹ Alatala nan gbe na boxi nun a isee birin na,
dunija nun adamadi birin.

² A tan nan boxi doxoxi baæe nun xuree tagi.

³ Nde noma tede Alatala xa geya fari?

Nde noma sode a xa horomobanxi kui?

⁴ Naxan xa wali fan,

naxan boje seniye,

naxan mu birama fe fufafu foxo ra,

naxan mu wule falama,

na kanyi nan soma Ala xa hōrōmōbanxi kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,
a rakisima Ala a sare ragbilenma a ma.

⁶ Yi mixi mooli nan Ala fenma.
Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.

Ḳengi rate.

⁷ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie
fan xa rabi.

Nōre Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Nōre Kanyi ra?

Alatala senbema nan a ra, Alatala, naxan senbe
gbo gere kui.

⁹ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie
fan xa rabi.

Nōre Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Nōre Kanyi ra?

Mange Alatala nan Nōre Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.

² N Marigi Ala, n bara n yete taxu i ra
alako yaagi naxa n soto,
alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi sotoma,
kono yanfante tan, yaagi sotoma ne a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n be,
n xaran i xa kira ra.

⁵ N napeere i xa nondi kira xon,

i man xa n matinkan i xa kira ra,
barima i tan Ala nan n nakisima.
N xaxili tixi i ra loxoε birin.

⁶ Alatala, i maɔoxun i xa marafanyi nun i xa
fonisireya ma,

barima e na na kabi duniɔa foε.

⁷ I naxa i maɔoxun n ma yunubi ma,
n naxan nabaxi n ma segetalaya kui,
n i raxoɔoxi temui naxe.

Alatala, i maɔoxun n ma i xa fonisireya kui,
barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.

Na nan a toxi a kira masenma yunubitooε be.

⁹ A tan nan mixi magoroxi rapereɔema tinxinyi kui.
A e matinkanma a xa kira ra.

¹⁰ Alatala xa fonisireya nun tinxinyi na mixie be,
naxee a xa saate nun a xa yaamari mabanbanma.

¹¹ Alatala, n ma yunubie xafari i xili xa fe ra,
barima e mu xurun.

¹² Nde gaaxuma Alatala ya ra?
Alatala kira masenma na kanyi be
a lanma a xa jere naxan ma.

¹³ A aligiyama lima ne seewe kui.
A bonsoε fan fama sabatide yi boxi ma.

¹⁴ Alatala a xa gundo masenma mixie be,
naxee gaaxu a ya ra.

A a xa saate masenma ne e be.

¹⁵ N xaxili tixi Alatala ra loxoε birin
barima a tan nan n natangama fe jaaxi ma.

¹⁶ Alatala, yandi, hinne n na,
barima tooromixi nan n na,
n malima fan mu na.

¹⁷ N boje bara tooro. N namini na toore kui.

- 18 I ya rasiga n ma sunnunyi nun n ma jaxankate ma,
i xa dije n ma yunubi birin ma.
- 19 I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki naxe.
E n xonxi a jaaxi ra.
- 20 N nii makanta, i xa n natanga,
alako yaagi naxa n soto i xa niini bun ma.
- 21 Seriyɛ nun tinxinyi xa n kanta
barima n xaxili tixi i tan na.
- 22 Ala, Isirayila xunsara a xa tɔɔre birin ma.

26

Tinxintɔɔ jɛrɛ ki

Ala maxandi

Dawuda gbe

- 1 Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n jɛrɛ ki
tinxin.
N bara n yetɛ taxu i ra, n mu birama.
- 2 Alatala, n boje mato, n sondonyi makiiti,
3 barima n laxi i xa hinne ra,
n man n jɛrema i xa seriyɛ ma.
- 4 N mu luma wule faleɛ ya ma,
n mu jɛrema filankafuie tagi.
- 5 Fe kobi rabae mu rafan n ma,
n tan nun mixi jaaxie mu luma yire keren.
- 6 Alatala, n nan n jɛrɛ ki raseniyɛn,
n man luma ne i xa serɛɛɛbade.
- 7 N tantui beeti bama,
n i xa kaabanakoe masenma.
- 8 Alatala, i xa hoɔmɔbanxi rafan n ma, i xa noɔre
na dennaxe.
- 9 I naxa n nii ba alo yunubitɔɔe nun faxatie.

10 E fe jaaxie rabama, e kobiri rasuxuma tinxintareya ra.

11 Kɔnɔ n tan luma tinxinyi kui.

N xun sara, i xa dije.

12 N jeje ki tinxin.

N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.

N nakisima na a ra.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

N ma duniɲeigiri na Alatala nan ma niini bun ma.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

2 N gerefae nun n yaxui naxee fe jaaxi rabama, e na fa n nahalakide, e tan nan birama.

3 Hali soori gaali n nabilin, n boje mu serenma.

Hali soori gaali fa n gere, n boje suusama ne.

4 N fe keren nan maxarin Alatala ma, n na na nan fenfe.

N wama lufe Alatala xa horomobanxi nan kui n ma duniɲeigiri birin,

alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi ra,

n man xa no a xa horomobanxi matode.

5 A n natangama ne toore ma horomobanxi kui.

A n noxunma ne na niini bun ma.

A n natema ne geya fari.

6 A n xun nakelima ne n yaxuie ya xori naxee n nabilinxi.

N serexe bama ne a xa horomobanxi kui jalexinyi ra.

N suuki ba, n beeti ba Alatala be.

7 Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i maxandife.

Hinne n na, i man xa n yaabi.

8 N bope wama i fenfe.

Alatala, n i fenma ne.

9 I naxa i kobe ti n na.

I naxa mee i xa konyi ra xone kui.

I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolo, i naxa n nabepin.

10 Xa n nga nun n ba n nabolo,

Alatala tan a makorema ne n na.

11 Alatala, i xa kira masen n be.

N xun ti kira tinxinxi ra, alako n yaxuie naxa n suxu.

12 I naxa n nabolo n yaxuie xa e sago raba n na, barima e bara findi tōpegelae ra n be.

Fe kobi rabae nan lanxi e ma.

13 N laxi a ra n Alatala xa fe fanyi toma ne yi dunipa bende fupi fari.

14 I xaxili ti Alatala ra.

I senbe xun xa masa, i xa limaniya.

I xaxili ti Alatala ra.

28

Ala pengi dōxoxi a xa mixie xon ma

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, n bara i xili.

I xa senbe luma n be alo fanye.

I tuli mati n na, xa na mu a ra n luma alo faxesa
mixi.

² N na n belexe ite i be i xa yire seniyenxi mabiri,
i xa n ma maxandi xui rame.

³ I naxa n lu alo mixi paaxie nun tinxintaree.

E e boore yanfama, e boje mu fan.

⁴ E xa wali kobi sare ragbilen e ma.

E naxan nabaxi mixie ra,

i xa na raba e fan na.

A lanma e xa na mooli soto,

⁵ barima e mu Alatala xa wali kolon.

A fama e rabirade, e mu keli sonon.

⁶ Alatala tantu,

a bara n ma dube suxu.

⁷ Alatala nan na n senbe nun n kantama ra.

N xaxili tixi a tan nan na naxan n malima.

N boje seewama ne, n fa beeti ba a be.

⁸ Alatala nan a xa pama senbe ra,

a findi a xa mixi sugandixi kantama ra.

⁹ I xa pama rakisi, i xa barake ragoro e ma.

Meeni e ma

alo xuruse demadonyi meenima a xa goore ma
ki naxe.

I pengi doxo e xon ma abadan.

29*Alatala xui magaaxuxi**Ala matoxe*

Dawuda xa beeti

¹ Malekee, wo Alatala matoxo,

a xa binye nun a senbe xa fe ra.

² Wo xa Alatala matoxo,
wo xa a batu a nore seniyenxi kui.

³ Alatala xui mema baa ma,
Ala Binye Kanyi xui luma alo galanyi,
a a xui rasigama baa xungbee ma.

⁴ Alatala xui senbe gbo,
a magaaxu.

⁵ Alatala xui wuri bili xungbee igirama,
alo naxee na Liban boxi ma.

⁶ Alatala Liban wuri bilie ituganma alo ninge di,
a Siriyon geya ituganma alo sexe i ninge.

⁷ Alatala xui te rayensenma alo seyamakonyi.

⁸ Alatala xui Kadesi gbengberenyi raserenma.

⁹ Alatala xui a niyama xelie nun sie xa bari.
Nama birin e xui itema a xa horomobanxi kui,
a a fala,

«Matoxoe na Ala be!»

¹⁰ Alatala nu na a xa kibanyi kui dunipa ban-
baran ye temui naxe.

A xa mangeya mu jonma abadan.

¹¹ Alatala nan senbe fima a xa nama ma,
a barake nun bopesa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala xa
horomobanxi xa fe ra

² N bara i matoxo Alatala,
barima i bara n nakeli.

I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto n xun ma.

³ N Marigi Alatala, n to i xili,

i naxa n nayalan.

⁴ Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma,
i mu tin n xa goro gaburi kui.

⁵ Danxaniyatɔɛɛ, wo xa beɛti ba Alatala be,
wo xa a xili matɔxo.

⁶ A xa xɔne mu buma,
kɔno a hinnema i ra i xa simaya birin kui.
Nunmare, mixie wama, kɔno geɛɛɛge e fa
ɲɛlexin.

⁷ N boɲesa soto temui naxe n naxa a fala,
«N mu noɲa birade.»

⁸ Alatala, temui dangixi i naxa n senbe lu alo
geya,

kɔno yakosi i bara i noɲun n ma.
N boɲe bara ifu.

⁹ Alatala, n naxa i xili, n naxa i maxandi.

¹⁰ N naxa a fala i be,
«N ma faxe findima geeni mundun na i be?
Xa n bara goro gaburi kui,
na noɲa findide matɔxoɛ ra i be?
Na noɲa i xa lanlanteya masende duniɲa be?»

¹¹ Alatala, i tuli mati n na, i xa kinikini n ma.
Alatala, n mali.

¹² I bara n ma nimise masara seɛwe ra.
I bara n ma sunnun donma masara ɲɛlexin
donma ra.

¹³ N Marigi Alatala, na na a ra n mu dunduma,
n tantui beɛti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

- 1 Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be
 2 Alatala, n bara n xaxili ti i ra.
 I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti fanyi sa n
 ma.
 3 I xa i tuli mati n na, n nakisi.
 I xa lu n be alo fanye,
 alo yire makantaxi alako n xa kisi.
 4 N ma senbema nun n ma kantama nan i ra.
 I xa n xun ti kira fanyi xɔn i xili fanyi xa fe ra.
 5 N yaxuie bara yeɛ itala n ya ra, kɔnɔ i fama n
 natangade na ma.

- 6 N bara n xaxili ti i ra.
 Alatala Nɔndi Marigi, i bara n nakisi.
 7 Kuye batui mu rafan n ma,
 n tan, nan n taxuma Alatala nan na.
 8 N sɛɛwama nɛ i xa hinne xa fe ra,
 barima i bara n ma tɔɔree to,
 n sondonyi na paxankata, i na kolon.
 9 I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n xɔreya.

- 10 Alatala, hinne n na,
 barima n na tɔɔɔfe.
 N fate birin bara ba n ma.
 11 N ma simaya na pɔnfe tɔɔre kui.
 N ma dunjɛigiri xɔɔxɔ.
 N senbe bara pɔn n ma yunubi xa fe ra.
 N fate bara kana ¹² n yaxuie xa fe ra.
 N bara yaagi n dɔxɔbooree xɔn ma.
 N booree, xa na mu a ra naxee n toma taa kui,
 e e gima nɛ n ma.

- 13 E birin bara nɛɛmu n ma alo n pan bara faxa.

N luxi alɔ se lɔxi.

¹⁴ N bara n yaxuie xui mɛ.

Gbaloe na n nabilinyi.

E bara lan a ma e xa n faxa.

¹⁵ Kɔnɔ n tan bara n taxu i ra, i tan n Marigi Alatala.

¹⁶ N na i sagoe.

N natanga n yaxuie ma naxee wama n ɲaxankatafe.

¹⁷ I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.

¹⁸ Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.

Ala xa mixi ɲaaxie rayaagi,

Ala xa e rasabari faxe ra.

¹⁹ Ala xa e xui radundu,

barima yi wule false e yete igboma, e yo tinx-intɔe ma.

²⁰ I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie be,

naxee i xa kantari fenma.

²¹ I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.

I bara e ratanga wule false ma.

²² Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma tɔre kui.

²³ N ma gaaxui kui, n nu bara a fala,

«I bara i nɔxun n ma,»

kɔnɔ i bara n ma maxandi suxu.

²⁴ Danxaniyatɔe, wo xa Alatala xanu.

Alatala togondiyatɔe rakisima ne,

kɔnɔ a yete igboe ɲaxankatama ne.

²⁵ Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra,

wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafarife

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa lɔnni bɛɛti

¹ Nɛlɛxinyi na adama bɛ

naxan xa yunubi bara ba,

naxan xa fe kobi bara xafari.

² Nɛlɛxinyi na adama bɛ

Alatala bara diɲɛ naxan ma fe kobi ma,

a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.

³ Danmi n dunduxi, n mu nɔma minide tɔɔrɛ kui.

N nu tɔɔrɔma nɛ yanyi birin na.

⁴ Kɔɛ nun yanyi i xa tɔɔrɛ na n fari.

N senbɛ bara kana, a bara lu alɔ gbengberɛn yire.

⁵ N bara n ma yunubi masen i bɛ,

n mu n ma yunubi nɔxunxi fa.

N bara a fala,

«Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala bɛ.»

I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

⁶ Mixi tinxinxi birin xa i maxandi a waxati.

Xa tɔɔrɛ gbo alɔ banbaranyi,

a mu sese niyama a ra.

⁷ N ma kantari lanxi i tan nan ma.

I man sunnunyi bama n ma.

N i tantuma nɛ i xa maratange xa fe ra.

⁸ N wo xaranma nɛ kira ra

wo lan wo xa bira naxan fɔxɔ ra.

N wo rasima nɛ,

n nan n ɲengi sama nɛ wo xa fe xɔn ma.

⁹ Wo naxa lu alɔ soe,

xa na mu a ra sofale xaxilitare,
naxan mu rapereema fo karafoe ra.

¹⁰ Fe xone gbegbe ragataxi mixi jaaxi be,
kono naxan a xaxili tixi Alatala ra,
Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma ne.

¹¹ Mixi tinxinxie, wo seewa Alatala ra,
wo man xa jalexin.
Wo Ala tantu jalexinyi kui wo xui itexi ra,
wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na woyen, a fe ragirima ne

Ala matoxe

¹ Tinxintoe, wo xa Alatala matoxo wo xui itexi
ra.

Tinxintoe lan e xa Ala matoxo.

² Wo xa Alatala tantu kora ra,
wo xa beeti ba kora ra luuti fu daaxi.

³ Wo xa beeti neene ba a be,
wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.

⁴ Alatala xa masenyi tinxin,
a a xa wali birin nabama soobe ra.

⁵ Tinxinyi nun seriye rafan a ma,
dunija birin nafexi Alatala xa hinne ra.

⁶ Alatala naxa koore daa a xa woyenyi ra.
A to woyen keren fala, tunbuie naxa mini keren
na.

⁷ A naxa baa fan malan yire keren,
a xa ye ragata.

⁸ Boxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.
Dunija mixi birin xa a binya.

⁹ A na woyen, a fe ragirima ne.
A na yaamari fi, a rabama ne.

10 Alatala sie xa natεε kanama nε.

A mu e xa wali sɔɔneyama.

11 Kɔɔɔ Alatala xa fe ragirixie buma abadan.

A waxɔnfe sɔɔneyama nε waxati birin.

12 Nεlexinyi na si bε naxan marigi findixi Alatala ra.

Nεlexinyi na bɔnsɔε bε Alatala naxan sugandixi.

13 Alatala a ya ragoroma dunija ma kelife ariyanna,

a mixi birin mato.

14 Kelife a xɔnyi, a dunija mixi birin matoma nε.

15 Naxan adamadie bɔɔɔ daaxi,

a a ɲengi sama e xa walie xɔn.

16 Mangε yo mu kisima a xa sɔɔrie saabui ra.

Sɔɔri fan mu kisima a yetε senbe ra.

17 Sɔɔri ɲɔxɔ a ma a xa soe nɔma a rakiside,

kɔɔɔ na tan mu findima kisi ra a bε.

18 Alatala nan mεɛnima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra,

naxee e xaxili tima a xa hinne ra,

19 alako e nii naxa laaxira,

alako e xa balo kaame waxati.

20 Won xaxili tixi Alatala nan na.

A tan nan won malima ra,

a tan nan won kantama ra.

21 Won bɔɔɔ sεεwaxi a tan nan ma fe ra,

barima won bara la a xili seniyeɲxi ra.

22 Alatala, i xa hinne muxu ra,

barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matoxɔɛ

¹ Dawuda to a yete findi daxui ra Abimeleki ya i alako a xa a beɲin, a naxa yi beɛti sebe.

² N Alatala tantuma waxati birin.

A xa matoxɔɛ mu bama n de i.

³ N Alatala matoxɔma n boɲe kui.

Tɔɔromixie fama ne na mede, e fa seewa.

⁴ Won birin xa Alatala binya, won xa a xili matoxɔ.

⁵ N to Alatala maxandi, a naxa n yaabi, a n ma gaaxui birin ba n yi.

⁶ Naxan na a ya ti Ala ra, a seewama ne, a mu yaagima.

⁷ Xa tɔɔromixi a xui ramini, Alatala a mema ne, a fa a rakisi a xa tɔɔre kui.

⁸ Alatala xa maleke Ala yaragaaxuie rabilinma ne, a e kanta.

⁹ Wo a mato, Alatala fan de! Nelexinyi na adama be naxan xaxili tixi a ra.

¹⁰ Seniyentɔee, wo xa gaaxu Alatala ya ra, alako wo hayi birin xa fan.

¹¹ Kaame yetee suxuma ne, kɔnɔ Alatala fenmae hayi birin fanma ne.

¹² N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli mati n na. N xa Alatala yaragaaxui masen wo be.

¹³ Nde wama simaya xɔnkuye xɔn?

Nde wama lufe seewe kui temui birin?

¹⁴ Xa wo wama na xɔn, woyen ɲaaxie naxa mini wo de i, wo naxa wule yo fala.

¹⁵ Wo xa fe ɲaaxi lu na, wo xa fe fanyi raba.

Wo xa wo tunnabexi bojesa fenfe ra.

¹⁶ Alatala tinxintose toma ne, a a tuli matima e
wa xui ra.

¹⁷ Alatala a kobe soma fe kobi rabae ra,
alako e xili xa nemu dunija ra.

¹⁸ Tinxintose na e mawa Alatala be, a a tuli
matima ne e ra,
a e ba e xa tooree kui.

¹⁹ Alatala luma mixi fe ma naxan sunnunxi a
boje ma,
a mixi rakisima naxan xaxili bara ifu.

²⁰ Toore gbegbe tinxintoe lima ne,
koro Alatala a rakisima na birin ma.

²¹ Alatala menima ne a ma,
sese mu a toma.

²² Fe jaaxi nan mixi jaaxi faxama.
Tinxintoe yaxuie fama jaxankatade.

²³ Alatala a xa konyie xun sarama ne.
Naxan a xaxili tima Ala ra,
na mu kiiti jaaxi sotoma.

35

Mixi jaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa mixi tooro naxan wama n toorofe.
Naxan wama n gerefe, na kanyi gere.

² Keli, i xa n mali i xa geresose ra.

³ I xa xali nun tanbe xa ite n yaxuie xili ma.
A fala n be, a i tan nan n ma marakisima ra.

⁴ Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e xaxili ifu,
naxee wama n faxafe.

Naxee fe jaaxie maxirima n xun ma,
Ala xa e rayaagi, a xa e keru.

⁵ E xa lu alo maale lagi foye naxan nayensenma.
Alatala xa maleke xa e keru.

⁶ Ala xa e lu dimi kui,
Ala xa e xa kira masalaxun.
Alatala xa maleke xa e keru.

⁷ E bara yeke itala n ya ra,
e bara yili ge n birama dennaxe,
alako e xa n faxa hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e
ra.

⁸ Ala xa na sare ragbilen e ma.
Ala xa e suxu yeke kui, Ala xa e rabira yili kui.

⁹ Na temui n boje jalexinma ne Alatala ra.
N seewama ne a xa marakisi xa fe ra.

¹⁰ N boje a falama ne,
«Alatala, i maniye mu na.
Nde noma tooromixi ratangade senbema ma?
Nde noma setare ratangade mujetie ma?»

¹¹ Wule false n toorogema,
e nu fe fala e mu naxan kolon.

¹² E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe jaaxie ra.
Mixi birin bara n nablo.

¹³ Kono e tan nu furaxi temui naxe,
n nu luma sunnun na e be,
n nu fa sunyi suxu,
n Ala maxandi e be temui birin.

¹⁴ N sunnunxi e be alo n sunnunma n boore be
ki naxe,
xa na mu a ra n ngaxakerenyi be.
N kinikinixi e be alo n kinikinima n nga be ki
naxe.

¹⁵ Kono toore to n tan li, e birin naxa jalexin.
E naxa kafu e bore ma n xili ma,

e xa n ꞑaxankata, e xa n nahalaki.

¹⁶ Mixi ꞑaaxie nun konbitie,
e birin n ma fe xɔnxi, e nu yele.

¹⁷ N Marigi, munfe ra i tinma na mɔɔli xa raba?
N nii ratanga e xa gere ma, n nii rakisi yi yetee
ma.

¹⁸ Na kui n i tantuma ne malanyi xungbe kui,
N i matɔxɔma ꞑama gbegbe tagi.

¹⁹ Ala xa n natanga n yaxuie ma,
naxee wama yofe n ma.

Ala xa n natanga n xɔnmixie
naxee wama n konbife hali n mu fe yo rabaxi e
ra.

²⁰ E mu wɔyeɛ fanyi yo falama,
e mixi fanyi madaxuma tun.

²¹ E n tɔɔɛgeɛma a falafe ra, «Muxu bara a to.»

²² Alatala, i bara na birin to. I naxa dundu de.

N Marigi, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi Ala, keli,
i xa n xun magere so,

i xa n xun mafala.

²⁴ N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa i xa tinxinyi
ra,

alako n yaxuie naxa n mayele.

²⁵ I naxa tin e xa a fala,

«Muxu bara nɔ a ra, muxu bara a masɔɔ.»

²⁶ Ala xa n xɔnmixie rayaagi, n yaxuie xaxili xa
ifu.

²⁷ Ala xa n xanuntenyie rasεewa,
naxee a falama e xui itexi ra,

«Tantui na Alatala be naxan a xa konyi luma
bɔɔesa kui.»

²⁸ N i xa tinxinyi masenma ne,

n i tantuma ne temui birin.

36

Adama xa jaaxura nun Ala xa hinne

Ala matoxe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara mixi jaaxi xa matandi mapoxun n boje kui.

A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya ra.

³ A a yete igboma han a mu noma a xa yunubi tode,

a mu noma a jere ki xonde.

⁴ A xa woyenyi jaaxu, a nu mixi madaxu tun.

A mu fe fanyi yo kolon.

⁵ A fe jaaxi mapoxunma ke ra, a fa kira jaaxi suxu,

barima a mu tondima fe kobi lude.

⁶ Alatala, i xa hinne koore lima, i xa dugutegeja sigama han nuxui.

⁷ I xa tinxinyi gbo alo geyae.

I xa kiiti tilin alo baa.

I tan nan adamadie nun subee rakisima.

⁸ Ala, i xa hinne fan.

Adamadie birin yigiya sotoma ne i yi ra, alo toxoe yoree luma e nga gabutenyie bun ma ki naxe.

⁹ E wasama i xa neme nan na,

i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.

¹⁰ I tan nan gbansan noma adama rabalode.

I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.

¹¹ I xa hinne i kolonmae ra,

i xa i xa tinxinyi masen tinxintoe be.

¹² I xa n natanga yete igboee ma,
i naxa a lu mixi jaaxie xa n kerì.

¹³ Tinxintaree birama ne, e mu noma kelide
sonon.

37

Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi

Ala xa seriye

Dawuda gbe

¹ I naxa kontofili mixi jaaxie ra.

I naxa tin lude alo e tan.

² E lisima ne mafuren alo jooge,
e faxama ne alo sansie.

³ I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.

I xa lu yi boxi ma, nondi xa findi i xa baloe ra.

⁴ Alatala xa findi i waxonfe ra.

Na kui a i waxonfe ragirima ne.

⁵ I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.

A tan nan fe ragirima.

⁶ Ala fama i xa nondi makenende
alo a soge raminima ki naxe geesege.

A i xa xunnakeli makenenma
alo soge naxan yanbama yanyi ra.

⁷ I boje raxara Alatala ya i,

i xa mame ti, Ala na na.

I naxa mixi jaaxi tone hali a xa fe birin
soneyaxi.

⁸ I naxa xono, i i boje magoro.

Na tone lu na, a mu fee soneyama i be.

⁹ Ala fama mixi jaaxie ranonde,
kono naxee e xaxili tixi Ala ra,
e fama yi boxi sode ke ra.

10 A mu buma mixi jaaxie xa loe dunipa ma.

E mu toma dede.

11 Naxee bope magoroxi,
e tan nan fama yi boxi sotode ke ra, e lu bopea
kui.

12 Tinxintare tinxintoe yanfama, a xono a ma.

13 Kono Marigi yeleva na mixi jaaxi ma,
barima a a kolon a fama naxan sotode.

14 Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,
e xali fan suxu,

alako e xa misikiine nun setare tooro,
e xa tinxintoe kon naxaba.

15 Kono e tan nan fama faxade e yete xa san-
tidegema saabui ra.

E xa xalie fama girade.

16 Se xuri naxan na tinxintoe yi ra,
a fisa mixi jaaxie xa bannaya be,

17 barima Alatala e senbe kanama ne,
a fa tinxintoe mali.

18 Alatala pengi saxi mixi fanyi xon.

E ke buma ne abadan.

19 E mu yaagima toore temui, e lugama ne kaame
waxati.

20 Kono mixi jaaxie faxama ne.

Alatala yaxuie luma ne alo fiili,
naxan sexe lisima, a fa gan.

21 Mixi jaaxi doni tongoma ne, kono e mu a fima.
Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya kui.

22 Alatala xa barakatoe yi boxi sotoma ne ke ra,
kono Ala naxan dankama, na kanyi fama ha-
lakide.

23 Naxan jere ki rafan Alatala ma,
a na kanyi malima ne a xa dunipeigiri kui.

24 Hali a sa dinkon, a mu birama,
barima a belexe na Alatala yi ra.

25 Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra,
n mu tinxintoe keren toxi Ala naxan nabepinxi,
naxan xa die taami makulama.

26 Tinxintoe ki tima, a mixie donima.
A xa die barake sotoma ne.

27 I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba.
Na kui i simaya xonkuye sotoma ne.

28 Seriyе rafan Alatala ma.
A mu a xa hinnentee rabepinma.
A e kantama ne abadan.
Konon mixi paaxie bonsoe fama ne halakide.

29 Tinxintoe fama ne yi boxi sotode ke ra, e lu
be abadan.

30 Tinxintoe lonni nan masenma,
seriyе nan minima a de kui.

31 A Marigi Ala xa seriyе na a bope kui,
a mu birama kira xon.

32 Mixi paaxi tinxintoe yanfama, a xa a faxes.

33 Konon Alatala mu tinxintoe luma a yaxuie
sagoe.

A mu tinma e xa a topege kiiti temui.

34 I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu,
alako a xa i rakeli, i xa yi boxi soto ke ra.
Na temui i mixi paaxie toma ne e halakixi.

35 Temui dangixi n bara senbema paaxi nde to.
A xungbo alo wuri tofanyi.

36 Konon n to dangi a yire a firin nde,
n naxa a li a xa fe xuben.

N naxa a fen, kɔnɔ n mu a to.

³⁷ I xa mixi fanyi nan mato, tinxintɔɛ nan igbɛ.

Na mixi mɔɔli findima barakatɔɛ nan na.

³⁸ Kɔnɔ yunubitɔɛɛ tan fama nɛ sɔntɔde,
e bɔnsɔɛ birin fa halaki.

³⁹ Alatala tinxintɔɛɛ rakisima nɛ,
a findi e xa makantama ra e xa tɔɔrɛ kui.

⁴⁰ A e malima nɛ, a e ratanga.

A e ratanga mixi jaaxie ma, a e rakisi,
barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N sɛnbɛ bara kana

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi bɛɛti

² Alatala, i naxa n paxankata i xa xɔnɛ kui,
i naxa n halaki i xa bɔɲɛte kui.

³ I bara n maxɔnɔ i xa tanbɛ ra, i bara n nabira.

⁴ Yalanyi yo mu na n bɛ i xa xɔnɛ kui.

N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tɔɔrɔ.

⁵ N ma yunubie bara gbo n xun ma.

Na kote bara binya, n mu a nɔma sɔnɔn.

⁶ N ma fie bara gbo, e xiri bara jaaxu.

Na birin fatanxi n ma xaxilitareɲa nan na.

⁷ N bɔɲɛ bara kana, xunnakeli mu na n bɛ.

N luma fɛɛɲɛn na sunnunyi nan kui.

⁸ N fate birin wolenxi, yalanyi yo mu na sɔnɔn.

⁹ N sɛnbɛ bara kana, n fate birin bara ba n ma.

N bɔɲɛ tɔɔrɔxi tun.

¹⁰ N Marigi, i n waxɔnfe kolon, n ma tɔɔrɛ mu
nɔxunxi i ma.

¹¹ N bɔɲɛ mu saxi, n sɛnbɛ bara ɲɔn.

N ya mu naiyalanyi toma sɔnɔn.

¹² N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun
ma
n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e
makuya n na.

¹³ Naxee wama n faxafe, e bara yeɛ itala n ya ra.
Naxee wama n tɔɔɔfe, e bara n konbi,
e n tɔɔɔɛɛma temui birin.

¹⁴ Kɔnɔ n mu n tuli mati na wɔyenyie ra,
n mu n de rabi n xa e yaabi.

¹⁵ N luma alɔ tuli xɔri, n luma alɔ boboe.

¹⁶ Alatala, n xaxili tixi i tan nan na.

N Marigi Ala, i tan nan gbansan nɔma n yaabide.

¹⁷ N naxɛ, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma,
e xa jɛlexin n ma tɔɔɔe xa fe ra.»

¹⁸ A gbe mu luxi n xa bira,
n na tɔɔɔfe temui birin.

¹⁹ N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra,
n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kɔntɔfili.

²⁰ N yaxuie tan kɛnde, e sɛnbɛ gbo.

N xɔnmixie bara wuya, hali nɔndi mu na e bɛ.

²¹ Naxee fe fanyi masarama fe jaaxi ra, e n
tɔɔɔma,

barima n tan birama fe fanyi nan fɔxɔ ra.

²² Alatala, i naxa n nabɛɛɛn.

N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi, i xa fa mafuren n malide.

N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alɔ foye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N bara a fala, «N fe birin nabama,
alako n naxa yunubi raba n de ra.

N fe birin nabama,
alako n naxa na woyenyi mooli fala mixi jaaxie
ya xori.»

³ N ma toore xungbe kui,
n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari
tun.

⁴ N boje nu satunma, n ma toore naxa lu alo te
dexexi.

Na bara a niya n xa yi woyenyi fala,

⁵ «Alatala, a masen n be n faxama temui
mundun,

n ma simaya sigama han minden,
alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.

⁶ I bara n ma simaya radunke, a xon mu kuya
sonon.

Adama luma alo foye naxan dangima.»

Nengi rate.

⁷ Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa
dangi.

A naafuli malanma, konon naxan fama a sode,
a mu na kolon.

⁸ N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?

I tan nan gbansan noma n malide.

⁹ N nakisi n ma yunubie birin ma.

I naxa n nayaagi daxuie ya xori.

¹⁰ N bara dundu, n mu sese falama,
barima i tan nan na walife.

¹¹ I xa fure ba n ma, beenu i xa n najon toore
kui.

¹² I mixi jaxankatama a xa yunubi xa fe ra.

Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.

Na fe luma nε aλo kuli naxan bogise fanyi xun
 nakanama
 beenu mixi xa a matongo.
 Adamadi misaalixi foye nan na naxan dangima.
 Nengi rate.

¹³ Alatala, n ma dube suxu,
 i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
 I xa n wa xui mε, barima i xa xone nan n na.
 N luma aλo n benbae,
 n mu buma yi dunija bendε fupi fari.
¹⁴ I xa i xa naxankate ragbilen n foxo ra sinden,
 xa na mu a ra n faxama nε.

40

N mu noma dundude

Ala maxandi nun Ala matoxoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² N bara n xaxili ti Alatala ra,
 a bara a tuli mati n na.
³ A bara n ba boora xora,
 a n sanyi radiki fanye ra.
⁴ A bara beeti neene sa n boje ma
 naxan findixi tantui ra Ala be.
 Mixi gbegbe na na mε, e gaaxuma nε Ala ya ra,
 e e yete taxu Alatala ra.
⁵ Nelexinyi na adama nan be
 naxan a xaxili tixi Alatala ra,
 naxan mu a kobe ratoxi yete igboe ma,
 naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe ma.
⁶ N Marigi Alatala,
 i bara i xa fe fanyi gbegbe masen muxu be.

I maniyε mu na.

N wama na birin tagi rabafe mixie bε,
kɔnɔ i xa fe fanyi wuya han a bara dangi a i.

⁷ I mu wama sεrεxε tun xa xɔn ma.

I bara n tuli rabi.

I mu wama sεrεxε gan daaxi xɔn ma,
i mu wama sεrεxε yunubi xafari daaxi fan xɔn
ma.

⁸ N bara fa kitaabui makuntanxi ra naxan sεbεxi
n bε.

⁹ N Marigi Ala, n bara tin i waxɔnfe ma.

I xa sεriyε na n sondonyi kui.

¹⁰ N tinxinyi masenma pama bε.

I xa a kolon Alatala, n mu fama dundude i xa fe
ma.

¹¹ N mu nɔma dundude i xa nɔndi ma.

N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe falama nε.

N mu i xa fonisireya nun i xa nɔndi nɔxunma
pama ma.

¹² I tan Alatala, i mu fama tondide n bε i xa
marafanyi ma.

I xa fonisireya nun i xa nɔndi n kantama nε
tεmui birin.

¹³ Tɔɔrε gbegbe bara n nabilin.

N ma yunubi fan bara gbo han a bara dangi a i.

E bara wuya dangife n xunsexeε ra.

Limaniya bara ba n yi ra.

¹⁴ Alatala, yandi, n natanga.

Alatala, yandi, n mali.

¹⁵ Naxee wama n nii bafe, naxee wama n ma fe
paxi xɔn ma,

e birin xa makuya n na yaagi kui.

¹⁶ Naxee n mayelema, yaagi xa e dε ixara.

17 Naxee birin biraxi i fɔxɔ ra,
 e xa sɛɛwa, e xa ɲɛlexin i xa fe ra.
 Naxee wama i xa kisi xɔn ma,
 e xa a fala tɛmui birin, «Tantui na Alatala bɛ.»
 18 Setare nun misikiinɛ nan na n na,
 kɔnɔ Marigi bara ratu n ma fe ma.
 I tan nan na n ma malima ra a nun n nakisima.
 N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ
 2 ɲɛlexinyi na mixi bɛ naxan hinnɛma tɔɔromixi
 ra.
 Alatala a ratangama nɛ a xa tɔɔrɛ ma.
 3 Alatala a ratangama nɛ, a a rabalo.
 A ɲɛlexinma nɛ dunɲa.
 I mu a luma a yaxuie sagoe.
 4 Alatala a malima nɛ a fura tɛmui, a a rayalan.

 5 N a falama a bɛ,
 «Alatala, hinne n na.
 N nayalan barima n bara yunubi raba i ra.»
 6 N yaxuie wɔyɛn ɲaaxie falama, e naxɛ,
 «A faxama mun tɛmui?
 A xili lɔɛma mun lɔxɔɛ?»
 7 Naxan fama n xɛɛbude a filankafui wɔyɛnyi
 falama.
 Fe ɲaaxi gbo a bɔɲɛ kui.
 A na keli n xun ma, a na mɔɔli falama.

 8 N xɔnmixie n ma fe makɔlikɔlima e boore bɛ,
 e xa n tɔɔrɔ.

⁹ E naxe, «Fure jaaxi bara a suxu,
a bara tagan, a mu kelima sonon.»

¹⁰ Hali n defanboore, n nu laxi naxan na,
muxu nun naxan nu muxu degema yire keren,
na bara a kobe ti n na.

¹¹ Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
alako n xa n yaxuie sare ragbilen e ma.

¹² N a kolon n nafan i ma,
barima i mu n luma n yaxuie sagoe.

¹³ I n malima ne barima n tinxin.
I bara tin n xa lu i seeti ma abadan.

¹⁴ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be abadan.
Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa mange be

² Ala, n wama lufe i yire.

N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.

³ N hayi na Ala jipe ma.

N a yire lima mun temui?

⁴ Yakosi n wama koe ra,

n wama yanyi ra.

Mixi n maxorinma,

«I Marigi Ala na minden?»

⁵ N na ratu yi fe ma, n boje seewama ne.

Singe n nu nama rapere ma Ala xa horomobanxi
nan kui,

e nu beeti bafe jalexinyi kui,

e tantui rasiga Ala ma.

⁶ Munfe ra n sondonyi nimisaxi?

Munfe ra n bɔɛ sunnunxi?

N xa n xaxili ti Ala ra,
n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

⁷ N Marigi Ala, n bɔɛ nimisaxi n yete kan ma fe
ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma Yuruden,
n na dennaxe yi temui,
Xerimon nun Misari geyae na dennaxe.

⁸ N ma tɔɔre xun nan tun masafe.
A luma alo susui ye naxan sinma xure ye xun.

⁹ Alatala hinnema n na yanyi ra,
n fan beeti bama a be kɔe ra.
N Ala maxandima naxan n nabaloma.

¹⁰ N bara a fala Ala be,
naxan senbe gbo alo fanye,
«I neɛmuxi n ma munfe ra?
I n luxi tɔɔre kui

n yaxuie xa nɔe bun ma munfe ra?»
¹¹ N yaxuie n tɔɔɔma konbi ra lɔxɔ yo lɔxɔ.
E n maxɔrinma, «I Marigi Ala na minden?»

¹² N sondonyi nimisaxi munfe ra?
N bɔɛ sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,
n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.
N Marigi nan na n ma marakisima ra.

43

N bɔɛ sunnunxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Ala, i xa n ma kiiti sa.
I xa n xun mafala pama danxaniyatare xɔn ma.
I xa n natanga yanfantee nun wule false ma.

² Ala n ma kantama na i tan nan na,
i n nabepinxi munfe ra?

I n luxi tɔɔrɛ kui n yaxuie xa nɔɛ bun ma munfe ra?

³ I xa n ma kira iyalan i xa nɔndi ra,
i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya sɛniyenxi fari.

⁴ N nan n makɔrema nɛ Ala xa sɛrɛxɛbade ra,
Ala naxan findixi n ma sɛwɛ nun n ma nɛlɛxinyi ra.

N bɛɛti bama n Marigi Ala bɛ kɔra ra.

⁵ N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N bɔɲɛ sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ

² Ala, muxu bara a mɛ muxu benbae saabui ra,
i wali naxan nabaxi tɛmui dangixi.

³ I bara sie kerɪ be
alako muxu benbae xa sabati yi bɔxi ma.

⁴ E mu be sɔtɔ e xa santidɛgɛma xa ra,
e mu kisi sɔtɔ e yetɛ sɛnbɛ xa ra.

I tan nan sɛnbɛ bara e rakisi,
i tan nan xa hinne bara findi na saabui ra.

⁵ Ala, i tan nan findi n ma mangɛ ra.

Yandi, i xa Yaxuba bɔnsɔɛ rakisi.

⁶ Muxu fama muxu yaxuie ragbilende i tan nan
saabui ra,

muxu fama e ragorode i xili ra.

⁷ N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
n ma santidɛgɛma mu nɔma n nakiside.

8 Kɔnɔ i tan nan muxu ratangama muxu yaxuie
 ma,
 i tan nan muxu xɔnmixie rayaagima.
 9 Muxu Ala nan matɔxɔma tɛmui birin,
 muxu i tan nan xili tantuma abadan.
 Nengi rate.

10 Kɔnɔ yakɔsi i bara muxu rabɛɓin,
 i bara muxu rayaagi.
 I mu muxu xa sɔɔrie malima sɔnɔn.
 11 I bara muxu ragi muxu yaxuie ya ra,
 naxee muxu xɔnxi,
 nee bara muxu harige birin ba muxu yi ra.
 12 I bara muxu rabɛɓin alako e xa muxu faxa alo
 xurusee,
 i bara muxu rayensen ɲamanɛ gbɛtɛɛ ma.
 13 I bara i xa ɲama mati sare xuri ra,
 naxan mu findima geeni ra i bɛ.
 14 I bara muxu rayaagi muxu dɔxɔbooree xɔn
 ma.
 Muxu rabilinyie yoma muxu ma.
 15 I bara a niya si gbɛtɛɛ xa muxu mayele,
 e nu e xunyie lintan muxu ma.
 16 N xaxili ifuxi tɛmui birin, n bara yaagi.
 17 Naxee n xɔnxi, nee n mayelema,
 e n konbima.
 E wama e gbɛɲɔxɔfe.

18 Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
 muxu mu nɛɛmuxi i ma,
 muxu mu i xa saate kanaxi.
 19 Muxu bɔɲɛ mu gbilenxi i fɔxɔ ra,
 muxu mu muxu makuyaxi i xa kira ra,
 20 naxan a niyama i xa muxu lu wulabaree tagi,

muxu xa faxa.

²¹ Xa muxu sa nεemu muxu Marigi Ala xili ma,
xa na mu a ra muxu naxa ala gbεtεε batu,

²² Ala mu a kolonma xε?
A mu mixi gundo birin kolon?

²³ Kεnε mixie na muxu faxafe alε xurusee.
E na rabama tεmui birin i tan nan ma fe ra.

²⁴ N Marigi, xunu. I xife munfe ra?

Keli, i naxa mεε muxu ra tεmui birin.

²⁵ I yatagi nεxunma muxu ma munfe ra?

I nεemuxi muxu xa tεεε nun yaagi ma munfe
ra?

²⁶ Muxu bira nε bεxi, muxu mu nεma kelide
sεnεn.

²⁷ Yandi, keli, fa muxu mali.

I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe ra.

45

Mange xa futi

Ala matεxε

¹ Kora xa die xa lεnni bεeti bεetibae xa mange
bε. A xa ba alε bεeti naxan xili «Fuge tofanyie.»
Xanunteya sigi.

² Wεyεn fanyie bara n bεεε rafe.

N xa yi wali raba mange bε.

N nenyi luma nε alε sebeliti fanyie xa kale.

³ I tofan adamadi birin bε, i fata wεyεn nεxunmε
tide,

barima Ala barake sama i xa fe ma tεmui birin.

⁴ I xa i xa santidegema xiri i tagi,

alako i xa xunnakeli nun i xa binyε xa kolon.

Sεori senbema nan i ra.

⁵ I senbe gbo.

Te i xa soori ragise fari, nondi, magoroe, nun
tinxinyi xa fe ra.

I xa fe xungbe raba.

⁶ I xa tanbee magaaxu.

E fama i yaxuie sondonyi soxode,
sie birama ne i sanyie bun.

⁷ «Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangeya tonxuma ra.»

⁸ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxuija mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi i Marigi Ala bara i sugandi seewe
kui.

Fisamante nan i ra dangife i booree ra.

⁹ Labunde nun se xiri joxunme na i xa dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi tofanyi kui.

Korae jalexinyi xui raminima i be.

¹⁰ Mangee xa di ginε luma i seeti ma,

i xa ginε fan na i fe ma, a maxirixi xεema tofanyi
ra.

¹¹ N ma di ginε, i tuli mati n na.

I naxa kankan i bonswe ma,

xa na mu a ra i xa denbaya nun i baba ma.

¹² I xa i igoro mange be

naxan findixi i marigi ra.

I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,

naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mange xa di ginε soma banxi kui,

a maxirixi dugi tofanyi ra, xεεma na a ma.

¹⁵ A xa konyi ginεε a matima mangε xon.

Mangε fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Ginε so tεmui, mixi birin jεlexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,

e findi mangεε ra bɔxi birin xun ma.

¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na abadan.

Bonsεε birin i matɔxɔma nε waxati yo waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matɔxɔε

¹ Kora xa die xa bεeti bεetibae xa mangε bε
ginεdimedi xui daaxi

² Ala, won kantama nan a ra.

Won ma kantari na a yi ra.

A won malima won ma tɔɔre birin kui.

³ Xa bɔxi sa sεren, won mu gaaxuma.

Xa geya sa bira baa ma, won mu gaaxuma.

⁴ Xa mɔrɔnyie sa xaape, won mu gaaxuma.

Xa geya sa a imaxa, a sεren, won mu gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala xa taa
raseεwama.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa hɔrɔmɔlingira
seniyenxi na menni nε.

⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a ramaxama,
a a malima subaxε nefe a li.

⁷ Sie sɔnxɔε ratema, mangεyae birama nε.

Ala nefe a xui ramini, duniɲa birin xununma nε.

⁸ Mangε Alatala na won sεeti ma.

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi bɔxi ma.

¹⁰ A tan nan gere ɲɔnma dunɲa birin ma.

A xali girama nɛ.

A tanbɛ kanama nɛ,
a makantase gan.

¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala na n tan
nan na.

N si birin yamarima.

N ma yaamari na dunɲa birin ma.»

¹² Alatala na won sɛɛti ma,

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

47

Ala fisamante mange

Ala matɔxɔɛ

¹ Kora xa die xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ

² Wo tan sie birin, wo wo bɛlexɛ bɔnbɔ,
wo sɔnxɔ, wo xui ite ɲɛlexinyi kui Ala bɛ!

³ Alatala Xili Xungbe Kanyi magaaxu.

Mange xungbe nan a ra dunɲa birin xun ma.

⁴ A bara sie ragoro won bun ma,
e xa lu won sagoe.

⁵ A bara bɔxi fi won ma kɛ ra,
naxan findixi Yaxuba bɔnsɔɛ xa xunnakeli ra.
A won xanu.

ɲɛngi rate.

⁶ Ala tema ɲɛlexin xui nan tagi,
a fama sarae fe xui ma.

⁷ Wo bɛɛti ba Ala bɛ, wo bɛɛti ba!

Wo beeti ba won ma mange be, wo beeti ba!

⁸ Ala nan mange ra dunija birin xun ma,
wo xa lonni beeti ba.

⁹ Ala magoroxi mange kibanyi seniyeñxi kui,
si birin mange nan a ra.

¹⁰ Sie xa mangee kafuma Iburahima Marigi Ala
xa jama ma,
barima Ala nan a ragiri mangee xa dunija kanta.
Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matoxe

¹ Kora xa die xa beeti. Sigi seniyeñxi.

² Alatala gbo.

A lanma won xa a matoxo
a xa taa kui a xa geya seniyeñxi fari.

³ Ala xa geya Siyon tofan,
a rafañ dunija birin ma.

Na findi Mange Xungbe xa taa nan na.

⁴ Ala a jengi sama a xa taa makantaxi xon,
a bara a yete findi a kantama ra.

⁵ Mangee to e malan Siyon gere xili ma,

⁶ e naxa kaaba na tofe ra.
E naxa gaaxu, e fa e gi.

⁷ E to gaaxu na ya ra,
e naxa seren alo gine naxan na di barife,

⁸ xa na mara alo Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.

⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan nabaxi a xa
taa kui,

won bara na me, won bara na to.

Mange Alatala na taa rakisima temui birin.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, muxu na so i xa Hərəmölǝngira kui,
muxu ratuma i xa hinne nan ma.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,
i xili tantuma ne dunǝna yire birin.
I xa mangeya tinxin.

¹² Nama jələxinma ne Siyon geya fari,
Yudakae seewama ne i xa kiiti xa fe ra.

¹³ Wo xa Siyon mabilin,
wo xa a xa soori tidee konti.

¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makantaxie mato,
alako wo xa na fala wo xa die be.

¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra abadan.
A won narere ma han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa seriye

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan pama birin.
Dunǝna pama birin, wo wo tuli mati n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi,
setare a nun se kanyi, wo birin xa wo tuli mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade wo be,
n bope xaxili fanyi naxan mapoxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra,
n fama na tagi rabade wo be kora xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe loxo e ya ra,
n yaxuie xa fe kobi n nabilinma temui naxe?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na,
e nu fa e yete matoxo e harige xa gboe ra.

8 E mu noma e bore xunsarade,
E mu noma e xunsare fide Ala ma.

9 E nii xunsare xoxoxo,
e mu noma a fide abadan.

10 E tan mu faxama? E mu sigama aligiyama?

11 Won a toma, lonnilae faxama,
lonnitaree fan faxama ne.
E fa e harige lu mixi gbete yi ra.

12 Mixi naxee e xilie saxi boxie xun ma,
e mapoxunxi ne e xa banxie luma ne naa abadan,
e xonyi mu kanama keli lanfanmae ma,
a sa doko lanfanma gbete ra.

13 Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alo subee.

14 Mixi naxee laxi e yete ra, e xa kira nan ya.
E xui rafan naxee ma, nee birama ne e foxo ra.

15 E aligiyama lima ne.

Faxe e raloma ne.

Mixi tinxinjie e maboronma ne.

E xa tofanyi kanama ne.

Aligiyama findima ne e xonyi ra.

16 Kono Ala n nii xunsarama ne aligiyama,
a n xanin.

Nengi rate.

17 Mixi na findi banna ra, a harige na gbo,
i naxa gaaxu,

18 barima a mu sese xaninma aligiyama.

A harige mu birama a foxo ra.

19 A jlexinma ne a harige ra a xa dunijeigiri
kui,

barima birin a matokoma na xa fe ra,

20 kono a fa siga aligiyama

a a benbae li na,
 naxee mu duniḡa toma sonon.
²¹ Xa banna mixi xaxili mu na,
 a luxi ne alo sube naxee faxama.

50

Serexe naxan nafan Ala ma

Ala xa seriye

Asafi xa beeti
¹ Alatala na woyenfe.
 A na duniḡa birin xilife,
 keli sogetede han sogedorode.
² Kelifa Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.
³ Won Marigi Ala na fafe,
 a mu dunduxi.
 Te belebele na a ya ra,
 foye xungbe fan na a rabilinyi.
⁴ A xui tema koore ma,
 a xui goroma boxi
 kiiti sade a xa mixie be.
⁵ «N batulae, naxee laayidi tongoxi n be serexe
 ra,
 wo xa wo malan.»
⁶ Ala xa masenyi tinxinxi kelima koore nan ma,
 barima kiitisa nan na Ala ra.
⁷ «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa woyen.
 Isirayila, n bara wo kalamu.
 Ala nan n na, wo Marigi Ala.
⁸ N mu xonoxi wo xa serexee xa fe ra.
 Wo serexe gan daaxie bama n be temui birin.
⁹ N mu tuura tongoma wo xonyi.
 N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.

- 10 N gbe nan na sube birin na wula i.
 N gbe nan na sube birin na geyae ma.
- 11 N gbe nan na xoni birin na koore ma.
 N gbe nan na sube birin na fili ma.
- 12 Xa kaame n suxuma nu, n ma falama wo tan
 be.
 N gbe nan na duniya birin na.
- 13 N tan tuura sube donma? Ade.
 N tan si kontonyi wuli minma? Ade.
- 14 A lanma wo xa tantui rasiga n ma,
 na xa findi wo xa serexee ra.
 Wo xa wo xa laayidie rakamali n be, n tan Ala
 Xili Xungbe Kanyi.
- 15 Wo xa n xili wo xa toore kui.
 N fama wo ratangade,
 wo fan fama n matoxode.»
- 16 Ala xa masenyi nan ya, mixi jaaxie be,
 «wo na n ma yaamari nun n ma saate durusife
 munfe ra?
- 17 N ma seriyee mu rafan wo ma.
 Wo mu n ma woyenyi danxunma.
- 18 Wo nun mujetie na a ra.
 Wo nun yene rabae na a ra.
- 19 Fe jaaxi nan tun minima wo de i,
 wo wule nan tun falama.
- 20 Wo nun naxan nga keren a ra,
 wo na toonegema.
- 21 Wo naxan nabaxi, na nan ya.
 Han yakosi n bara n sabari.
 Wo joxo a ma a n na wo seeti ma,
 konon n fama xaarjede wo ma,
 n fama a birin ya bade wo be.
- 22 Wo xa yi fe me,

wo tan naxee nɛɛmuxi Ala ma,
 xa na mara n wo xa fe kanama nɛ.
 Mixi yo mu wo ratangama.

²³ Naxan tantui sɛrɛxɛ bama n bɛ,
 na mixi bara n matɔxɔ.
 Mixi naxan a jɛrɛ ki matoma a fanyi ra,
 n fama n tan Ala xa marakisi masende a bɛ.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ.

² Annabi Natan wɔyɛnfe Dawuda bɛ a yunubi
 raba Batiseba ra tɛmui naxɛ.

³ Ala, hinne n na alo i darixi a ra ki naxɛ.
 Dɔjɛ n ma fe jaaxi ma i xa bɔjɛ fanyi saabui ra.

⁴ I xa n naseniyen n ma fe kobi birin ma.
 I xa n ma yunubi xafari.

⁵ N bara n ma yunubi kolon.

N mu nɔma nɛɛmude na ma.

⁶ N na fe jaaxi rabaxi i keren nan na.

N naxan nabaxi a mu rafan i ma.

I na n makiiti,
 nɔndi luma nɛ i bɛ.

⁷ N barixi yunubi fe nan kui,
 kabi nga furi ba nɛɛnɛ ra.

⁸ Kɔnɔ nɔndi na lu mixi bɔjɛ kui,
 na nan nafan i ma.
 Na lonni masen n bɛ.

⁹ N seniyen hisopi burexɛ ra,
 alako n xa fiixɛ.
 N seniyen,
 alako n xa fiixɛ fɔɛn alo xijɛ.

10 Nelexinyi nun sɛɛwɛ fi n ma,
alako n bɔɲɛ xa sa.

11 I kobe ti n ma yunubi ra,
i xa n ma fe kobi birin ba n ma.

12 N Marigi Ala, n bɔɲɛ mafindi bɔɲɛ sɛniyenxi
ra,
xaxili fanyi fi n ma.

13 I naxa n makuya i ya tode ra.
I naxa i Xaxili Sɛniyenxi ba n yi ra.

14 Kisi sɛɛwɛ nun limaniya fi n ma
naxan n malima.

15 N i xa kira masenma nɛ i matandilae bɛ,
alako e man xa bira i foxɔ ra.

16 N nakisima Ala,
n bara mixi faxa.
Yandi, n xunsara,
alako n xa i xa fe fanyi masen.

17 N Marigi, na niya n bɛ,
n xa i tantu.

18 Sɛrɛxɛ mu rafan i ma,
xa na mu a ra n na bama nɛ i bɛ nu.
I mu wama sɛrɛxɛ gan daaxi xɔn.

19 Sɛrɛxɛ fanyi findixi yetɛ magoroe nan na.
Ala wama yi sɛrɛxɛ mɔɔli nan xɔn ma.

20 I xa hinne Siyoni ra,
i xa Darisalamu tɛtɛ rakeli.

21 Na temui i nelexinma nɛ sɛrɛxɛ tinxinxi
nun sɛrɛxɛ gan daaxi ra.

Na temui tuurɛ nan bama sɛrɛxɛ ra i xa
sɛrɛxɛbade.

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be.

² Masenyi nan ya Dowege Edonka xa fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda na Aximeleki xonyi.

³ I i yeete igboma fe kobi rabafe ra munfe ra?

Ala xa hinne buma ne abadan.

⁴ I de luma alo fine naxan fe jaaxi rabama.

Yanfante nan i ra.

⁵ Fe jaaxi rafan i ma dangife fe fanyi ra.

Wule rafan i ma dangife nondi ra.

Ngengi rate.

⁶ I woyen xui xaane, i de mu fan.

⁷ Na kui Ala fama i rahalakide temui birin.

A i suxuma ne, a i keri i xa banxi kui, a i keri dunija ma.

Ngengi rate.

⁸ Tinxintoe naxee findima seedee ra e fama yeleda na kanyi ma yi ki ne,

⁹ «Wo na mixi mato,

naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.

A naxa la a xa naafuli ra,

a a yeete kanta a xa yanfanteya ra.

¹⁰ Kono, n tan naxan laxi Ala xa hinne ra,

n ma fe birin na sooneyafe

alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala xonyi.»

¹¹ N i tantuma ne abadan i xa wali xa fe ra.

N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa danxaniyatosee tagi,

barima i fan.

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba xule xui ra.

² Xaxilitare a falama a boɲe kui,

«Ala mu na.»

E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama.

³ Ala a ya ragoroma adamadie ma kelife ariyanna,

a xa e mato xa xaxilima nde na na naxan Ala fenma.

⁴ Kɔnɔ birin bara makuya Ala ra, e nu fe jaaxi raba.

Hali mixi keren mu na naxan fe fanyi rabama.

⁵ Tinxintaree xaxili mu na?

E nu n ma pama tɔɔɔ tun.

E mu Ala xilima feo.

⁶ E fama serende gaaxui ra na nan ma, barima Ala fama na mixi moolie rayensende, naxee wama wo tɔɔɔfe.

⁷ Nde kelima Siyon a xa Isirayila rakisi?

Ala na a xa pama ramini konyiya kui,

Yaxuba bɔnsɔe seewama ne, Isirayila jɛlexinma ne.

54*N Marigi tima n bun ma**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be.

A xa ba kora xui ra. ² Sifikae to a fala Solu be a Dawuda a noxunxi e xonyi, Dawuda naxa yi beeti ba.

³ Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa i senbe ra.

⁴ Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n ma woyenyi ra.

⁵ Xɔɲe ndee bara keli n xili ma, mixi kobi naxee wama n faxafe. E mu Ala kolon fefe ma.

Nengi rate.

⁶ Ala n malima, n Marigi tima n bun ma.

⁷ A n yaxuie xa kobija sare ragbilenma e ma. I xa e halaki i xa dugutegeɲa kui.

⁸ N bara a panige n xa serexe ba i be.

Alatala, n i xili tantuma ne barima i fan,

⁹ i man n nakisima n ma toore kui, n fa no n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, n ma dube suxu, i naxa i noxun n ma maxandi ma.

³ I tuli mati n na, i xa n yaabi.

Xanmeri nun gaaxui bara ge n suxude

⁴ n yaxuie xa woyenyi xa fe ra, a nun mixi jaaxie xa wali kobi xa fe ra.

E wama n toorofo, e n toogegema xone kui.

⁵ N boɲe bara seren, n sondonyi bara gaaxu faxe ya ra.

⁶ Gaaxui nun serenyi bara n suxu a jaaxi ra. Na bara n natagan.

⁷ Xa gabutenyi nan nu na n be nu alo ganbe, n nu bara siga yigiya fende nu,

⁸ n nu n gima ne, n siga yire makuye,

n sigama wula i ne nu.

Ḥengi rate.

⁹ N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.

¹⁰ N Marigi, fe kobi rabae rayensen ye.

I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,
barima kobija nun gere bara gbo taa kui.

¹¹ Kεε nun yanyi ra fe kobi rabae taa rabilinma,
e xa fe jaaxi nun tinxintareya raba taa kui.

¹² E bara fe birin kana.

Gbesenxonneya nun maifui bara gbo taa kui.

¹³ Xa yaxui nan tun n konbima nu, n dijema.

Xa n xonmixi nan tun kelima n xili ma nu,
n nan n nonunma ne a ma nu.

¹⁴ Kεε i tan n lanfanma nan i ra, n xanuntenyi,
n defanboore.

¹⁵ Won de fan, won birin sigama Ala xa
horomobanxi.

¹⁶ E xa e terenna faxe ra,
e xa goro gaburi kui e jije ra,
barima e e jere ma fe jaaxie nan tun kui.

¹⁷ Kεε n bara Ala xili.

Alatala n nakisima ne.

¹⁸ N gbelegbelema kεε a nun yanyi ra. A bara n
xui me.

¹⁹ N yaxuie to wuya, a bara n natanga na gere
ma.

²⁰ Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a folε,
a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabira,

Ḥengi rate

barima e tondixi tuubide.

E mu gaaxu Ala ya ra.

²¹ Yi mixie bara e bore gere, e saatε kana.

22 E de iḡoxun alo xijε, kono gere na e boje kui.
E xa woyenyi salaxun alo ture,
kono e mixi tōrōma alo santidegema naxan baxi
a tεε i.

23 I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima nε.
A mu tinma tinxintōε xa bira.

24 Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin
aligiama.

I naxa e xa simaya konti rakamali.

Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma sōnōn

Ala maxandi nun Ala matōxōε

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili, «Ganbe na wuri makuye
fari.» A a ba Filisitakae a suxu temui naxe Gati.

2 Ala, hinne n na barima mixie na n gerefe.

E gere tima n be temui birin.

3 N yaxuie fεεpenma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefae bara wuya.

4 N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili tima i
tan nan na.

5 N Ala xa masenyi matōxōma.

N mu gaaxuma sōnōn, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan nōma munse rabade n na?

6 Temui birin n yaxuie wama n tōrōfe e xa
woyenyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

7 E lanxi n ma jaxankate ma,

e bira n fōxō ra yire birin alako e xa n faxa.

8 I naxa tin e xa ratanga e xa fe jaaxie ma.

Ala, i xa xone xa e rabira.

⁹ I n ma dunipeigiri kolon, i n yaye toxi.

N ma tōre birin sebexi i yi ra.

¹⁰ N na i xili temui naxe, n yaxuie gbilenma ne n
foxo ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

¹¹ N Ala xa woyenyi matoxoma,
n Alatala xa masenyi matoxoma.

¹² N mu gaaxuma sonon, barima n bara la Ala ra.
Ibunadama gbansan noma munse rabade n na?

¹³ Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n ma
tantui serexee ra,

¹⁴ barima i bara n natanga faxe ma.

I mu tin n xa bira,

alako n xa jere i xa kira xon ma yi bende fuji
fari.

57

N bara limaniya soto

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti.» Dawuda
naxa yi ba a to a gi Solu ma, a sa so fonme kui.

² Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire

alo toxeyore a fenma a nga gabutenyi bun ma ki
naxe

han fe xoroxoe xa dangi.

³ N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi
naxan n ma fe birin sooneyama.

⁴ N xonmixie n naxankatama temui naxe,
Ala n nakisima ne kelifa ariyanna,

Nengi rate

a hinne nun nɔndi ragoroma n ma.

⁵ Yɛtɛɛ bara n nabilin,
n saxi e tagi, e tan naxee adamadie faxama.

E jinyie luxi alɔ tanbɛɛ,
e nɛnyie luxi alɔ santidɛgɛma naxan baxi a tɛɛ i.

⁶ Ala, i xa i xa binyɛ masen koore ma,
i xa a masen bɔxi ma.

⁷ E bara yɛlɛ ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa so a
ra.

E bara yili ge n ya ra, kɔnɔ e tan nan biraxi a kui.
Nengi rate.

⁸ Ala, n bɔɲɛ bara limaniya, n bara limaniya soto.
N bɛɛti bama nɛ, n i tantuma nɛ.

⁹ N bɔɲɛ bara keli n na,
n xa n ma kɔrae tongo, n xa bɛɛti ba han subaxɛ.

¹⁰ Marigi, n i tantuma nɛ sie tagi.
N bɛɛti bama nɛ i bɛ bɔnsɔɛɛ tagi.

¹¹ I xa hinne koore lima nɛ,
i xa tinxinyi tema nɛ han nuxuie.

¹² Ala, i xa i xa binyɛ masen koore ma,
i xa a masen bɔxi ma.

58

Adamadie sare

Ala xa sɛriyɛ

¹ Dawuda xa suuki bɛɛtibae xa mangɛ bɛ. A xa
ba alɔ bɛɛti naxan xili «I naxa kasarɛ ti».

² Wo xa wɔyɛnyi mu tinxin.

Adamadie, wo nɔma kiiti sade nɔndi ra?

³ Ade, wo fe ɲaaxi rabama wo bɔɲɛ kui,
wo fe ɲaaxi rabama yi bɔxi ma,
wo mixi ratantanma dunija ma.

- 4 Kafi e bari temui,
e findixi mixi jaaxi nan na.
Wule false bara lɛ kabi e bari lɔxɔɛ.
- 5 E xa xɔnɛ luxi nɛ alɔ bɔximase xɔnɛ,
alɔ bɔximase naxan mu bɔximase suxui xui
ramɛma.
- 6 Hali bɔximase suxui fanyi, a mu nɔma a
suxude.
- 7 Ala, i xa e jinyi kana e dɛ i, barima e luxi nɛ
alɔ yɛtɛ.
Alatala, i xa e dɛ wanwan.
- 8 E jɔnma nɛ alɔ ye naxan ifilima bɔxi.
E xa tanbɛ mu jɛrɛma sɛnbɛ ra.
- 9 A luma alɔ boe naxan fate lɔɛma lingi kui.
A luma alɔ di naxan baxi a nga fate i, a mu foye
to.
- 10 Beenun tunde xa fura yege malinsinxi ra,
xa na mu a ra yege xare ra,
Ala e kɔma nɛ, a e wɔlɛ a i.
- 11 Mixi tinxinxi fama jɛlɛxinde barima a fama
gbɛjɔxɔɛ sɔtɔde.
A fama a sanyi maxade mixi jaaxi wuli ra.
- 12 Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi
tinxinxi sare fima.
Iyo, Ala kiiti sama nɛ duniya ma.»

59

Bare xaɔɔɛ

Ala maxandi

- 1 Dawuda xa suuki bɛɛtibae xa mangɛ bɛ. A xa
ba alɔ bɛɛti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa

a ba Solu to sɔɔrie xεε e xa Dawuda faxa a xa banxi kui.

² N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma.

N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.

³ N natanga tinxintaree ma.

N nakisi faxetie ma,

⁴ barima e wama n faxafe.

Senbɛmae na e malanfe n xili ma,

hali n mu findi fe kobi raba ra,

hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.

⁵ Hali n mu na fe jaaxi rabafe,

e e gima n fɔxɔ ra, e xa n gere.

Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.

⁶ Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,

i xa si danxaniyataree ratɔn.

I naxa diɲe yi yanfante tinxintaree ma.

Nengi rate.

⁷ E fama kɔε ra alɔ bare xaapεe e fa taa rabilin.

⁸ E de luma alɔ bare de xunfe minima naxan kui.

E xa wɔyenyi mixi tɔɔrɔma alɔ santidegema.

E naxε, «Nde nɔma won ma wɔyenyi mɛde?»

⁹ Kɔnɔ Alatala, i tan nan yelema e ma.

I si danxaniyataree birin mayelema.

¹⁰ N nan n yetε ratangama e senbε ma i tan nan saabui ra.

Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,

i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxa keren na.

I xa e rabira alako n ma jaama naxa neemu i senbε ma.

¹³ E yunubi rabama e xa wɔyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igboṅa kui.

E dankæe nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e rapon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,
alako e xa a kolon Ala nan Mange ra

Yaxuba bonsæe nun dunija birin xun ma.

Nengi rate.

¹⁵ E fama kœe ra alo bare xaapee e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin kœe ra,

kono e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,

barima n ma kantama nan i ra,

i n kantama n ma toore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,

n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60

Ala fama xunnakeli ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be.

A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyi alo Ala

xa saate.» ² Isirayila to Sirenikae gere, e yi beeti
ba na temui ne. E nu kelixi Mesopotamiya nun
Soba boxi ma. Yowaba naxa Edonka wulu fu nun
firin faxa fole kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe,

i bara nde ba muxu xa gali ra,

i bara xono muxu ma,

kono yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,

i bara a iboo.

I xa na yailan muxu be
barima b̄oxi wama kanafe.

⁵ I bara fe x̄or̄ox̄ōe d̄ox̄o i xa mixie ma,
han e bara lu al̄o siisila.

⁶ K̄on̄o naxee gaaxuxi i ya ra,
i bara t̄onxuma so e yi ra,
e xa n̄o e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,
i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,
a naxan falaxi h̄or̄om̄obanxi seniyenxi kui,
«N Sikemi taa fima ne wo ma xunnakeli kui,
n Suk̄oti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi b̄oxi, n gbe. Manasi b̄oxi, n gbe.
Eframikae nan findima n ma geresoe ra.
N mange d̄ox̄oma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan na.
Edon findi n ma b̄oxi ra.
N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde n̄oma n xaninde na taa makantaxi
kui?

Nde n̄oma n xaninde han Edon b̄oxi ma?

¹² I tan gbansan, i tan naxan muxu ral̄ōe,
i tan naxan mu nu na muxu xa s̄ōorie s̄ēti ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gerede.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ k̄on̄o Ala xa mali tan fama muxu yaxui birin
halakide.

61

Kelife yire makuye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.

N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelife ra boxi makuye.

N boɲe mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife n na.

⁴ I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

⁵ N wama lufe i xonyi temui birin.

N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi bun ma ki
naxe.

⁶ N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma maxandi
ra.

I bara ke fi n ma,

nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i xili ya ra.

⁷ Mange xa simaya xunmasa,
alako a xa bu a gbegbe ra.

⁸ A xa mangeya xa bu i ya i temui birin,
I xa hinne a ra, i xa findi a dugutege ra.

⁹ Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i xili binye be,
barima i n ma maxandi yaabima temui birin.

62*Ala xa boɲesa**Ala xa seriye*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N boɲe saxi Ala nan saabui ra,
n ma kisi fatanxi a tan nan na.

³ A luxi n be alo fanye,

n ma marakisima nun n makantama nan a ra.
N mu noma birade sonon.

⁴ Wo dutunma mixie ma han mun temui,
wo xa e rabira, alo banxi nun tete fori?

⁵ E wule falama alako e xa mixie ba yire fanyi e
nu dennaxe.

E dube tima e de ra, konon e danke tan tima e
bonje ra.

Nengi rate.

⁶ N bonjesa sotoma Ala nan na,
barima n xaxili tixi a tan nan na.

⁷ A luxi alo fanye na a ra n be,

n ma marakisima nun n ma makantama nan a
ra.

N mu noma birade sonon.

⁸ N ma kisi nun n ma binye na Ala nan yi.

Ala n makantama nan a ra,
n yigi tide nan a ra.

⁹ Nama, wo xa wo taxu a ra,
wo xa wo xa kontofili masen a be.
A tan nan noma won malide.

Nengi rate.

¹⁰ Adamadie luma alo foye naxan dangima.

Mixi xungbe findima mixi xuri ra,

Xa e xa fe bara maniya,
a yelebu alo foye.

¹¹ Wo naxa harige fen fe kobi ra,
wo naxa a fen muje ra.

Xa wo xa naafuli sa gbo,
wo naxa wo xaxili ti na ra.

¹² Ala bara fe firin fala n naxee mexi.
Keren, senbe na Ala be.

¹³ A firin nde, n Marigi nan hinnente ra,
barima a mixie sare ragbilenma e ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti, a naxan ba Yudaya, a to nu gbengberenyi ma temui naxe

² Ala nan n Marigi ra.

Ala n i fenma, barima n hayi na i ma, alo fate hayi to na ye ma gbengberenyi ma.

³ N luma i xa hoxomobanxi kui alako n xa i senbe nun i xa binye to.

⁴ I xa hinne fan simaya be.

N bara i matoxo.

⁵ N i tantuma n ma simaya birin kui, n nan n belexe itema i mabiri.

⁶ N bonsoe wasama ne i tantufe ra seewe kui.

⁷ N na n sa n i xa fe mapoxunma ke birin,

⁸ barima i tan nan n malima.

N seewama ne i niini bun ma.

⁹ N nii bara fatu i ma, i belexe luma ne n bun ma.

¹⁰ Naxee katama n faxade, e tan nan faxama.

¹¹ Santidegema fama ne e soxode, wulai baree fa e ibode.

¹² Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama ne a matoxode.

Kono wule false dse balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala, i tuli mati n wa xui ra,

N natanga n yaxuie ma.

- ³ N nɔxun mixi jaaxie ma
 naxee wama n tɔɔɔfe tinxintareya kui.
⁴ E de xaape alo santidegema,
 e xa woyen jaaxie luma alo tanbee.
⁵ E mu gaaxuma tinxintɔe ya ra,
 e luma a jaxankata ra tun.
⁶ E de kobi, e yeɛ italama mixi ya ra.
 E naxe, «Nde na kolonma?»
⁷ E yanfante ya yailanma, e a fala,
 «Won xa keli a yanfa xili ma. A sooneyama ne.»
 Adama xa marɔxunyi tilin.
⁸ Kɔnɔ Ala na tanbee woli, e e lima ne keren na.
⁹ E bara wule fala.
 Naxee e toma, e e gima ne.
¹⁰ Na gaaxui adama birin suxuma ne.
 E Ala xa wali masenma,
 e a xa wali kolonma ne.
¹¹ Tinxintɔe seewama ne Alatala ra,
 a fa lu a niini bun ma.
 Sondon fanyi kanyi jɛlexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matɔxɔe

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Matɔxɔe na i tan Ala be Siyoni geya fari.
 Muxu laayidi naxan tongoxi i be,
 muxu na birin nakamalima ne.
³ Ala, i muxu xa maxandi birin mema ne.
 Dunija birin fama ne birade i fɔxɔ ra.
⁴ Tantanyi to nɔ muxu ra, i bara muxu xa yunubi
 xafari.
⁵ I naxan sugandima a xa makɔre i xa salide ra,

na ꝓelexinma ne barima a buma ne i xonyi.

Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,
fe seniyenxi naxan kelixi i xa hōrōmōlingira.

⁶ I muxu xa maxandi yaabima kaabanako nun
tinxinyi ra.

Ala, i bara findi muxu rakisima ra.

Dunija yire birin xaxili tixi i ra.

⁷ I bara geya daa i senbe ra

barima senbema nan i ra.

⁸ I bara baa xui radundu, mōrōnyi xui mu na.

I bara pama fan masabari.

⁹ Dunija birin gaaxuma ne i xa kaabanakoe ya
ra.

Kelife sogetede han sogedorode,

e birin e ꝓelexin xui raminima ne i xa fe ra.

¹⁰ I bōxi mēeni, a a rafe fe fanyi ra.

I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe soto.

¹¹ I tune ye sama bōxi ma alako bōxi xa bōrōxō
sansi be.

I barake sama xe ma, a xa fan.

¹² Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne.

I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.

¹³ Gbengberenyi filie nun geyae fanma ne.

¹⁴ Xurusee yiriwama ne fili ma.

Sansi yiriwama ne geya bunyie.

Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma won be
seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matōxō

Beeti nun suuki beetibae xa mange be

¹ Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala be.

² Wo xa a xili binya bæeti ra,
wo xa a binya matoxœ ra.

³ Wo xa a fala Ala bæ,
«I xa kaabanakoe magaaxu.

I senbe gbo han. Hali i yaxuie serenma i ya ra.

⁴ Dunija birin i batuma,
e i binya bæeti ra, e i xili matoxœ.»

Nengi rate.

⁵ Wo fa Ala xa wali matode.

A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.

⁶ A baa findi xare ra,
a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.

Na kui, won jɛlexinma nɛ a ra.

⁷ A dunija yamarima senbe ra abadan.

A ya tixi sie ra, matandilae mu nɔma kelide
sonɔn.

Nengi rate.

⁸ Sie, wo xa won Marigi Ala tantu,
wo xa wo xui ramini a matoxœfe ra.

⁹ A bara simaya fi won ma,
a mu tin won xa bira,

¹⁰ barima Ala won bɔjɛ kolon.

A bara won mato alɔ mixi gbeti matoma ki naxɛ
a a raxunu alako a gbi xa ba.

¹¹ I bara muxu xun ti yeɛe kui ra,
i man bara kote dɔxɔ muxu xun ma.

¹² I bara a lu mixie xa nɔ muxu ra,
muxu xa tɔɔrɔ ye nun tɛ xɔɔra.

Kɔnɔ a rapɔnyi, i bara muxu xun ti daxamui yire
ra.

¹³ N fama serexɛ gan daaxi ra i xa banxi kui,
n nan n ma laayidi rakamalima nɛ,

¹⁴ n naxee fala n dɛ ra n nu tɔɔrɛ kui temui naxɛ.

¹⁵ N xuruse turaxie bama nɛ serexɛ gan daaxi ra,

alo yeχee kontonyie, tuurae, nun si donbie.

 }Nengi rate.

¹⁶ Wo fa, wo xa wo tuli mati,
wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.

N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.

¹⁷ N bara a xili, n bara a matoxo.

¹⁸ Xa yanfanteya nu na n boje kui nu,
n Marigi mu nu a tuli matima n na.

¹⁹ Kono Ala bara n xui rame,
a n ma dube suxu.

²⁰ Tantui na Ala be naxan bara n ma maxandi
 xui me,
a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matoxo

¹ Beeti nun suuki beetibae xa mange be. A xa ba
kora xui ra.

² Ala xa hinne won na,
Ala xa barake ragoro won ma,
Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma,

 }Nengi rate

³ alako a xa kirae xa kolon dunija ma,
alako si birin xa a xa marakisi kolon.

⁴ Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

⁵ E xa beeti ba pelexinyi kui,
barima i sie makiitima nondi ra,
i tan nan e raperema yi dunija bende fupi fari.

 }Nengi rate.

⁶ Ala, sie xa i tantu,
si birin xa i tantu.

⁷ Boxi bara daxamui ramini won be,

tantui na won Marigi Ala be.

⁸ Ala xa barake sa won ma,
duniya birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan duniya mange ra

Ala matoxoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.

Naxee a xonma, e xa e gi a ya ra.

³ I i yaxuie ralɔema ne

alo foye te tuuri ralɔema ki naxe.

Kaafiri lɔema ne Ala ya i,

alo ture xunuma te i ki naxe.

⁴ Konɔ mixi tinxinxi jɛlexinma ne,

e e seewe xui itema ne Ala ya i.

E tan luma na jɛlexinyi nan kui.

⁵ Won xa beeti ba Ala be, won xa a xili matoxoxe
beeti ra.

Naxan jɛrema nuxui fari, won xa a rasene.

A xili Alatala.

Won xa won seewe xui rate a ma.

⁶ Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaane makante nan a ra.

Ala xonyi seniyen.

⁷ Ala denbaya fima denbayatare ma,

Ala xoreya fima geelimanie ma, e jɛlexinma ne.

Konɔ Ala matandie luma ne gbengberenyi ma.

⁸ Ala, i nu na i xa nama ya ra wula i temui naxe,

⁹ boxi birin nu serenma ne.

Tune ye nu goroma Ala ya i,

Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

10 Ala nu tune ye ragoroma boxi ma,
a xa senbe fi a xa boxi taganxi ma.

11 I bara i xa pama rasabati naa.

I bara tɔɔɔmɔmixi mali naa.

I na birin nabaxi ne barima i fan.

12 Marigi masenyi fanyi soma a xa xεεrae yi ra.

Gali belebele nan e ra. E naxe,

13 «Geresoe mangεe na e gife,

e na e gife wo ya ra.

Wo xa ginεe naxee luxi banxi,

e fama yi gere naafuli itaxunde.

14 Wo fama wo malabude wo xa xurusee fe ma.

Ala mεεnima ne a xa pama ma

alo a mεεnima ganbee ma ki naxe.

E gabutenyi luma alo gbeti nun xεεma nan na e
ma.»

15 Ala Xili Xungbe Kanyi bara mangεe rayensen

Salamon geya ma balabalanyi saabui ra.

16 Basan geya, Ala naxan daaxi, konde wuyaxi
naxan be,

17 wo na Ala xa geya sugandixi matofe tɔɔne ra
munfe ra,

a bara a xa hɔɔmɔlingira ti dennaxe?

Ala luma ne menni temui birin.

18 Alatala xa geresoe xa gisee wuya dangi wulu
fu ra.

A xa geresoe fan dangi wulu wulue ra.

Ala na e ya ma.

Sinayi geya na yire seniyenxi kui.

19 N Marigi Alatala, i bara te koore ma.

I bara geelimanie xanin.

Adamadie bara i buna,

matandilae fan bara wa sofe i xɔnyi.

20 Tantui na i be loxɔe birin,

a won ma kote xaninfe ʎoxo yo ʎoxo.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²¹ Won Marigi Alatala won nakelima ne faxe ma.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²² Ala a yaxuie xunyi kanama ne.

Naxee jere kira jaaxi xon ma,

a nee fan xun xori booma ne.

²³ Marigi naxe, «N fama ne e ra kelife Basan,

n fa e ra kelife baa ma,

²⁴ alako wo xa fa e wuli to wo sanlaabe ra.

Wo xa baree fan e donma ne.»

²⁵ Ala, muxu bara i to fa ra nama ya ma.

Ala nun a xa mange sugandixi na sofe
horomolingira kui.

²⁶ Beetibae na yare, kora bonbooe na e foxo ra,
ginde na maxase ramaxafe e rabilinyi.

²⁷ Wo xa Ala tantu malanyie,

Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.

²⁸ Bunyamin nan ya,

naxan barixi donxoe ra.

A tan nan findixi e xa mange ra.

Yudaya mangde nan ya, e nun e xa mixie.

Sabulon mangde nan ya,

Nafatali mangde nan ya.

²⁹ Ala, i xa masenyi ti senbe ra.

I xa i senbe masen alo temui dangixi.

³⁰ I xa banxi na Darisalamu.

Mangde fama i bujade naa.

³¹ I xa xaape Misira ma,

naxan maniyde mali xungbe ra naxan na ye xora.

A luma alo tuura gali,

ninge yore biraxi naxee foxo ra.

Na ninge yɔrɛɛ luma alɔ si gbɛtɛɛ
 naxee duuti fima Misira ma.
 Si gbɛtɛɛ naxee wama gere xɔn, i
 xa e rayensen ye.

³² Misira xɛɛrae, a nun Kusi xɛɛrae, xa fa duuti
 ra Ala bɛ.

³³ Mange naxee birin na dunipa, nun a rabilinyi,
 wo xa bɛɛti ba Ala bɛ, wo xa Alatala tantu,

³⁴ naxan jɛrɛma nuxui fari koore ma kabi a
 rakuya,

naxan galanyi xui raminima sɛnbɛ ra.

³⁵ Wo xa a kolon, Ala sɛnbɛ gbo.

A Isirayila yamarima a sɛnbɛ ra,
 sɛnbɛ naxan kelima koore ma.

³⁶ Ala, i na i xa hɔrɔmɔlingira kui.

Ala, i magaaxu.

Isirayila Marigi Ala sɛnbɛ fima nɛ a xa jama ma.
 Ala tantu!

69

N na birife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ. A xa
 ba alɔ bɛɛti naxan xili, «Fuge tofanyie.»

² Ala, n nakisi!

Ye bara te han n kɔnyi.

³ N na birife boora tilinxi kui,
 n sanyi mu tide yo sɔtɔfe.

N na madulafe ye xɔɔra.

⁴ N bara i xili han n bara tagan,
 n xui yo mu na sɔnɔn,

n ya bara n xɔnɔ i fenfe ra.

⁵ N xɔnmixie bara wuya dangi n xunsexe ra.

Senbɛmae nan e ra naxee wama n faxafe.

E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi e ra.

N mu fe ɲaaxi yo rabaxi e ra,

kɔnɔ e wama n xa sare nde fi.

⁶ Ala, i n ma tantanyi kolon,

n ma yunubie mu nɔxunxi i ma.

⁷ Mange Alatala, i naxa a lu

danxaniyatɔɛɛ xa yaagi n ma fe ra.

Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu

i fenmae xa ifu n ma fe ra.

⁸ E n konbima i tan nan ma fe ra.

N bara yaagi han.

⁹ N xunyaɛ mu n kolon sɔnɔn,

n bara lu n taarae bɛ alɔ xɔɲɛ nde.

¹⁰ N wama i waxɔnfe rabafe.

I konbimae bara findi n yaxuie ra.

¹¹ N wama, n sunma.

Na birin man kui, mixie n konbima.

¹² N sunnun donma ragoroma n ma, e n
mayelema.

¹³ Naxee dɔxɔxi taa sode dɛ ra, nee n mafalama,
siisilae n mayelema sigi ra.

¹⁴ Kɔnɔ Alatala, n bara i maxandi.

Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.

¹⁵ N nakisi alako ɲ naxa biri boora xɔɔra,
n natanga n xɔnmixie ma.

¹⁶ I naxa tin n xa madula, ye naxa n nalɔɛ,
n naxa goro aligiyama.

¹⁷ Alatala, n xui ratin,

i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo.

I xa kinikini n ma, i xa n mali.

¹⁸ I naxa i nɔxun i xa konyi ma.

N na tɔɔɛ kui, yandi n mali.

¹⁹ I xa i makɔɛ n na,

i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.

²⁰ I bara n ma tɔɔɛ nun n ma yaagi kolon,
n yaxuie birin na i ya i.

²¹ Konbi bara n bɔɛ kana han n bara fura.

N hayi na kinikini ma, kɔɔ a mu na.

N hayi na mixi madundumae ma, kɔɔ e mu
toma.

²² E pɔsɔɛ sama n ma donse,

e minse xɔɛ soma n yi ra, ye ɲɔxɔɛ ra.

²³ E xa teebili xa findi gantanyi ra e bɛ,

e xa naafuli xa findi yeɛ ra naxan e suxuma.

²⁴ E ya xa ifɔɔɔ, e xa dɔnxu.

E tagi xa e xɔɔ han e xa bira.

²⁵ I xa xɔɔ e ma, e xa na tɛ kolon.

²⁶ E xa gɔɔɛ xa ɲɔn,

adamadie naxa lu e xɔnyi sɔnɔn,

²⁷ barima e tɔɔɔmixie xa tɔɔɛ xun masama,
i naxee ɲaxankata.

E mixie mayelema, i naxee halaki.

²⁸ I xa e xa yunubi birin to,

alako e naxa i xa kisi soto sɔnɔn.

²⁹ E xilie xa ba simaya seбели kui,

e naxa lu tinxintɔɛ ya ma.

³⁰ N tan na tɔɔɔfe yi tɛmui,

Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.

³¹ N fama Ala xili matɔxɔde bɛɛti ra,

n fama tantui rasigade a ma.

³² Na rafan Alatala ma dangife serexe ra,
hali ninge kamalixi na a ra,
hali tuura feru kanyi na a ra,
toree na naxan be.

³³ Tɔɔɔmixie sɛɛwama ne na tofe ra.
Naxee Ala fenma, e simaya xɔnkuye sɔtɔma ne.

³⁴ Alatala a tuli matima setaree ra,
a mu neemuma a xa mixie ma e xa tɔɔɔe kui.

³⁵ Koore nun bɔxi xa a matɔxɔ,
baa nun yexee xa a binya.

³⁶ Ala fama Siyoni rakiside,
a Yuda taee tima ne.
A man jama sabati naa,
naa xa findi e gbe ra.

³⁷ Na findima a xa konyie xa mamadie ke nan na.
Ala xanuntenyie fama ne lude naa.

70

Ala fenmae xa sɛɛwa

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi beeti beetibae xa mange
be

² Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali mafuren.

³ Ala xa mixie rayaagi naxee wama n faxafe.
Ala xa e keru, Ala xa e ya ifu, naxee wama n
tɔɔɔfe.

⁴ Ala xa e keru yaagi kui, naxee a falama n be, «I
xa tɔɔɔ!»

⁵ I fenmae xa sɛɛwa.
Naxee wama i xa kisi xɔn, e xa Ala matɔxɔ temui
birin.

⁶ Ala, n findixi misikiine nun tɔɔɔmixi nan na,

fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

¹ Alatala, n kantama na i tan nan na,
i naxa tin n xa lu yaagi kui.

² I xa n nakisi, i xa n mali i xa tinxinyi kui.
I tuli mati n na, i n nakisi.

³ I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini bun ma temui
birin,

alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

⁴ N Marigi Ala, n natanga mixi jaaxie senbe ma,
n natanga xonnante tinxintaree ma.

⁵ N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan nan na
kabi n dimedi temui,

⁶ kabi n nu na n nga teege i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matoxoma temui birin.

⁷ N findixi misaali nan na mixi wuyaxi be,
barima n kantama senbema na i tan nan na.

⁸ N i matoxoma temui birin.

⁹ I naxa mee n na n ma forijna kui,
i naxa n naberin n ma senbetareya kui.

¹⁰ N yaxuie n mafalama,
e woyenma e bora ra alako e xa n faxa.

¹¹ E naxe, «Ala bara a rabolo,
won xa bira a foxo ra, won xa a suxu.
Mixi yo mu noma a ratangade.»

¹² Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

13 Ala xa e rayaagi, a xa e ραῖον, naxee n τῶρεγμα.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee wama n τῶροφε.

14 N xaxili tixi i ra kudε i.
N luma i ματῶχο ra temui birin.

15 N i xa tinxinyi nun i xa kisi tantuma λῶχοε birin,

barima e wuya han n jan mu νόμα e birin kolonde.

16 N i xa kaabanako rabaxie ματῶχομα νε.
N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi gbansan masende.

17 Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi temui.
Han ya n i xa kaabanakoe ματῶχομα.

18 Ala, i naxa n nabepin yakosi,
n bara fori, n xunσεε fan bara fuga.

I naxa n nabepin

alako n xa i senβε masen to nun tina mixie βε.

19 Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.

I xa kaabanako wuya.

I maniye na minden?

20 Hali i to bara a niya muxu xa τῶρο, muxu xa halaki,

i fama muxu rakiside,

i fama muxu rakelide gaburi tilinxi kui.

21 I xa n xun nakeli, i xa n madundu.

22 N Marigi Ala, na kui n i tantuma νε κῶρα ra
i xa dugutegepa xa fe ra.

Isirayila xa Seniyentσε, n βεεti bama i βε κῶρα ra.

23 N βεεti bama νε i βε, n i ματῶχο,

barima i bara n xun sara.

24 N i xa tinxinyi ματῶχομα νε temui birin,

barima naxee nu wama n τῶροφε,

e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

¹ Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxi sa.
I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.

² Na kui a xa i xa jama makiiti nɔndi ra,
a xa tinxin tɔɔrɔmixie be.

³ Masenyi xa ti geyae fari, jama bɔje saxi ra,
xibaarui xa yensen bɔxi ma, tinxinyi nan jama
yamarima.

⁴ Mange xa seriye raba tɔɔrɔmixie be,
a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae rayensen.

⁵ Mixie xa gaaxu i ya ra abadan,
danmi soge nun kike yanbama.

⁶ Mange xa lu alo tune naxan birama xee ma,
naxan bɔxi rafaɲma.

⁷ Tinxintɔe xa fe fanma na waxati ne,
danmi kike yanbama, bɔjesa gboma ne.

⁸ A xa mangeya gboma ne,
sa folo sogetede han a sa doxo sogegorode ra,
a folo Efirati xure ma han sa doxo bɔxi danyi ra.

⁹ Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne a bun
ma,
a yaxuie lu a sanyi bun ma.

¹⁰ Tarasisi mangee nun Suri mangee fama ne
bunae ra.

Seeba nun Seba mangee fan duuti fima ne a ma.

¹¹ Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma,
sie birin lu a xa yaamari bun ma.

12 Na kui setaree fama ne a xilide marakisima.
A misikiine senbetare malima ne.

13 A kinikinima ne senbetaree nun setaree ma,
a tɔɔɔmixie rakisi.

14 A e xɔreyama ne maifui nun fe kobie ma,
barima e findixi a xanuntenyie nan na.

15 A xa mangeya xa bu!

A Seeba bɔxi xa xɛɛma sɔtɔma ne.
Mixie xa Ala maxandi a be temui birin,
e naxa tagan dubade a be.

16 Ala donse yiriwama ne bɔxi kui.
Geyae rafema ne sansie ra,
e bogie lu alɔ sansi bogi naxee na Liban.
Mixie gboma ne taa kui alɔ bɔxi seɛɛ.

17 Mangɛ Ala xili gbo abadan!

Dan mu na a xili ma soge bun ma.
Si birin barake sɔtɔma ne a saabui ra,
e fa a matɔɔɔ.

18 Isirayila Marigi Alatala tantu.
A keren nan kaabanakoe rabama.
19 A xili xungbe xa tantu abadan.
Dunija birin xa a xa binye kolon.
Amina! Amina!

20 Yisayi xa di Dawuda xa maxandie rapɔnyi nan
na ki.

73

Naaxuja sare

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti

Nɔndi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be,

a fan mixie be naxee sondonyi seniyeŋxi.

² A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira ma,
n sanyie xa bira kira gbete foxo ra.

³ N nu yete igboe toonema,
n to a to mixi naaxie findixi naafuli kanyie ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe,
e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa toore kolon,
e mu naankataxi alo booree.

⁶ Yete igboja findixi xunmase nan na e be,
e mixi tooroma foxo yo foxo.

⁷ E e ya tima se birin na,
e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma,
e fe naaxi janigema yete igboja kui.

⁹ E Ala fe maberema, e de mu dikima sese falafe
ra dunija ma.

¹⁰ Na nan a ra, Ala xa pama a xun tima e ra,
e la e xa woyenyie ra.

¹¹ E naxe, «Ala tan won jere ki kolonma di?
Fahaamui mundun na a be?»

¹² Mixi naaxie na na ki ne.
E boje saxi naafuli yiriwafe kui.

¹³ N foxo a ma, «N nan n boje raseniyeŋxi ne fu.
N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu fanxi n be.

¹⁴ N naankataxi temui birin,
foxo yo foxo nde sama n ma kote xun.»

¹⁵ Xa n sa na mooli fala nu,
n bara yanfanteya raba i xa die ra nu.

16 Awa, n naxa fahaamui fen yi fe ma.

Na nu xɔɔxɔ n bɛ,

17 han n so lɔxɔɛ Ala xa hɔɔmɔlingira kui,
n fa a mapɔxun fe naxan fe kobi rabae lima.

18 I e tima kira salaxunxi nan xɔn ma,
i fa e xun nakana.

19 E xa fe jɔnma kerenyi nan na, fe magaaxuxi
e xaninma nɛ.

20 Marigi, alɔ xiye dangima ki naxɛ mixi xunu
tɛmui,

i na keli, e fan xa fe bama i ya i na ki nɛ.

21 N bɔjɛ to nu mapaaxuma,

a nu luxi nɛ n bɛ alɔ tanbɛ nan n sɔxɔma.

22 Daxui nan nu n na, n mu nu sese fahaamuxi.
N nu luxi nɛ alɔ xuruse xaxilitare i ya i.

23 Kɔnɔ han ya n na i sɛɛti ma,
n yirefanyi belexɛ suxuxi i yi ra.

24 I n napɛrɛma i xa marasi ra,
i man n nasɛnɛma nɛ i xa nɔrɛ kui.

25 Nde gbɛtɛ na n yi ra koore ma?

Ba i tan na, sese gbɛtɛ xɔli mu n ma yi duniya
ma.

26 N fate nun n xaxili taganma nɛ,

kɔnɔ Ala n bɔjɛ sama nɛ abadan.

27 Naxee e makuyama i ra, bɔnɔ mixi nan e ra.

I mixie dɛ balanma, naxee birin i finsiriwalima.

28 Kɔnɔ n ma hɛeri findixi n masofe nan na Ala
ra.

N bara Marigi Alatala sugandi n xun taxude ra,
alako n xa i xa wali fanyie birin masen duniya
bɛ.

74

*Ala xa hōrōmōlingira kanaxi xa fe**Ala maxandi*

Asafi xa lōnni bēeti

¹ Ala, munfe ra i muxu rabēpinxi kerenyi ra?
Munfe ra i xa xōnē turuma i xa jama xili ma i
naxan nabalofe?

² I xa ratu i xa jama ma i naxan xun saraxi,
i kē fima naxan ma,
i sabatixi naxan ya ma Siyon geya ma.

³ I xa a yire mato a yaxuie naxan kanaxi,
i xa i xa hōrōmōbanxi to e naxan kasaraxi.

⁴ I yaxuie bara e xui ite i xa naralan banxi kui,
e bara e xa fēlēkie rate naa.

⁵ E nu luxi alō beera kanyi naxee fōtōnyi sēgema.

⁶ E bara hōrōmōlingira xunmasee kana beera
nun dēremae ra,

⁷ e naa gan tē ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi dēnnaxē.

⁸ E nu a falama nē e bōjē ma, «Won xa e sōnto!»
E bara Ala xa batudee birin gan.

⁹ I xa kaabanakoe mu toma,
namijōnmēe fan mu na muxu ya ma kōrē.
Muxu mu a kolon yi fe buma han tēmui mundun.

¹⁰ Ee Ala, yaxui mayele tima han tēmui mundun?
Danyi mu na e xa konbie ma?

¹¹ Munfe ra i mu i sēnbē magaaxuxi masen e bē?
I xa keli, i xa e sōnto!

¹² Kabi tēmui xōnkuye, Ala nan na n ma mangē
ra,

a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunija ma.

¹³ I tan nan baa iboo i senbe ra,
i daalise magaaxuxie xunye ibutuxun naa.

¹⁴ I tan nan e xunye ibutuxun,
i e fi donse ra wulai subee ma.

¹⁵ I tan nan dulonyie nun xuree raboo,
i tan nan dabonyie raxori,
naxee mu darixi xori ra.

¹⁶ Yanyi nun koe findixi i gbe nan na,
kike nun soqe, i tan nan e daaxi.

¹⁷ I tan nan boxie naaninyie birin saxi.
I tan nan sogofure nun jeme daa.

¹⁸ I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala
nan maberefe,
jama xaxilitare na i xili bexufe!

¹⁹ Yandi, i naxa i xa jama xanuxi rabolo
alo ganbe di raboloma seqe yi ra ki naxe.
I naxa neemu i xa misikiinee ma.

²⁰ I xa i joxo sa i xa saate ma,
barima fe kobie bara gbo yi boxi ma
han a bara dangi a i.

²¹ I naxa tcoromixie lu e xa yaagi kui.
Misikiinee nun setaree xa i xili matoxo.

²² Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra.
I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

²³ I naxa neemu i yaxuie xa woyenyie ma,
i naxa neemu i gerefae xa sonxoe ma naxan mu
jonma.

Ala matoxɔɔ

¹ Asafi xa beeti beetibae mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti.»

² Muxu Marigi Ala, muxu bara i matoxɔ.

Matoxɔɔ na i be, i tan naxan na muxu seeti ma, i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

³ I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li, n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Dunija nun a xa mixie fama xunude, kɔnɔ n tan nan a kinkie senbe soma.

⁵ N a falama yete igboe nun mixi kobie be, «Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

⁶ Wo naxa wo xunyi ite koore ma, wo ba yete igboja woyenyi falafe ra.»

⁷ Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede, a mu kelima sogegorode, a mu kelima gbengberenyi ma.

⁸ Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

⁹ Tonbili nde na Alatala xonye, weni xaape rafalaxi na naxan kui.

A na soma dunija mixi jaaxie nan yi, e a min han a jon.

¹⁰ N na masenyi tima temui birin, n Yaxuba Marigi Ala matoxɔma beeti ra.

¹¹ «N mixi jaaxie xa yete igboja xun nakanama ne, n tinxintɔee xun nakeli.»

Ala matoxɔɔ

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala kolonxi Yudaya boxi ma, a xili gbo Isirayila.

³ A xonyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

⁴ A geresosee alo xalie, wure lefae, nun sandeɣemaɛ kana menni ne.

⁵ I xa noɣe gbo alo koyinma,
naxan gbilen kelife geyae ma, subee wuya dennaxe.

⁶ I bara no senbemaɛ ra, naxee mu xunuma sonon,
naxee mu no gere tide i kanke.

⁷ I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma,
e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.

⁸ I magaaxu! I xa xone kui, nde suusama i ya ra?

⁹ I to kiiti sa koore ma, dunija naxa sabari gaaxui
kui.

¹⁰ I xa kiiti naxa tooromixie rakisi.

¹¹ I xa xone ibunadama mabiri findixi i matoxɔɔ
nan na.

I xa boɣete luxi ne alo beleti i i tagi ixirima naxan
na gere kui.

¹² Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi
Alatala be,

wo xa fa serexee ra a xon ma,
wo tan naxee birin a rabilinxi.

¹³ A tan nan jengi bama senbemaɛ fate i,
a magaaxu dunija mangɛe be.

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

2 N nan n xui ratefe Ala nan ma.

A a tuli matima ne n xui ra.

3 Λοχο χοροχοεε na fa n ma, n nan n Marigi
xilima ne.

Κοε ra, n nan n belexe itala a be, κονο n mu
madundui sotoma.

4 N nan n natu Ala ma, n wa n bope ma.

N nan n mapoxun a ma, limaniya ba n yi.

5 I mu tinma n xa xi.

N xaxili ifuxi, jan n mu noma woyende.

6 N nan n mapoxunma waxati dangixie ma.

7 N nan n natuma nee ma n ma beetie saabui ra.

N nan n yete maxorin,

8 «N Marigi mēema ne ibunadama ra abadan?

A mu hinnema mixie ra sōnōn?

9 Danyi na a xa fanyi ma?

A tondima a xa laayidie kamalide?

10 A bara neemu a xa hinne ma?

A xa xone bara no a xa kinikini ra?

11 N ma tōore kui a luma n be

alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

12 A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma,

a xa kaabanakoe a naxee rabaxi temui dangixi.

13 N nan n xaxili rasigama ne i xa kewali birin
ma,

n nan n mapoxunma ne i xa walie ma.

14 Ala, i xa kira seniyen.

Ala gbete mu na, i maniyē mu na!

15 I tan Ala nan kaabanakoe rabama,
i fe magaaxuxie masen pamanee tagi.

16 I i xa pama xun saraxi i senbe nan na,

Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

¹⁷ Ala, baa xungbe to i to,
a dulonyi naxa sɛrɛn.

¹⁸ Nuxuie naxa ye gbegbe ragoro,
galanyi naxa bula koore ma,
seyamakɔnyie naxa lu alo tanɛ wolixie.

¹⁹ I xa sarinyi xui naxa bula,
seyamakɔnyie naxa dunɔpa iyalan,
bɔxi naxa a imaxa, a sɛrɛn.

²⁰ I naxa kira rabɔɔ baa ma,
i dangi ye xungbe tagi, kɔnɔ i foxi mu to.

²¹ I naxa i xa pama rapɛrɛ alo xuruse gɔɔrɛ
Annabi Munsa nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matɔxɔɛ

¹ Asafi xa lɔnni bɛɛti
N ma pama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.

² N misaali nde falama wo bɛ,
n fe dangixie madɔxɔ,

³ muxu fe naxee mɛ, muxu fe naxee kolon,
muxu babae saabui ra.

⁴ Muxu mu nee nɔxunma e bɔnsɔɛɛ ma,
muxu Alatala xa matɔxɔɛ falama nɛ e xanbiratie
bɛ,

muxu a sɛnɛ nun a xa kaabanakoe masenma nɛ
e bɛ.

⁵ Ala bara yaamarie masen Yaxuba bɛ,
a sɛriyɛ sa Isirayila bɔxi kui,
a won benbae yamari e xa na masen e xa die bɛ,

⁶ alako di naxee fama tina, nee xa nɔ a kolonde,
e fan xa a masen e gbe die bɛ e fama naxee
baride.

⁷ Na kui e fama e xa lanlanteya sade Ala ma,
e mu nɛɛmuma a xa wali xungbee ma,
e e ɲɔɔ sama nɛ a xa yaamarie xɔn ma.

⁸ E mu luma alɔ e benbae,
naxee tuli xɔɔɔɔ,
naxee findi matandilae ra,
naxee tun mu rabɛxi,
naxee xaxili mu tixi Ala keren na.

⁹ Eframikae xali kanyie naxa e kobe so gere ra,

¹⁰ e mu Ala xa saate rakamali,
e mu bira a xa sɛriye fɔɔ ra.

¹¹ E naxa nɛɛmu a xa wali magaaxuxie ra,
a nun a xa kaabanakoe ra a naxee masen e bɛ.

¹² A kaabanako raba nɛ e benbae ya xɔri Misira,
Sowan fili ma.

¹³ A naxa baa ibɔɔ, a e ragiri,
a ye rati alɔ bilixi.

¹⁴ A naxa e rapɛɛ nuxui saabui ra yanyi ra,
a naxa e rapɛɛ tɛ yanbɛ ra kɔɛ ra.

¹⁵ A naxa fanye ibɔɔ gbengberenyi ma,
a ye gbegbe ramini na kui alɔ dabonyi.

¹⁶ A naxa ye ramini gɛmɛ longori ra, a lu alɔ xure.

¹⁷ Kɔnɔ e mu gbilen e xa yunubi rabafe fɔɔ ra,
e fa Ala matandi gbengberenyi ma.

¹⁸ E naxa Ala mato donsee maxɔrinfe ra.

¹⁹ E naxa Ala mabere a falafe ra,
«Ala nɔma won nabalode yi gbengberenyi kui?

²⁰ A bara ye ramini fanye kui,
kɔnɔ a nɔma taami fan fide e ma?»

- 21 Ala to na με, a naxa xονο ki fanyi ra,
 a fa τε radεχε Yaxuba xa pama xili ma,
 a fa xονο Isirayila pama ma,
 22 barima e mu nu laxi Ala ra,
 e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.
 23 Na kui Ala naxa yaamari fi koore naadεε xa
 rabi,
 24 «mana» xa goro e ma baloe ra,
 naxan findi koore taami ra.
 25 Birin naxa na senbεmae xa taami don, e fa
 wasa na ra.
 26 Ala naxa foye rafa keli sogetede biri,
 a foye rafa a senβε ra keli yirefanyi ma,
 27 naxan a niya xονie xa goro e ma
 a gbegbe ra alo xube nun baa δε meyenyi.
 28 A naxa e gbegbe rayolon e yonkinde tagi,
 e xa kiri banxie rabilinyi ma.
 29 E naxa na don han e wasa.
 Ala nu bara e hayi li.
- 30 Kονο hali e to nu bara donse σοτο,
 a mu bu 31 Ala xa xονε man naxa goro e ma,
 a Isirayila senbεmae nun e fonike faxa.
 32 Hali na birin to raba, pama mu tin gbilende e
 xa yunubie φοχο ra.
 E mu la Ala xa kaabanakoe ra.
 33 Na kui a naxa e lu e xa fuyante kui,
 han e xa fe naxa rapον gaaxui kui.
 34 Fo faxε na dutun e ma,
 e fa so Ala fenfe,
 e e γετε ragbilen a ma,
 35 e e ratu a Ala nan e senβε ra,
 a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rakisima ra.

36 Kɔnɔ e nu wama a madaxufe e xa woyenyie
nan na,
e wule fala a be e de ra.

37 A xa fe mu nu na e boɲe ma,
e mu nu birama a xa saate foxo ra.

38 Kɔnɔ Ala to findi hinnente ra,
a naxa e xa yunubie xafari, a e naxankatafe lu
naa.

A naxa diɲe e ma sanya wuyaxi,
a mu tin a xa xone birin xa mini.

39 A nu a kolon a bendɛ nan tun lanxi e ma,
e ɲengi na dan, a mu gbilen sonon.

40 Sanmaya yeri e murutama a ma gbengberenyi
ma,

sanmaya yeri e a raxonoma na yire maxare ma?

41 E nu luma Ala mato ra,
e nu ti Isirayila xa Seniyentɔe kanke.

42 E mu e ratu a senbe ma.

E nɛɛmu a ma a e rakisi e gerefae ma temui naxe.

43 E nɛɛmu a xa tonxumae ma a naxee masen
Misira boxi ma.

E nɛɛmu a xa kaabanakoe ma a naxee raba
Sowan fiili ma.

44 A naxa e xa Nili xure nun a salonyie findi wuli
ra

han e mu no na ye minde.

45 A naxa xɛɛrie radin e ma e halakife ra.

A naxa lanxansarimae malan menni e kasarafe
ra.

46 A naxa tugumie radin e xa xɛe ma,
katoe naxa xɛe bogi don gbiki.

47 A naxa e xa weni sansie kana balabalanyi ra,
a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan tunc xinbeli
ra.

48 Balabalanyi naxa e xa xurusee faxa,
galanyi naxa e xa gōoree sōto.

49 A naxa a xa xōne xōrōxōe ramini e ma,
a bōje naxa te e ma,
han a naxa maleke kasaratie ragoro e xili ma.

50 A naxa a xa xōne fulun e ma,
a mu e nii ratanga faxe ma, a fe xōrōxōee radin
e ma.

51 A naxa Misira di singe birin faxa,
e Hami bōnsōee fonike birin faxa.

52 Na nan a ra a naxa a xa pama ramini alo yexee
gōore,

a naxa e rapere alo xurusee gbengberenyi ma.

53 A naxa e xanin bōjesa kui gaaxui yo mu e soto,
kōno a naxa e yaxuie madula baa ma.

54 Na ki, a naxa e xanin a xa bōxi seniyenxi ma,
a xa geya a naxan soto a senbe ra.

55 A naxa bōnsōee keru e ya ra,
a fa na bōxie itaxun Isirayila bōnsōee ma ke ra,
a menni findi e sabatide ra.

56 Kōno e man naxa gegeriri Ala Xili Xungbe
Kanyi ma,

e tondi a xa yaamarie rabatude.

57 E naxa e makuya Ala ra,
e findi yanfante ra alo e benbae a rabaxi ki naxe,
e lu alo xali kanaxi.

58 E naxa a raxōno e xa kuye batudee ra,
e a ratōone e xa wuri masolixie ra.

59 Ala to na fe me, a naxa xōno ki fanyi, a Isirayila
rabo.

60 A naxa a xa lingira rabejin Silo, a nu naxan
tixi mixie tagi.

61 A naxa a xa saate kankira lu yaxui sagoe,
e kankan a xa nore xa tonxuma ma.

62 A to xono a xa pama Isirayila ma,
a naxa a niya e xa sonto santidegema ra.

63 E xa fonikee naxa gan te ra,
e xa ginedimedie mu matoxoe soto,

64 e xa serexedubee naxa faxa santidegema ra,
e xa kaape ginee fan mu wa.

65 Marigi naxa keli
alo mixi naxan kelixi xi xoli ma,
alo soori naxan noma a xa siisi ra.

66 A naxa a yaxuie bonbo,
a e lu yaagi kui naxan mu jonma.

67 A naxa Yusufu bonsoe rabejin,
a tondi Efirami bonsoe sugandide.

68 A naxa Yuda bonsoe sugandi,
a nun Siyon geya naxan nu rafanxi a ma.

69 A naxa a xa horomolingira ti alo yire itexi,
alo a dunija tixi ki naxe, a xa bu xonkuye ra.

70 A naxa a xa konyi Dawuda sugandi, a a tongo
gore ya ma,

71 a nu meenife yexee ma dennaxe,
alako a xa meeni Ala xa pama ma,
naxan findixi Yaxuba bonsoe Isirayila ra.

72 Dawuda naxa meeni e ma a boje fiixe ra,
a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gberoxofe

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti
Ala, sie bara so i xa boxi kui,

e i xa hōrōmōlingira findi yire seniyantare ra,
e Darisalamu kana.

² E bara i xa konyie furee findi xōnie xa baloe ra,
e bara i xanuntenyie so wulai sube yi ra.

³ E bara e sōntō Darisalamu rabilinyi, e mu
ragata.

⁴ Si naxee na muxu rabilinyi e muxu konbima,
e yoma muxu ma.

⁵ Alatala, i xōnōma nē muxu ma abadan?

I xa tōōnē danma mun tēmui?

⁶ I xa xōnō pamanēe ma naxee mu i kolon,
i xa xōnō mangēyae ma naxee mu i batuma,

⁷ barima e bara Isirayila xun nakana,
e bara a xa lingira rabira.

⁸ I naxa ratu muxu xa yunubi dangixie ma.

I xa hinne muxu ra mafuren,
barima senbe yo mu na muxu be sōnōn.

⁹ Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala,
i xili xa nōrē xa fe ra.

I xa muxu rakisi,
i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa fe ra.

¹⁰ Munfe ra pamanēe a falama,

«E Marigi Ala na minden?»

E xa a kolon i fama i xa konyie wuli gbejōxōde
muxu ya xōri.

¹¹ I xa i tuli mati geelimanie wa xui ra,
i senbe xa nee rakisi naxee xa kiitisae wama e
faxafe.

¹² N Marigi, i xa sare dōxō solofere ragbilen na
sie ma,
naxee bara i bexu.

¹³ Na kui, muxu tan i xa pama fan fama nē i
batude,

muxu tan i xa xurusee fama ne i xa matoxoe
masende muxu bonsoe be abadan.

80

Ala mēnife a xa sansie ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo
beeti naxan xili «Fuge tofanyie alo Ala xa saate.»

² Isirayila kantama, i i tuli mati n na,
i tan naxan Yusufu bonsoe rapereema alo xuruse
gore.

I xa i xa nore masen,
i tan naxan magoroxi maleke masolixie tagi.

³ I senbe ramini Efirmi, Bunyamin, nun Manasi
bonsoe ya i,
i xa muxu rakisi.

⁴ Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁵ Mange Ala, i tondima i xa pama xa maxandi
suxude
i xa xone xa fe ra han mun temui?

⁶ I e rabaloma e yaye ra,
i e yaye fima e ma minse ra han mun temui?

⁷ I bara lantareya raso muxu nun muxu
daxobooree tagi,
e yoma muxu ma.

⁸ Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁹ I weni bili nde tala ne Misira naxan findixi i xa
pama ra.

I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a tan si naa.

¹⁰ I to na yire yailan a be,

a naxa a sankee masoron, a boxi rafe.

¹¹ Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri wurie.

¹² A salonyie nu kuya ra han e baa nun xure de
li.

¹³ Kono i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.

¹⁴ Wulai xosee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie ra. Munfe
ra?

¹⁵ Mange Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili ma,

¹⁶ i naxan si i yete be i belexe ra.

¹⁷ Yakosi a bara gan, a sege i xa xone saabui ra.

¹⁸ I belexe xa lu Adama xa Di ma, naxan na i
yirefanyi ma,

i naxan xun nakelixi.

¹⁹ Muxu mu muxu makuyama i ra sonon.

I xa kisi fi muxu ma alako muxu man xa i batu.

²⁰ Mange Ala, i xa muxu ragbilen,

i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba
maxase luuti daaxi xui ra.

² Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.

Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala ma.

³ Wo xa beeti ba maxase nun kora xui ra.

⁴ Wo xa feri fe kike neene te temui,

won ma sali λοχῶε na a ra.

⁵ Na findixi Ala xa seriye nan na Isirayila be,
Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a ra.

⁶ Yaamari na a ra Ala naxan so Yusufu bῶnsῶε yi
ra,
a to mini Misira bῶxi xili ma.

N naxa xui nde με n mu naxan kolon, a naxe,

⁷ «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexee.

⁸ Wo to n xili wo xa naxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi kelife
sesarinyi yire,
n naxa wo mato Meriba ye yire.

⁹ N ma pama Isirayila, wo wo tuli mati n ma
marasi ra.

¹⁰ Wo naxa Ala gbete batu,
wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.

¹¹ N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira bῶxi ra.
Wo wo de rabi a belebele ra, n a rafema ne.»

¹² «Κῶνῶ n ma pama mu a tuli matixi n na,
Isirayila mu n xui ratinme.

¹³ Na kui n naxa e lu e xa bῶne xῶrῶxῶya kui,
e xa jere e yete xaxili ma.

¹⁴ Xa a sa li nu n ma pama naxa a tuli mati n na,
xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,

¹⁵ n fama ne a yaxui birin nayaagide keren na,
n e ragoro temui birin.

¹⁶ Alatala yaxuie fama gaaxude a ya ra, e halaki
abadan.

¹⁷ Κῶνῶ n wo tan baloma ne donse fanyi ra,
n kumi ramini ne game kui wo be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbɛmae be

Ala matɔxɔɛ

¹ Asafi xa beɛti

Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbɛmae ya ma.

² «Wo kiiti sama kobija ra han mun tɛmɔi?

Wo nɔndi fima mixi jaaxie ma munfe ra?

³ Wo xa misikiinɛe nun kiridie xa kiiti sa sɛriyɛ
ki ma.

Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga kiiti jaaxi
ma.

⁴ Wo xa setaree nun tɔɔrɔmixie rakisi.

Wo xa e ba mixi kobie belexɛe i.»

⁵ Kɔnɔ e mu fahaamui sɔtɔ na fefe ma.

E e jɛrɛma dimi nan kui tun.

Dunija sanbunyi birin sɛrɛnma.

⁶ N a fala nɛ, «Koore senbɛmae nan wo ra,

Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo birin na,

⁷ kɔnɔ wo faxama nɛ alɔ adamadie,

wo birama nɛ alɔ dunija mangɛɛ.»

⁸ I tan Ala, keli, i xa dunija makiiti,

barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

Isirayila yaxuie

Ala maxandi

¹ Asafi xa beɛti

² Ee Ala, i naxa i sabari!

Ala, i naxa lu dundui kui,

³ barima i yaxuie mu e raxaraxi,

i xɔnmae bara e xunye ikeli.

⁴ E na yanfe xɔrɔxɔe maxirife i xa pama xili ma, e na e boore bɔɓe ratefe i xanuntenyie xili ma.

⁵ E naxe, «Won xa e xili ɲɔn sie ya ma, alako birin xa neemu Isirayila xili ma.»

⁶ E bara lan e boore ma i xili ma.

⁷ Edonkae, Sumayila bɔnsɔe, Mowabakae, Hagarikae,

⁸ Gebalakae, Amonikae, Amalekikae, Filisitakae, Tirekae,

⁹ nun Asiriyakae birin bara kafu Loti bɔnsɔe ma.

¹⁰ I xa e bɔnbɔ alɔ i a raba Madiyankae ra ki naxe.

I xa e bɔnbɔ alɔ i a raba mange Yabini na ki naxe, a nun a xa sɔɔri mange Sisera ra ki naxe Kison xure yire.

¹¹ E sɔntɔ ne Endori, e fure naxa lu bɔxi ma, e mu ragata.

¹² I xa fe xɔrɔxɔe raba e xa kuntigie ra, alɔ i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.

E xa yareratie xa lu alɔ Seba nun Salamuna, naxee a fala,

¹³ «Won xa Ala xa pama xa bɔxi findi won gbe ra.»

¹⁴ N Marigi Ala, i xa na mixie lu alɔ sexe, foye naxan xaninma.

¹⁵ I xa e xun nakana alɔ te fotonyi ganma ki naxe geyae fari.

¹⁶ I xa bira e fɔxɔ ra xɔne kui alɔ turunnaade magaaxuxi.

¹⁷ Marigi, i xa e rayaagi alako e xa gbilen i ma.

¹⁸ Yaagi nun gaaxui xa lu e bɔɓe ma, i xa e bɔnsɔe rapɔn abadan.

19 E xa a kolon a i tan nan xili Alatala,
a Ala Xili Xungbe Kanyi na i tan nan na dunija
xun na.

84

Sigafe ra salide xungbe

Ala matɔxɔɛ

1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A
xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

2 Mange Alatala, i xa lingira tofan!

3 N wama sofe i xa tete kui n boje birin na.

Na waxɔnyi minima n de i i tan Ala nan be, i tan
naxan piɲe a ra.

4 Hali xɔni xunxurie alo turunna nun debelinyi
e tɛɛ sama i xa sɛrɛxɛbade sɛɛti ma e xa die luma
dennaxe.

I tan Alatala Senbema, n ma Mange nun n Marigi,

5 sɛɛwɛ na mixie be, naxee sabatixi i xa banxi
kui.

E luma i matɔxɔ ra dennaxe abadan.

ɲengi rate.

6 Sɛɛwɛ na mixie be naxee senbe lanxi i tan Ala
ma,

naxee kira suxuxi sigafe ra salide xungbe.

7 E Baka gulunba igirima temui naxe,

e ye dulonyie to ne, tunde ye gbegbe bara naa rafe.

8 E keli yire fanyi nde, e siga yire fanyi gbete.

E na birin to ne kira xɔn sigafe ra Ala yire
e e yete masen a be dennaxe.

9 N Marigi Alatala Senbema, n ma dube suxu!

Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi rame.

ɲengi rate.

10 Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra

naxan findixi muxu xa wure lefa ra.

¹¹ Xi keren nadangife i xa banxi kui,
na ꞓoxun dangife xi wulu wulu ra yire gbete.
N lufe i xa banxi de ra, na fan lufe ra tinxintaree
xonɣi,

¹² barima Ala Xungbe findixi won ma kantari
nan na,
a hinne nun binye fima ne won ma.

A mu tondima tinxintaree kide heeri ra.

¹³ Marigi Senbema, heeri na mixi be naxan a yete
taxuma i ra.

85

Ala xa hinne

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Marigi, i xanunteya masenma i xa ꞓama be,
i Yaxuba bonsoe xun nakelima.

³ I dipema i xa ꞓama xa fe ꞓaaxie ma,
i a xa yunubie birin xafarima.

Nengi rate.

⁴ I i xa xone ragbilenma a foxo ra,
i dipema a ma.

⁵ Ala, i man xa muxu rakisi, i man xa hinne muxu
ra.

⁶ I xonoma ne muxu ma abadan?
Na xone mu bama muxu xa yi waxati kui?

⁷ I mu noma dipede mu ma,
i xa ꞓama xa kisi, e xa seewa?

⁸ Alatala, i xa dugutegeɣa masen muxu be, i xa
muxu rakisi.

⁹ N nan n tuli matima ne n Marigi Ala xa masenyi
ra,

barima a bojesa nan fima a xa jama tinxinxi
ma.

Ala xa e mali gbilenfe ra e xa daxuna ma.

¹⁰ A kisi yati yati nan fima mixie ma naxee
gaaxuma a ya ra,

alako a xa nore xa sabati won ma boxi kui.

¹¹ Dugutegeja nun nondi na yire keren.

Tinxinyi nun bojesa jereama kira keren xon.

¹² Nondi kelima lanbanyi ma,

tinxinyi kelima koore ma.

¹³ Alatala heri fima ne won ma,

alako won ma boxi xa daxamui ramini.

¹⁴ Tinxinyi jereama a ya ra,

a findi sanyi foxi ra kira xon ma.

86

N hayi na Ala ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi

Marigi, i i tuli mati n na, i xa n yaabi.

Misikiine fuxarixi na n na.

² I xa n makanta, i dugutege na n na.

N Marigi Ala, i xa i xa konyi di rakisi naxan a
taxuxi i ra.

³ Kinikini n ma, n Marigi, barima n i xilima loxoe
birin.

⁴ I xa seewe fi i xa konyi di ma,
n xaxili tixi i tan nan na, n Marigi.

⁵ I tan Marigi, i fan, i kinikini,

i xa dugutegeja gbo mixie be naxee birin i
xilima.

⁶ Marigi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra, i xa n
ma dubε suxu.

⁷ N i xilima n ma tōore kui, barima i n natinma.

⁸ N Marigi, i maniyε mu na alae tagi,
i xa kaabanakoeε dangi wali birin na.

⁹ I si naxee daa dunija ma, nee fama nε e xinbi
sinde i bun ma,

e i xili matōxō,

¹⁰ barima i gbo, i man kaabanakoeε rabama.

I tan keren peti na nan Ala ra.

¹¹ N Marigi, i xa i xa kira masen n bε,
n xa n jεrε i xa nōndi kui.

Bōjε fanyi fi n ma, alako n xa gaaxu i xili ya ra.

¹² N i matōxōma n bōjε fiixε birin na, n Marigi
Ala.

N i xili matōxōma nε abadan,

¹³ barima i xa hinne tilin.

I bara n nii ratanga faxε ma.

¹⁴ Ee Ala, yeε igboε ndee bara keli n xili ma,
gbalotōεε wama n faxafe.

E mu i kolon feo.

¹⁵ Kōnō n Marigi, i tan nan findixi Ala ra,
naxan kinikinima, naxan hinnema ibunadama
ra,

naxan bōjε mu tema mafuren,

naxan mu taganma dugutegeja nun xanunteya
ma.

¹⁶ I xa i ya rafindi n ma, i xa hinne n na.

I xa senbe fi i xa konyi di ma,

i xa i xa konyi gine xa di rakisi.

¹⁷ Tōnxuma nde ramini n bε seede ra,

alako naxee n xōnxi, e xa a to, e xa yaagi,

i xa mali nun i xa madundui xa fe ra.

87

Barife Siyoni

Ala matɔxɔɛ

¹ Kora xa die xa beɛti

Alatala xa taa tixi geya seniyeɲxie fari.

² Siyoni naadɛ rafan Marigi ma,
dangi Yaxuba xa lingira birin na.

³ Mixie Ala xa taa matɔxɔma a fanyi ra

ɲengi rate.

⁴ «N xa a fala Raxabi nun Babilɔn n kolonma,
a nun Filisita, Tire, nun Kusi.

⁵ A falaxi Siyonikae xa fe ra,

«E to barixi naa, Marigi Ala e makantama nɛ.»

⁶ Alatala bara a seɛɛ sie xa buki kui,

«Yi tan barixi naa.»

ɲengi rate.

⁷ Beɛtibae a falama e xui itexi ra,

«N ma saabui birin na i tan nɛ.»

88

Saya kira

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beɛti beɛtibae xa mange be. A
xa ba xule ra. Heman Esiraka xa lonni beɛti.

² Marigi, n nakisima Ala,
n i xilima yanyi nun kɔɛ ra.

³ I xa n ma maxandi suxu,
i xa n ma duɛ tongo.

⁴ N bara tɔɔɔ n ma dunɲɛigiri kui,
yakɔsi n bara makɔre saya ra.

⁵ N na mixie ya ma naxee na saya kira xɔn ma.

N senbe yo mu na sonon.

⁶ A luxi ne alo n jan saxi furee tagi gaburi kui,
i mu ratuxi naxee xa fe ma sonon,
naxee bara makuya i xa hinne ra.

⁷ I bara n na so yili tilinxi kui dimi xora.

⁸ I xa xone bara dutun n ma,
a n makoto alo baa moronyi mixi makotoma ki
naxe.

Nengi rate.

⁹ I bara n defanbooree makuya n na,
i bara e bonne rapaaxu e ma.
N luma banxi kui,
n mu minima fefe ma.

¹⁰ N Marigi, n i xilima loxo yo loxo yaye ra,
n na n belexee tixi i be.

¹¹ I kaabanakoe rabama mixi faxaxie nan be?
E noma kelide, e i matoxo?

¹² I xa dugutegena xa fe falama gaburi kui?
I xa xanunteya masenma naa?

¹³ I xa kaabanako toma aligiyama?
I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe xa fe bara
neemu mixi ra?

¹⁴ N Marigi, n tan i xilima,
geesege yo geesege n i maxandima.

¹⁵ Marigi, i tondima n be munfe ra?
I i kobe soma n na munfe ra?

¹⁶ N na toree kui kabi n dimedi temui.
N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n yi ra.

¹⁷ I xa xone senbe bara dangi a i,
i xa fe magaaxuxie bara no n na.

¹⁸ E n nabilinxi alo banbaranyi,
e dusu n xun na.

19 I bara n xanuntenyie birin makuya n na,
n dɔxɔboore bara keli n xun ma.

89

Ala xa saate

Ala matɔxɔɛ

1 Etani Esiraka xa lɔnni bɛɛti
2 N bɛɛti bama n Marigi xa duguteɛɛna xa fe ra.
N na masenma nɛ bɔnsɔɛ birin bɛ, a falafe ra,
3 «I xa duguteɛɛna mabanbanxi koore ma
abadan.
I xa hinne mu kanama.»

4 «N bara saate xiri n nun n ma mixi sugandixi
ra,
n bara yi kɛrɛ tongo n ma konyi di Dawuda bɛ.
5 «N i bɔnsɔɛ rasabatima nɛ abadan,
n i xa kibanyi ti tɛmui birin.»»

Nengi rate.

6 N Marigi, naxee na koore ma e i matɔxɔma,
malekɛɛ i tantuma i xa duguteɛɛna xa fe ra.
7 Nde na koore ma naxan maniyama Marigi Ala
ra?
Nde luxi alo Marigi Ala malekɛɛ ya ma?
8 Ala magaaxu a xa seniyentɔɛɛ xa malanyi,
e birin e magoro a bɛ.
9 Marigi Ala, nde senbɛ gbo alo i tan Mange Ala?
I xa duguteɛɛna na yire birin.
10 I tan nan baa yamarima,
i a mɔrɔnyie raxara.
11 I tan nan nɔ Misira ra, i a sɔntɔ.
I i yaxuie rayensen i senbɛ ra.
12 I tan nan gbe koore ra, i tan nan gbe bɔxi ra.

I tan nan duniya birin daa.

¹³ Se naxan na koola ma, se naxan na yirefanyi ma,

i tan nan a birin daaxi.

Taboro nun Xerimon geyae i xili matoxoma.

¹⁴ I senbe gbo.

¹⁵ Tinxinyi nun nondi nan na i xa kibanyi sanbunyi ra,
xanunteya nun dugutegeya fan tixi i ya ra.

¹⁶ Marigi, seewe na jama be naxan i xili matoxoma,

e e jereama i xa naiyalanyi nan ma.

¹⁷ E seewama i xili xa fe ra, e xun nakelima i xa tinxinyi saabui ra.

¹⁸ I tan nan findixi e xa naiyalanyi nun e senbe ra.

Muxu senbe gbo i xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Muxu Marigi nan na muxu kantama nun muxu xa mange ra,

Isirayila xa Seniyentoe na a ra.

²⁰ I woyen ne i xa jama be laamatunyi ra, a falafe ra,

«N bara senbe fi geresoe nde ma, n naxan xun nakelixa jama tagi.

²¹ N bara n ma konyi Dawuda to,
n ture seniyenxi surusuru a xunyi ma sugandi ra.

²² N na n belexe rasoma a bun ma,
n senbe fima ne a ma a fanyi ra.

²³ A yaxui mu a terennama,
tinxintare mu a tooroma.

²⁴ N a yaxuie ibutuxunma ne,
n a xonmae bonboma ne.

25 N xanunteya nun n ma dugutegeɽa luma ne a
ma,

a senbe gboma n xili nan saabui ra.

26 Baae nun xuree birin sama ne a xa mangeya
bun ma.

27 A a falama ne n be,

«N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma marakisima.»

28 N a findima ne n ma di singe ra,
naxan xungbo duniɽa mangee birin be.

29 N na n ma dugutegeɽa mabanbanma ne a be,
muxu saate naxan xirixi, a mu kanama abadan.

30 N a bɔnsɔe rasabatima ne,
n a xa mangɛ kibanyi mabanbanma ne fanni
koore na.

31 A xa die na n ma seriye rabolo,
e mu e ɽere n ma yaamari bun ma,

32 e n xui matandi, e mu n waxɔnfe suxu,

33 n e bɔnbɔma luxusinyi nan na,
n e ɽaxankatama fure ɽaaxie ra.

34 Kɔnɔ n mu n ma dugutegeɽa bama a ma.

N mu n xui yanfama,

35 n mu n ma saate kanama,

n man mu n xui masarama.

36 N na n kalixi n ma seniyenyi ra,

n mu Annabi Dawuda yanfama.

37 A bɔnsɔe kisima ne abadan,
a xa kibanyi luma ne n ya i alo soɽe,

38 a rasabatima ne alo kike,
naxan findima seedeɽɔxɔya ra abadan.»

ɽengi rate.

39 Kɔnɔ i tan bara i xa mixi sugandixi makuya i
ra,

i bara mee a ra, i xɔnɔ a ma.

40 I bara i xa saate kana i xa konyi be,

i a ba a xa kibanyi kui.

41 I bara a xa tete boo, i bara a makantade kana.

42 Mixi naxee dangima, e harige bama naa.

A doxoobooree yoma a ma.

43 I bara a yaxuie senbe so, han e bara seewa.

44 I mu a xa santidegema wali rasooneya,

i mu a malixi gere kui.

45 I bara a xa fe raxuben,

i bara a xa kibanyi woli boxi.

46 I bara nde ba a xa fonikeya ra,

i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.

47 Alatala, i i noxunma n ma han mun temui?

I xa xone dexema alo te han mun loxoε?

48 I xa ratu a ma n ma simaya dunke ki naxe.

I ibunadama daaxi fuyan nan na?

49 Nde baloxi naxan mu faxama?

Nde noma a yete bade saya kira xon ma?

50 N Marigi, i xa dugutegeɽa singe na minden,

i i kali naxan na Dawuda be i xa tinxinyi kui?

51 N Marigi, i xa i noxo sa i xa konyie xa yaagi
xon ma.

I xa na kote to mixi wuyaxie naxan doxo n xun
ma.

52 N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie n maberema
ki naxe,

n tan i xa mixi sugandixi.

53 Tantui na Marigi be abadan. Amina. Amina.

90

Adama birin faxama ne

Ala maxandi

¹ Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi
N Marigi, i tan findixi muxu kantama nan na
abadan.

² Beenun geyae nun dunija xa daa,
i tan nan nu na Ala ra abadan.

³ I ibunadama ragbilenma bendε i.
I na nan fala, «Adamadi xa gbilen bendε.»

⁴ Nε wulu keren luxi nε i be
alɔ lɔxɔ keren naxan bara dangi,
alɔ waxati keren naxan bara dangi kɔε kui.

⁵ I a niya adamadi mu keli a xa xixoli ma.
A luxi alɔ jooqe naxan minima a yete ra.

⁶ A keli subaxe ma, a fuga,
nunmare temui a jan bara lisi, a xara.

⁷ I xa xɔnε muxu jɔnma nε, a muxu magaaxu.

⁸ I muxu xa yunubi birin kolon,
hali muxu xa fe jaaxi naxee findixi gundo ra.

⁹ Muxu xa simaya birin luma i xa xɔnε bun ma.
Muxu xa dunijeigiri xa bui birin, jengi rate
keren.

¹⁰ Muxu xa simaya buma je tongo solofere,
je tongo solomasaxan xa a sɔɔneya,
kɔnɔ na birin findixi tɔɔre nun jaxankate nan
na.

Simaya dangima nε mafuren mafuren, a muxu
lu dimi kui.

¹¹ Nde i xa xɔnε senbe kolon?
Nde gaaxuma na ya ra?

¹² A muxu ratu simaya ranɔnyi ma,
alako muxu xa xaxili sɔɔ muxu xa dunijeigiri
kui.

¹³ N Marigi, i xa i ya rafindi muxu ma
I xa xone buma han mun temui?
Kinikini i xa konyi die ma.

¹⁴ Kuye na iba, i xa muxu rawasa i xa dugutegeɓa
ra,

alako muxu xa seewa muxu xa simaya birin kui.

¹⁵ I toore xasabi naxan doxo muxu ma,
i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,
i man xa muxu raseewa na xasabi ra.

¹⁶ I xa i xa kaabanakoe masen muxu be, i xa
konyie.

I xa nore xa mini muxu xa die ma.

¹⁷ Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu muxu ya i.
A xa muxu xa wali sooneya, a xa baraka sa muxu
xa wali ma!

91

Gaaxutareɓa

Ala matoxe

¹ Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi xa kantari
bun ma,

a a malabuma ne Ala xa kante kui.

² N na a masenma Alatala be,
«I tan nan na n ma kantari nun n makantade ra,
i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»

³ A tan nan i ratangama gantanyie ma naxee
tema i be,

a i ratanga wuganyi ma.

⁴ A i makantama ne
alo toxe a xa die makantama ki naxe a
gabutenyi bun ma.

A xa dugutegeɓa luma ne alo soori xa wure lefa.

⁵ I mu gaaxuma gbaloe ra ke ra,

- i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,
⁶ i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,
 i mu gaaxuma fure jaaxi ra soqe bun ma.
⁷ Mixi wulu noma ne birade i koola ma,
 mixi wulu fu noma birade i yirefanyi ma, kono
 sese mu i toma.
⁸ I na birin toma ne i ya i,
 i findi seede ra tinxintare xa jaxankate ma,
⁹ barima i bara la i Marigi ra, a bara findi i xa
 kantari ra.
 Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa makantade nan
 na.
¹⁰ Sese mu i lima,
 wuganyi yo mu soma i xonyi,
¹¹ barima a a xa malekee yamarima e xa i
 makanta yire birin.
¹² E i tongoma ne e belexee kui,
 alako i naxa i sanyi radin gemε ra.
¹³ I noma yetee nun boximasee ra,
 i senbe dangi baratεe nun biidae ra.
- ¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «A to laxi n na, n a rakisima ne.
 N a makantama ne barima a n xili kolon.
¹⁵ A na n xili, n a yaabima ne.
 Tōore na a li, n luma ne a seeti ma.
 N a rakisima ne, n a xun nakeli.
¹⁶ N simaya xonkuye fima ne a ma,
 n na n ma kisi masen a be.»

Ala matɔxɔɛ

¹ Bɛɛti naxan bama malabui lɔxɔɛ

² Marigi batufe fe fanyi na a ra.

Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili xa matɔxɔ
bɛɛti ra.

³ Kuye iba, a lanma i xa xanunteya xa matɔxɔ,
kɔɛ kui, muxu xa i tantu i xa dugutegeɣa xa fe
ra.

⁴ Matɔxɔɛ xa ba kɔra luuti fu daaxi xui ra nun
adamadi xui ra.

⁵ Marigi, n jɛlɛxinma i xa kaabanakoe ra,
n nan n sɛɛwɛ xui itema i xa wali xa fe ra.

⁶ Marigi, i naxan nabama, a makaaba, i xaxili
tilin.

⁷ Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
a mu fahaamui sɔtɔma i xa fe ma.

⁸ Ala kolontaree luma alɔ sansi
naxan bulama fili ma, a fuga,
kɔnɔ na dangi xanbi, a jɔn abadan.

⁹ Kɔnɔ i tan Marigi, matɔxɔɛ na i bɛ tɛmɛi birin.

¹⁰ N Marigi, i yaxuie halakima nɛ,
i fe kobi rabae birin nayensen yɛ.

¹¹ I sɛnbɛ fima nɛ n ma alɔ sɛxɛ ninge,
i ture fanyi sa n ma.

¹² N yae a toma n gerefae xun goroma ki naxɛ,
n tuli e gi xui mɛ.

¹³ Tinxintɔɛɛ xa fe fanma nɛ alɔ tugi bili,
e xa fe te alɔ sɛdiri wuri bili naxee na Liban.

¹⁴ E sabatixi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui,
e xa fe fanma nɛ won Marigi Ala ya i.

¹⁵ Hali e forixi e xunseɛɛ fiixɛxi,
sɛnbɛ na e bɛ fe fanyi rabafe ra,

¹⁶ alako e xa a masen,

«Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan fari,

tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mangε Ala

Ala matɔxɔɛ

¹ Marigi Alatala nan na mangε ra.
Xunnakeli na a yi, a senbe gbo.
A xa dunija xanxi, a mu serenma.

² I xa mangeya fɔle mu na, a dan mu na.
I tan nan na Ala ra abadan.

³ Marigi, baa mɔrɔnyi rawunduma alo galanyi,
galanyi naxan goroma, a bula.

⁴ I senbe gbo na xui be,
i xa xunnakeli dangi baa mɔrɔnyie ra.
Marigi senbe gbo kooɛ ma.

⁵ I xa seriye xanxi, seniyentɔɛ nan lanxi i ma
abadan.

94

Ala xa ɲaxankate

Ala xa seriye

¹ N Marigi Ala naxan a gbeɲɔxɔma,
i xa i makenen i xa nɔre kui.

² I tan naxan dunija kiiti sama, i xa keli,
i xa yete igboe xa walie ragbilen e ma.

³ N Marigi, a lanma mixi kobie xun xa rakeli han
mun temui?

⁴ A lanma mixi ɲaaxie xa e yete matɔxɔ tun e xa
yete igboɲa kui?

⁵ Alatala, e i xa ɲama tɔɔrɔma, e i xa mixie
halakima.

6 E kaape ginnee nun xope faxama, e kiridie nii bama.

7 E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee toma, Yaxuba Marigi Ala mu yi rakorosima.»

8 Wo tan xaxilitaree, naxee luma nama tagi, wo xaxili sotoma mun temui?

9 Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe me? Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?

10 Naxan pamanee xuruma, na mu e paxankatama?

A tan nan xaxili fima ibunadama ma.

11 Alatala a kolon a adamadie xa mapoxunye na ne fufafu.

12 Alatala, Seewe na mixi be i naxan matinxinma, i naxan matinxinma i xa seriye ra,

13 alako a xaxili xa sa toore loxoe, han mixi paaxie e gbe paxankate sotoma temui naxe.

14 Alatala mu a xa nama raboloma, a mu a xa mixie rabepinma.

15 Kiiti tinxinxi fama ne sade, tinxintoe bope birama ne na foxo ra.

16 Nde n xun mafalama mixi paaxie xon ma?

Nde tima n be mixi kobie xili ma?

17 Xa n Marigi mu findi n malima ra nu, n ma fe danma ne gaburi kui nu.

18 N Marigi, n na mapoxun a n sanyi mu tima sonon, i xa dugutegepa n demenma.

19 N ma kontofilie na wuya, i e bama n ma, i fa n naseewa.

20 I noma tinde mangeya tinxintare ra,
naxan yaamari tima fe kobi ra?

21 E kafuma e bore ma tinxintɔɛ faxafe ra,
e mixi tɔɔnɛɛ kiiti kui.

22 Kɔnɔ Marigi nan na n kantama ra,
a luma alɔ fanye n sabatima naxan fari.

23 A e xa wali kobie ragbilenma nɛ e ma,
a e xun nakana e xa jaaxura ra.
Muxu Marigi Ala e sɔntɔma nɛ.

95

Mangɛ Ala matofe

Ala matɔxɔɛ

1 Won xa bɛɛti ba Marigi bɛ sɛɛwɛ ra,
won xa won xui ite won nakisima sɛnbɛma bɛ.

2 Won xa a matɔxɔ,
won xa a matɔxɔɛ ba a bɛ bɛɛtie ra,

3 barima Alatala, Ala xungbe na a ra,
naxan findixi mangɛ xungbe ra sɛnbɛmae birin
xun ma.

4 Yire tilinxi na a bɛlɛxɛ.
Geya xuntagiɛ findixi a gbe nan na,

5 alɔ baa nun bɔxi a naxɛɛ daaxi a bɛlɛxɛ ra.

6 Wo fa, won xa suyidi, won xa won igoro,
won xa won xinbi sin Alatala ya i naxan won
daa,

7 barima a tan nan won Marigi Ala ra.

Won findixi a xa jaama nan na a naxan
dɛmadonna,
alɔ xuruse dɛmadonyi mɛɛnima gɔɔrɛ ma ki
naxɛ.

Wo xa a xui mɛ to.

⁸ Wo naxa wo boꝛe raxoꝛoꝛo alo naxan nabaxi Meriba,
alo naxan nabaxi Masa gbengberenyi ma temui dangixi.

⁹ Wo benbae n mato ne na loxoꝛe,
hali e to nu bara n wali foxi to.

¹⁰ Na bonsoe xa fe naxa ranaaxu n ma je tongo naani bun ma.

N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki,
naxan mu n waxonfe kolon.»

¹¹ Na kui n naxa n kali n ma xone kui,
«E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matoxo

¹ Wo beeti neene nde ba Alatala be!
Duniya birin xa beeti ba Alatala be!

² Wo beeti ba Marigi be, wo a xili matoxo.
Wo xa a xa kisi masen mixie be temui birin.

³ Wo xa a xa noꝛe fala si birin be,
wo a xa kaabanakoe masen nama birin tagi.

⁴ Marigi Ala gbo, a lanma won xa a matoxo,
naxan dangi senbema birin na.

⁵ Sie birama ala naxee foxo ra,
e findixi kuyee fufafu gbansan nan na,
kono Alatala nan koore daa.

⁶ Noꝛe nun naiyalanyi kelima a tan nan ma,
senbe nun naiyalanyi luma ne a xa hoꝛomobanxi
kui.

⁷ Bonsoe birin, wo xa tantui rasiga Alatala ma,
wo Alatala matoxo a xunnakeli nun a xa senbe
xa fe ra.

⁸ Wo xa a xili binya alo a lanma wo xa a raba ki
naxe.

Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa
hōrōmōbanxi tete kui.

⁹ Wo xa suyidi Marigi be a xa nore ya i.
Dunija birin xa seren a ya ra.

¹⁰ Wo xa a fala si birin be, «Alatala nan na Mange
ra.

Dunija xanxi, a mu a imaxama.

Ala namae makiitima tinxinyi ra.

¹¹ Koore xa seewa, boxi xa jlexin.

Baa nun a kui isee xa wundu seewe ra.

¹² Xee nun e xa bogi see xui xa ite,
wondi wuri bilie xa e seewa xui ite

¹³ Alatala ya ra naxan fafe.

A fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na,
a namae makiiti nondi ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matoxe

¹ Alatala nan na mange ra.

Dunija xa jlexin, surie xa seewa.

² Nuxui nun kuye iforoxi a rabilinma.

A xa kibanyi doxoxi tinxinyi nun nondi fari.

³ Te tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a
rabilinyi.

⁴ A dunija iyalanma a xa seyamakonyie ra,
dunija mixie na a to, e serenma ne.

⁵ Geyae xunuma dunija Marigi Alatala ya ra alo
kumi dole.

⁶ Koore a xa tinxinyi masenma,
si birin a xa nɔrɛ toma.

⁷ Kuye batue fama nɛ yaagide a ya ra,
sɛnbɛmae e felenma nɛ a bun ma.

⁸ Siyonikae na a xui mɛ, e sɛɛwama nɛ,
Yudayakae jɛlɛxinma nɛ i tan Alatala xa kiiti ra,

⁹ barima i tan Marigi xun nakelixi sɛnbɛmae
birin bɛ.

¹⁰ Alatala xanuntenyi xa fe jaaxi xɔn.

Alatala a batulae makantama nɛ,
a e ba mixi kobie bɛlɛxɛ.

¹¹ Naiyalanyi na tinxintɔɛɛ nan bɛ,
sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee bɔjɛ fiixɛ.

¹² Tinxintɔɛɛ, wo sɛɛwa Marigi ra,
wo xa tantui rasiga a xili seniyɛnxi ma.

98

Bɛɛti nɛɛnɛ bama Alatala bɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Bɛɛti

Wo bɛɛti nɛɛnɛ ba Alatala bɛ,
barima a bara kaabanakoe raba,
a bɛlɛxɛ sɛnbɛma bara xunnakeli sɔtɔ a bɛ.

² Marigi bara a xa kisi masen,
a bara a xa tinxinyi sa kɛnɛ ma jamanɛɛ ya i.

³ A mu nɛɛmu a xa dugutɛgɛɾa nun a xa
xanunteya ma Isirayila bɔnsɔɛ mabiri.
Dunija birin bara won Marigi Ala xa kisi to.

⁴ Dunija birin xa Alatala matɔxɔ,
e xa bɛɛti ba sɛɛwɛ kui.

⁵ Wo xa Alatala matɔxɔ kɔra xui nun bɛɛti ra,

⁶ wo xa sarae fe sɛɛwɛ ra wo Mange Alatala ya i.

⁷ Baa nun dunija xa e xui ramini,
⁸ xuree xa e belexee bonbo,
 geyae xa e xui ite seewe ra ⁹ Alatala ya ra,
 barima a fafe dunija makiitide.
 A dunija makiitima tinxinyi nan na,
 a jamae makiitima nɔndi ra.

99

Mange Alatala seniyen

Ala matɔxɔ

¹ Ala dɔxɔxi a xa kibanyi kui kerubimi malekee tagi.

A xa jama tixi gaaxui kui, bɔxi na serɛnfe.

² Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin xun ma.

³ E xa i xili xungbe magaaxuxi matɔxɔ a xa seniyenyi xa fe ra.

⁴ Mange senbe xa matɔxɔ,
 tinxinyi rafan a ma,

a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi ma.

⁵ Wo Marigi Alatala matɔxɔ,
 wo wo magoro a bun ma a xa seniyenyi xa fe ra.

⁶ Munsa nun Haruna nu na a xa serɛxedubee ya ma,

Annabi Samuweli nu na mixie ya ma naxee a maxandima.

E to a xili, a naxa e yaabi.

⁷ A to seriye nun yaamari masen e be nuxui kui,
 e naxa a xui suxu.

⁸ Muxu Marigi Alatala, i bara e xa maxandi suxu.
 I to Isirayila jaxankata e xa yunubi xa fe ra,

i man bara dije e ma.

⁹ Wo xa wo Marigi Alatala matoxo,
wo xa wo xinbi sin a xa geya seniyenxi fari,
barima won Marigi Alatala seniyen!

100

Tantui beeti

Ala matoxo

¹ Tantui beeti
Dunija birin xa Alatala matoxo!
² Wo xa Alatala batu seewe kui.
Wo xa fa a ya i wo seewe xui itexi ra.
³ Wo xa a kolon Alatala nan wo Marigi Ala ra.
A tan nan won daaxi, won findixi a gbe nan na.
Won findixi a xa nama nan na,
naxan luxi alo a xa xuruse goore a naxan
demadonma.

⁴ Wo so a xa naadse ra a tantufe ra,
wo so a xa horomobanxi tete kui a matoxofe ra!
Wo tantui rasiga a ma, wo a xili matoxo,

⁵ barima Alatala fan, a xa xanunteya buma ne
abandan,
a xa dugutegeja mu jonma dunija bende fuji
fari ma.

101

Dawuda xa natse

Ala matoxo

¹ Dawuda xa beeti
N dugutegeja nun tinxinyi matoxoma ne.
N beeti bama i tan nan be Alatala.

² N fe birin nabama lufe ra tinxintɔɛ xa kira xɔn.
I fama n yire mun temui?

N na n jɛrɛma nɛ n bɔjɛ fiixɛxi ra n ma mixie
tagi.

³ N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,
n nun e tan mu lanma fe yo ma.

⁴ N tan nun mixi jaaxi tagi kuya,
n mu wama yunubi xɔn.

⁵ N mixi dɛ balanma nɛ naxan a boore mafalama.
N mu tinma yɛtɛ matɔxɔɛ nun yɛtɛ igboja ra.

⁶ N na n jɔxɔ sama nɛ yi bɔxi dugutɛgɛɛ xɔn ma,
alako e xa lu n sɛɛti ma.

N wama tinxintɔɛɛ nan xɔn ma, e xa n mali.

⁷ Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
wule faleɛ mu tima n ya i.

⁸ Gɛɛɛgɛ birin n mixi kobie sɔntɔma nɛ,
alako na mixi mɔɔli naxa lu Alatala xa taa kui.

102

Furema xa maxandi

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

¹ Tɔɔrɔmixi naxan Alatala maxandife a xa tɔɔrɛ
kui.

² Alatala, i xa n ma maxandi suxu,
i xa i tuli mati n wa xui ra.

³ I naxa i kobe so n na n ma tɔɔrɛ kui.
I xa n ma maxandi suxu mafuren.

⁴ N ma simaya na lɔɛfe alɔ tuuri lɔɛma kuye ma
ki naxɛ,

n xɔrie na jɔnfe alɔ yege ganma tɛ ra ki naxɛ,

⁵ n bɔjɛ na lisife alɔ sɛxɛ naxan na fili ma.

N mu donse donma sɔnɔn.

⁶ N na wa n xui itexi ra, n xɔrie birin makenenma
nɛ.

⁷ N bara lu alɔ xundi naxan toma wula i,
alɔ koofole naxan na banxi tonbolonyi kui.

⁸ N mu nɔma xide.

N kiroxi alɔ xɔni naxan na kerenyi ma banxi fari.

⁹ N yaxuie yoma n ma lɔxɔɛ birin,
e n xili rawalima danke wɔyenyi ra.

¹⁰ N dɛ rafexi tɛxube ra alɔ donse,
n yaye silɔnma n ma minse xun ma

¹¹ i xa bɔɲɛte nun i xa xɔnɛ xa fe ra.

I bara n kerɪ pon!

¹² N ma simaya bara lu alɔ niini naxan lɔɛma
dimi kui,

alɔ sɛxɛ naxan lisima fili ma.

¹³ Kɔnɔ i tan Alatala luma nɛ i xa kibanyi kui
abadan,

i xili mu lɔɛma dunɪɲa ma.

¹⁴ I fama nɛ kelide i xa kinikini Siyoni ma,
barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati sugandixi
ma.

¹⁵ A gɛmɛɛ nun a bɔxi rafan i xa konyi die ma.

¹⁶ Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya ra,
mangɛɛ birin fama e xinbi sinde i xa nɔrɛ ya ra.

¹⁷ Alatala man fama nɛ Siyoni tide,
a a yɛtɛ masen a xa nɔrɛ kui.

¹⁸ A a ya rafindima nɛ misikiine xa maxandi ma,
a mu yo a xa dube ma.

¹⁹ Na xa sɛbɛ bɔnsɔɛ bɛ naxee fama,
alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa Alatala
matoxo,

20 barima a a ya ragoroma won ma kelife a xa
yire seniyeŋxi itexi.

Alatala boxi matoma kelife koore ma,

21 alako a xa geelimanie wa xui rame,

a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira ma,

22 alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa kui,

e xa a matoxo beeti ra Darisalamu,

23 sie na e malan temui naxe Alatala batufe ra.

24 A bara n ma senbe ba n yi ra n ma dunijeigiri
kui,

a bara n ma simaya radunke.

25 N naxa a fala a be, «N Marigi Ala,

i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,

i tan naxan buma abadan,

26 I tan nan dunija daa,

i tan nan koore itala i xonye ra.

27 E tan jonma ne, konɔ i tan buma ne abadan,

e birin forima ne alo sose, konɔ i tan e masarama

ne alo donma.

I e masarama ne, alo donma naxan nagoroma, a

wole.

28 Konɔ i tan mu masarama, i mu jonma abadan.

29 I xa konye xa die fama ne satabide be,

e bonsoe fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103

Ala xa marafanyi

Ala matoxo

1 Dawuda xa beeti

N xa Alatala tantu n nii birin na,

n xa a xili seniyeŋxi matoxo.

2 N xa Alatala tantu n nii birin na,

n naxa nεεmu a xa hinne ma.

³ A tan nan dijεma i xa yunubie ma,
a i xa furee rayalan,

⁴ a i ratanga faxε ma,

a i rabilin a xa xanunteya nun a xa kinikini ra.

⁵ A hinnema i ra i xa dunijeigiri kui,

alako i man xa senbe soto i xa forija kui alo sege.

⁶ Alatala jεrema tinxinyi kui,

a kiiti tinxixi sama tɔɔromixie be.

⁷ A bara a xa kira masen Annabi Munsa be,

a a xa kaabanakoe masen Isirayilakae be.

⁸ Alatala kinikinima mixie ma, a hinne e ra,

a mu xɔnɔma e ma mafuren mafuren,

a xa xanunteya gbo.

⁹ A mu mixie tɔɔroma temui birin,

a xa xɔnnanteya mu buma.

¹⁰ A mu won jaxankatama won ma yunubi
rabaxi ki ma,

a mu won ma yunubi sare ragbilenma won ma.

¹¹ Koore itexi bɔxi xun ma ki naxe,

a xa xanunteya fan gboxi na ki ne a yaragaaxuie
be.

¹² Sogetede makuyaxi sogedorode ra ki naxe,

a won ma yunubie fan makuyaxi won na na ki
ne.

¹³ Babae kinikinima e xa die ma ki naxe,

Alatala fan kinikinima a yaragaaxuie ma na ki
ne,

¹⁴ barima a a kolon won yailanxi se naxan na,

a ratuxi a ma a bende nan won na.

¹⁵ Adamadie xa simaya maniya sansi ra naxan
fugama fili ma,

¹⁶ kɔnɔ foye na bɔnbɔ a ra, a xarama ne, a lɔe.

17 Kɔnɔ Alatala a yaragaaxuie xanuma nɛ
 abadan,
 a xa tinxinyi birama nɛ e bɔnsɔɛɛ fɔxɔ ra,
 18 naxee a xa saatɛ binyama,
 e a xa sɛriyɛ rabatu.
 19 Alatala bara a xa kibanyi dɔxɔ koore ma,
 a dunɪja birin yamari.

20 Wo tan malekɛɛ, wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee sɛnbɛ gbo, wo tan naxee a raba-
 tuma.
 21 Wo tan sɛnbɛma naxee na koore ma,
 wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee a waxɔnfe rabama.
 22 Wo tan birin naxee daaxi,
 wo xa Alatala tantu yire birin a xa mangeya bun
 ma.
 N xa Alatala tantu n nii birin na.

104

Alatala xa daalisee

Ala matɔxɔɛ

1 N xa Alatala tantu n nii birin na.

N Marigi Alatala, i sɛnbɛ gbo, nɔrɛ nun yanbɛ na
 i ma,
 2 a luxi alɔ naiyalanyi yati findixi i xa guba nan
 na.
 I koore italaxi alɔ dugi xungbe i sabatixi naxan
 bun ma,
 3 i xa konkoe tixi nuxuie fari ye ragataxi dɛnnaxɛ.
 I nuxuie findi i xa jɛrɛ se ra,
 i i jɛrɛ foye fari.
 4 I foye xɛɛma i xa masenyi ra,

i te rasanbama i xa wali rabafe ra.

⁵ Ala duniņa tixi ne alo banxi tixi ki naxe,
a mu a mamaxama feo.

⁶ A baa dusu ne a xun ma alo dugi,
a geyae xuntagi makoto.

⁷ I to xaņe ye ma, a a gi i xa galanyi xui ma,

⁸ geyae nun gulunbae fa lu yire i nu wa dennaxe
xon.

⁹ I naaninyi saxi ye be a mu tunganma naxan xun
ma,

alako a naxa gbilen din na xare ma.

¹⁰ I dulonyie findi xuree ra,
naxee susuma geya longorie ra,

¹¹ a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
a ye xoli ba wulai sofalee ma.

¹² Xonie sabatixi nee fe ma,
e e xui raminima wuri salonyie kon na burexee
longori ra.

¹³ I geyae bundama ye ra keli koore ma,
boxi wasama i xa wali ra.

¹⁴ I nooge raminima xurusee be,
i sansie rabulama adamadie be,
e baloe sotoma naxee ra.

¹⁵ I weni fima mixie ma, naxan e boņe rafaņma
e ma,

i ture raminima e be, naxan e kiri ratofanma,
i e baloma donse ra, naxan senbe fima e ma.

¹⁶ Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
e bara ye soto a fanyi ra,

¹⁷ xonie e tee sama e kon na.

Gbongboe e tee sama sipire wuri bilie kon na,

¹⁸ wulai sie xima geyae fari,

sagalee luma gεmε longorie ra.

19 I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan na.
Soge a dula tεmui kolon.

20 I dimi rafama kεε ra, burun subee jεrεma
tεmui naxε.

21 Yεtεε na e xui ramini donse fenfe ra, Ala e
kima baloe ra.

22 Soge nεfε mini, e gbilen e xa fεnmεε ra.

23 Mixie tan mini, e sa fεεjεn walide.

24 Alatala, i xa daalisee wuya.

I e birin daaxi xaxilimaya nan na.

Bɔxi rafexi i xa daalisee ra,

25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.

26 Kunkui xungbee jεrεma mεnni fari,
peremui jεrεma baa bun ma jεlexinyi ra.

27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na e baloe
xa fe ra.

28 I na e ki, e a sɔtɔma nε i saabui ra, e wasa.

29 I na e kuma, e gaaxuma nε.

I na e jεngi ba, e faxama nε, e gbilen bεndε.

30 I na i jεngi raso e fate, e man balo,
bɔxi man fa fan.

31 Alatala xa nɔrε xa bu abadan!

Alatala xa sεεwa a xa daalie ra!

32 A na bɔxi mato, a sεrεnma nε,
a na din geyae ra, e ganma nε.

33 N Alatala matɔxɔma nε fanni n baloxi,
n bεεti bama nε n Marigi Ala bε fanni n na
dunija ma.

34 N ma dubε xa rafan a ma.
 N sεεwama nε Alatala xa fe ra.
 35 Kɔnɔ yunubitɔεε tan xa lɔε dunija ma.
 Mixi jaaxie naxa lu naa sɔnɔn!
 N bara Alatala matɔxɔ n nii birin na. Wo Alatala tantu!

105

Isirayila xa xɔreyɔ

Ala matɔxɔε

- 1 Wo Alatala xili matɔxɔ,
 wo a xa kaabanakoe masen jamae tagi.
- 2 Wo bεeti ba a bε a xa kaabanakoeε xa fe ra.
- 3 Wo xa sεewa a xili seniyenxi xa fe ra,
 mixi naxee Alatala fenma, e xa jεlexin.
- 4 Wo xa Alatala xa senbε fen,
 wo xa kata lude a ya i tɛmui birin.
- 5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,
 wo naxa nεemu a xa kiiti ma,
- 6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bɔnsɔε,
 wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.
- 7 A tan nan won Marigi Alatala ra,
 a kiiti sama dunija birin ma.
- 8 Alatala a ratuma a xa saate ma tɛmui birin,
 a mu nεemuma a xa laayidi ma abadan,
- 9 a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga bε
 marakali ra.
- 10 A bara na nate tongo Yaxuba bε,
 a bara na saate xiri Isirayila ra,
- 11 a masenfe ra, «N bara Kanaan bɔxi fi wo ma
 kε ra.»
- 12 Beenu e xa wuya mɛnni,

13 e nu na lintanfe tun,

14 Ala mu tin mixi yo xa nɔ e ra.

A naxa a xɔɔxɔ ɲamanɛ mangɛɛ bɛ a falafe ra,

15 «Wo naxa n ma ɲama sugandixi tɔɔɔ de,
wo naxa fe ɲaaxi raba n ma namijɔnmɛɛ ra.»

16 Beenu Ala xa kaamɛ ragoro dunija ma, a baloe
ba dunija yi ra,

17 a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga e yara
kɔnyia kui.

18 A sanyie nun a kɔnyi nu balanxi yɔlɔnxɔnyi
ra,

19 han Ala xa laayidi naxa kamali, a nɔndi fi a
ma tɛmui naxɛ.

20 Na tɛmui mangɛ xungbe naxa yaamari fi a xa
mini geeli kui,

a xa fulun.

21 Mangɛ naxa Yusufu findi a xa banxi xunyi ra,
a a gbe se birin sa a nɔɛ bun ma,

22 alako mangɛ xa mixie xa lu a waxɔn ki,
bɔxi forie xa xaxili sɔɔ a saabui ra.

23 Na dangi xanbi, Isirayila ɲama Yaxuba bɔnsɔɛ
naxa fa Misira,
e sabati Hami xa bɔxi ma.

24 Ala naxa a xa ɲama wuya dangife e yaxuie ra.

25 A naxa Misirakae bɔɲɛ masara,

han e fa a xa ɲama xɔn,
e nate ɲaaxi tongo e xa fe ra.

26 Na tɛmui a naxa a xa kɔnyi di Munsa xɛɛ,
a nun a xa mixi sugandixi Haruna.

27 E naxa Ala xa tonxumae makaabaxie raba,
Hami xa bɔxi xa mixie tagi.

- 28 E to Ala xa masenyi ti Misirakae be,
Ala naxa dimi rasin boxi ma, kuye naxa ifooro.
- 29 A naxa menni ye mafindi wuli ra, yexee fa
fafa.
- 30 E xa boxi naxa rafe lanxansarimae ra,
e so han mangε xa banxi kui.
- 31 A naxa yaamari fi xεerie nun saasie xa din boxi
birin na.
- 32 A naxa balabalanyi nun tune ragoro boxi ma,
seyamakonyi naxa din menni ra.
- 33 A naxa e xa weni bilie nun e xa xore bilie kana,
a nun wuri bilie birin naxee nu na e xa boxi ma.
- 34 A naxa yaamari fi katoe xa wuya han,
35 e fa sansie birin kana Misira boxi ma,
e boxi daxamui birin don.
- 36 A raponyi a naxa di singe birin fafa e xa boxi
kui,
e naxee bari e senbe ra.
- 37 Ala naxa a xa pama ramini kobiri nun xεema
ra,
mixi yo mu fafa e ya ma.
- 38 Misirakae naxa seewa e xa mini ra,
barima e nu bara gaaxu Isirayilakae ya ra.
- 39 Ala naxa nuxui itala e xun ma yanyi ra,
a te ti koore ma koe ra naiyalanyi ra.
- 40 E to a maxandi, a naxa fa konkolεe ra e be,
naxan findixi koore baloe ra e be.
- 41 A naxa fanye rabi,
a ye ramini e be,
alo xure naxan pεrema gbengberen yire tagi.
- 42 Ala to ratu a xa laayidi seniye nxi ma,
a naxan tongo a xa konyi di Iburahima be,
43 a naxa a xa pama ramini seewe kui,

a a ragiri a xa mixi sugandixie xa ꞑelexin beeti
ba.

⁴⁴ A naxa si gbetsee xa boxi fi e ma,
ꞑamansee xa naafuli naxa findi e gbe ra,

⁴⁵ alako e xa Ala xui suxu,
e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matoxo!

106

Nesemufe Ala xa xanunteya ma

Ala matoxoe

¹ Wo xa Alatala matoxo.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

² Nde Alatala xa wali xungbe masenma,
nde a xa matoxoe bama?

³ Seewe na tinxintose be,
naxee birama tinxinyi foxo ra loxo birin.

⁴ Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i xa ꞑama ra
temui naxe,

i na e rakisi, i xa n fan mali,

⁵ alako n xa i xa mixi sugandixie xa heri soto,
n xa seewa i xa ꞑama ra,
n xa ꞑelexin i ke tongomae ya ma.

⁶ Muxu bara yunubi raba alo muxu benbae,
muxu bara fe kobie raba ꞑaaxuna kui.

⁷ Muxu benbae to nu na Misira boxi ma,
e mu e ꞑoxo sa i xa kaabanakoe xon ma,
e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi baa fe ma.

8 Kɔnɔ a naxa e rakisi a xili xa fe ra,
alako a xa a senbe masen.

9 A to xaape Xulunyumi baa ma, a naxa xori,
e naxa a igiri a xaraxi ra.

10 A naxa e rakisi e xɔnmixie belexe i,
a e xunsara e yaxuie belexe.

11 Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.

12 Na kui e naxa la a xa masenyi ra, e a matɔxɔ
beeti ra.

13 Kɔnɔ a mu bu, e man naxa nɛɛmu a xa walie
ma,
e tondi a waxɔnfe rabade.

14 E naxa bira e yete waxɔnfe fɔxɔ ra gbeng-
berenyi ma,
e Alatala mato.

15 A naxa e waxɔnse so e yi ra,
kɔnɔ na dangi xanbi, a naxa e rapɔn.

16 Ala xa jama naxa Munsa nun Haruna tɔɔne,
naxee findixi Alatala xa konyi seniyeɔnie ra.

17 Bɔxi naxa a rabi,
a Datan nun Abirami xa mixie ragoro a kui.

18 Te naxa e foxirabire jaaxie gan.

19 E naxa ninge misaali yailan wure ra,
e a batu kuye ra.

20 Ninge naxan sexe donma,
e naxa na misaali findi e Marigi Alatala jɔxɔe ra.

21 E naxa nɛɛmu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,

22 naxan kaabanakoe raba Hami bɔxi ma,
naxan fe magaaxuxie raba Xulunyumi baa ma.

23 Ala nu wama e sɔntɔfe,
kɔnɔ a xa mixi sugandixi Munsa naxa a maxandi,

a xa a xa xone xoxoxe lu na.

24 E naxa tondi a xa boxi fanyi suxude, e mu la a xa laayidi ra.

25 E naxa ti Alatala kanke e xa kiri banxie kui, e mu a xui suxu.

26 Na kui a naxa laayidi tongo e be,
a xa e faxa gbengberenyi ma,

27 a xa e bonsoe faxa pamanee tagi,
a xa e rayensen dunija ma.

28 E naxa Bali Peyori batu,
e serexe sube don naxan baxi mixi faxaxie be.

29 E naxa Ala raxono e xa fe kobie ra,
han a naxa fure naaxi nde ragoro e ma.

30 Finexasi to keli, a naxa Ala maxandi e be,
fure naaxi naxa ba e ra.

31 Mixi naxa na tinxinyi kolon a be abadan.

32 Alatala xa pama naxa a raxono Meriba xure fe ma.

Annabi Munsa naxa toro e xa fe ra,

33 a to woyen xoxoxe fala e xa Ala matandi xa fe ra.

34 E mu Kanaan sie sonto alo Alatala e yamari ki naxe.

35 E naxa sabati e ya ma, e bira e naamunye foxo ra.

36 E naxa nee xa kuyee batu, na fa findi gantanyi ra e be.

37 E naxa e xa di xemee nun e xa di gine ba serexe ra pinnee be.

38 E to e xa die faxa serexe ra Kanaan xa kuyee be,

e naxa boxi findi boxi seniyentare ra.

39 E e yete findi mixi seniyentare ra na ki ne,
e e Marigi yanfa.

40 Na kui Alatala naxa xɔnɔ a xa pama ma,
a ke tongomae mu rafanxi a ma sɔnɔn.

41 A naxa e rabolo si gbetɛe yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.

42 E yaxuie naxa nɔ e ra,
e fa lu e sɛnbɛ bun ma.

43 Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kɔnɔ e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa lɔe e xa yunubie xa fe ra.

44 Kɔnɔ Ala naxa e tɔɔrɛ to,
a naxa e wa xui mɛ.

45 A naxa ratu a xa saate ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa fe ra.

46 A naxa a niya mixie xa kinikini e ma konyiya
kui.

47 Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.
I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyenxi tantu,
muxu xa sɛɛwa i matɔxɔfe ra.

48 Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ abadan!
Nama birin xa a fala: «Amina!»
Wo xa Ala matɔxɔ!

107

Tantui sɛrɛɛ kisi xa fe ra

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!

² Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,

³ a naxee raminixi sie tagi sogetede nun sogegorode mabiri,
a naxee faxi kelife koola nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.

⁴ Ndee loexi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.

⁵ Kaame nun ye xoli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.

⁶ E to e de rawa Alatala be e xa toore kui,
a naxa e fulun e xa paxankate ma.

⁷ A naxa e rapere kira tinxixi nde xon ma,
alako e xa yire fanyi to e sabatima dennaxe.

⁸ E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe ra,
nun a xa kaabanakoe e xa fe ra a naxan nabaxi
adamadie be,

⁹ barima a ye xoli bama mixie ma,
a kaametoe rawasama donse fanyie ra.

¹⁰ Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxe xa noe bun
ma,

geeli xoxoxo kui, yolonxonyi mabalanxi e ma.

¹¹ Barima e muruta ne Ala xa masenyi xili ma,
e Ala xa marasi xon.

¹² A naxa e boje mafixe toore ra.

E naxa dagalan ye, mixi yo mu e mali.

¹³ E naxa Marigi maxandi nimise kui,
a naxa e rakisi e xa paxankate ma.

¹⁴ A naxa e ramini dimi kui nun faxe xa noe
bunma,

a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.

¹⁵ E xa Marigi batu a xa dugutegepa xa fe ra,
nun a xa wali makaabaxie xa fe ra adamadie be.

¹⁶ Barima a bara wure naade wuru,

a kondonyie kana.

17 Xaxilitaree nu bara e yete suxu e xa murute
nun e xa fe ꞑaaxie ra, e lu nimise kui.

18 Donse birin bara nu rapaaxu e ma,
e nu fa na faxe nan dei.

19 E xa na xɔɔɔɔe kui, e naxa e xui rate Alatala
ma,

a naxa e rakisi e xa xɔɔɔɔe ma.

20 A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e rayalan,
a e ba e xa ꞑaxankate kui.

21 E xa Marigi tantu a xa dugutegeɔa nun a xa
wali makaabaxie xa fe ra adamadie be.

22 E xa seɔeɔe ba a xa wali fanyie kolon fe ra a
be.

E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi ra
seɔwe kui!

23 Naxee nu biyaasima kunkui xungbee kui baa
ma,

e man nu yuleya raba yee xun ma,

24 nee bara Marigi wali foxie
nun a xa wali makaabaxie to baa ma.

25 A naxa masenyi ti, turunnaade foye naxa keli
a mɔɔnyie ramaxa,

26 a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
e nu na ꞑaxankate kui.

27 E xun naxa magi a ra e naxa lu alo siisilae.

E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.

28 E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui itexi
ra,

a naxa e ratanga na gbaloe ma.

29 A naxa turunnaade foye iti, a a masabari,
mɔɔnyie naxa e raxara.

30 E naxa seɔwa nee xa maraxare ra,
a naxa e xunti e waxɔnde ra.

- 31 E xa Marigi tantu a xa dugutegeɽa nun a wali
makaabaxie xa fe ra adamadie be!
- 32 E xa a xa fe gbo ɽama be,
e xa a matɔxɔ Forie xa malanyi!
- 33 A xure xungbee masarama gbengberenyi ra,
a dulonyi findi bɔxi maxare ra.
- 34 A bɔxi fanyi findima fɔxɔe yire ra,
na bɔxikae xa fe ɽaaxi xa fe ra.
- 35 A gbengberenyi findima xure ra
a yire maxare findi xure guli ra,
- 36 a kaamɛtɔe rasabati naa,
e taa ti naa e sabatide.
- 37 E xe sama, e wuri bilie sima
naxee bogi barakama.
- 38 A dubama e be, e wuya,
a mu sese bama e xa xuruse kɔnti ra.
- 39 Ndee gbee xurunma,
tɔɔre nun ɽaxankate ra.
- 40 A maraɽaaxui dusuma forie xun na,
a e ralɔe gbengberenyi ma kirae mu dennaxe ma,
- 41 A misikiinee bama tɔɔre kui,
a e xa denbayae rawuya alɔ xurusee.
- 42 Mixi tinxinxie na toma e ɽelɛxinma a ra,
Kɔnɔ tinxintaree birin de balanma ne.
- 43 Xaxilima naxan na, a xa a ɽɔxɔ sa yi fe birin
xonma,
a xa Marigi xa dugutegeɽa fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

² Ala, n bara nate tongo n boɽe kui.

N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui raminima nε
bεεtie ra.

³ N n ma kōrae nun n ma maxasee berema nε
subaxe ma.

⁴ N Marigi, n i batuma nε sie tagi,
n i matōxōma nε bεeti ra jamanεe ya ma,

⁵ barima i xa dugutεgepa gbo dangi koore ra,
i xa xanunteya ite alo nuxuie.

⁶ Ala, i xunyi rakeli koore ma,

i xa nōre xa lu bōxi birin xun ma,

⁷ alako i xanuntenyie xa kisi i senbe saabui ra.

Yandi, n ma duba suxu.

⁸ Ala bara wōyen a xa lingira seniyenxi kui,

«N n xun nakelima nε,

n Sikemi bōxi itaxun,

n Sukōti gulunba sōtōma nε.

⁹ N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi ra.

Efirami bōxi tan luma nε alo n xun makantase,

Yudaya findi n ma munyaati ra.

¹⁰ N n sanyi maxama Mowaba bōxi ma,

n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa findi n
gbe ra.

N gere ti xui mēma nε Filisita bōxi ma.»

¹¹ «Nde n xun tima taa makantaxi ra?

Nde n xaninma Edon bōxi ma?

¹² Ala mu a ra, naxan muxu rabεpinxi gere kui?

¹³ I xa fa muxu malide, i xa muxu ba muxu
yaxuie yi ra.

Adamadie xa mali fufafu na a ra.

¹⁴ Won fama won senbe raminide Ala xa mali
saabui ra.

A tan nan fama won yaxuie iwurude.»

109

Tɔɔɔɛgɛla xa maxandi

Ala maxandi

- ¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ
N Marigi Ala, n naxan matɔxɔma, i naxa lu
dundui kui,
- ² barima mixi jaaxie na wule falafe n xun ma.
E dɛ mu fan, e wule fala tun.
- ³ E na n nabilinfe xɔnnanteya wɔyɛnyie ra,
hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.
- ⁴ N na fe fanyi raba e bɛ, e n gere.
N a ragbilenma i tan Ala nan ma.
- ⁵ E n ma wali fanyi sare ragbilenma n ma a kobi
ra,
n ma xanunteya, e na masarama n bɛ
xɔnnanteya ra.
- ⁶ I xa na tɔɔɔɛgɛtɔɛ taxu mixi kobi nde ra,
a dɛfanboore xa a yanfa.
- ⁷ A na makiiti, kiiti xa kana a ra.
I naxa a xa maxandi suxu.
- ⁸ A xa simaya xa dunke kɔti.
Mixi gbɛtɛ xa a xa wali tongo.
- ⁹ A xa die xa findi kiridie ra, a xa ginɛ xa findi
kaapɛ ra.
- ¹⁰ A xa die xa findi jɛrɛtie ra naxee kulɛ matima
tun.
E xa makuya e baride ra naxan bara kana.
- ¹¹ Donifa xa a kɛ birin tongo,
a xa geeni birin xa findi si gbɛtɛɛ gbe ra.
- ¹² Mixi yo naxa kinikini a ma,
mixi yo naxa hinne a xa kiridie ra.
- ¹³ A bɔnsɔɛ xa sɔntɔ, e xilie xa nɛɛmu mixie ra.

14 Alatala xa ratu a xa fe kobie ma,
a nga xa yunubi naxa xafari.

15 Alatala xa ratu na yunubie ma temui birin,
a xa e xa fe ranεemu dunija ra,

16 barima e mu dugutegeɽa rakamalima,
e misikiineε nun fuxarilae tɔɔɔɔma, han e faxa
sunnunyi kui.

17 Naxan mixi dankama, na kanyi xa danke soto.
Naxan dubama mixie be, a xa barake soto.

18 Danke xa ragoro a ma
alo a donma ragoroma a ma ki naxe.

A xa so a fate i alo ye,
a xa so a xorie alo ture.

19 A xa lu a ma alo a xa sose luma a ma ki naxe,
a xa bilin a ma alo a beleti bilinma a tagi ki naxe
temui birin.

20 Alatala xa na sare fi n ma yaxuie be,
naxee fe kobi falama n xun ma.

21 Kɔnɔ i tan n Marigi Alatala,
i xa hinne n na i xili xa fe ra,
i xa n nakisi i xa dugutegeɽa fanyi saabui ra.

22 N luxi ne alo misikiine fuxarila,
naxan boɽe na tɔɔɔɔfe ki fanyi ra.

23 N ma fe ɽonfe alo niini naxan kuyama nun-
mare ra.

Mixi n kerima alo katoe kerima ki naxe.

24 N xinbie serenma, n fate ɽonma,
sunyi xa fe ra.

25 E n nayaagima temui birin.

E na n to, e yoma n ma tun.

26 N Marigi Ala, i xa n mali,
i xa n nakisi i xa dugutegeɽa xa fe ra.

27 E xa a kolon, i senbe na n malife.

28 E tan n dankama,
 kɔnɔ i barakɛ nan fima n ma.
 Yaagi fama nɛ dusude e xun na,
 kɔnɔ n tan i xa konyi di, n sɛɛwama nɛ.

29 N yaxuie xa ifu,
 e xa yaagi xa dusu e xun na.

30 N Alatala tantuma nɛ n xui itexi ra,
 n a matɔxɔma nɛ pama ya ma,

31 barima a tixi misikiinɛ sɛɛti ma,
 a xa e ratanga mixie ma naxee wama e faxafe.

110

Alatala nan Mangɛ Xungbe ɔxɔma

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa bɛɛti

1 Alatala xa masenyi n marigi bɛ:
 «I magoro n yifanyi ma,
 han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

2 Alatala i senbɛ ragboma nɛ kelife Siyoni,
 han i i yaxuie yamari.

3 I xa sɔɔrie luma nɛ i fɔxɔ ra gere kui.
 Na kuye na iba subaxɛ ma,
 i senbɛ gboma nɛ seniyenyi kui alɔ i fonike
 waxati.

4 Alatala bara a kali yi laayidi ra, naxan mu
 kanama:
 «N bara i findi sɛrɛxɛdubɛ ra abadan,
 a Melekisedeki daaxi.»

5 Marigi luma i yifanyi ma,
 a mangɛɛ kanama nɛ a xa xɔnɛ lɔxɔɛ.

6 A a xa kiiti rapɛrɛma nɛ pamanɛɛ fari,

a e sɔntɔ, a mange xungbe nde xun nakana.

⁷ Mange xure ye minma kira i.
A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matɔxɔma fe naxee ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!

N Alatala batuma nɛ n bɔɲɛ birin na,
tinxintɔɛɛ nun ɲama ya ma.

² Marigi xa walie makaaba.

E rafan mixie ma naxee tinma e matode.

³ A xa walie nɔrɔxi,

a xa tinxinyi buma nɛ abadan.

⁴ A a niya birin xa ratu a xa kaabanakoe ma.

Alatala hinnɛma adamadie ra, a kinikini e ma.

⁵ A baloe fima mixi ma naxan gaaxuma a ya ra,
a ratu a xa saatɛ ma abadan.

⁶ A bara a xa wali senbɛ masen a xa ɲama bɛ,
ɲamanɛ gbɛtɛɛ kɛ sofe ra e yi.

⁷ A walima nɔndi nun tinxinyi nan fari.

A xa yaamarie findima seriye fanyi nan na,

⁸ naxee mu kanama abadan,

adamadie lanma e xa naxee rakamali.

⁹ A bara a xa ɲama xun sara,

a bara a xa saatɛ mabanban abadan.

A xili seniyɛn, a magaaxu.

¹⁰ Xaxilimaya folɔma Alatala yaragaaxui nan ma.

Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a xaxili fanyi
sɔtɔma nɛ.

Adamadie lanma e xa a matɔxɔ abadan.

112

Tinxintɔe sare

Ala matɔxɔ

¹ Wo Marigi Ala matɔxɔ!

Hɛeri na mixi bɛ naxan gaaxuma Marigi ya ra,
naxan tinma a xa yaamarie rabatude.

² A bɔnsɔe sɛnbɛ gboma nɛ bɔxi ma.

Barake luma tinxintɔe nan ma.

³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
a xa tinxinyi xanxi abadan.

⁴ Yanbɛ minima dimi kui tinxintɔe bɛ,
naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnɛma adamadie ra,
naxan luma jɛrɛ ra tinxinyi kui.

⁵ Barake luma mixi bɛ naxan mixie kima,
naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.

⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu nɛɛmuma a xa tinxinyi ma.

⁷ A mu gaaxuma xibaaru jaaxi ya ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a bɔjɛ xanxi.

⁸ A bɔjɛ raxara, gaaxui yo mu a ma.
A rajɔnyi, a nɔma nɛ a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a jɛrɛma tinxinyi kui tɛmui birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi jaaxi tɔɔrɔma na tofe ra,
a a jɛnyi maxinma, a xa fe xun nakanama.
Mixi jaaxie xa nate mu kamalima fefe ma.

113

Alatala maniye mu na

Ala matɔxɔ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!

Alatala xa konyi die, wo xa a matɔxɔ.

Wo Alatala xili matɔxɔ.

² Tantui na Alatala be abadan.

³ Tantui na Alatala be yire birin,

kelife sogetede mabiri, han sogegorode.

⁴ Alatala xa nɔɛ na jamanɛɛ xun ma, a xa nɔɛ
na koore ma.

⁵ Nde maniye won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui koore ma,

⁶ naxan a ya ragoroma koore nun bɔxi ma.

⁷ A misikiine xun nakelima,
a tɔɔɔmixi bama a xa setareja kui.

⁸ A a tima a xa kuntigie sɛɛti ma.

⁹ A di gbegbe fima gine dibaritare ma,
alako a xa sɛɛwa soto a xa die ya ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

114

Isirayila bɔxi Ala xa jama raseneɛfe

Ala matɔxɔ

¹ Yaxuba bɔnsɔɛ naxan findixi Isirayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,

² e sabati Yudaya Ala xa horomolingira luxi
dennaxe.

Isirayila bɔxi naxa findi Ala xa mangeya ra.

³ Xulunyumi baa to Isirayila n̄ama to,
 a naxa rabi mafuren.
 Yuruden xure to e to fa ra, a man naxa kira fi e
 ma.
⁴ Isirayila geyae to e to, e naxa tungan tungan
 n̄el̄exinyi ra,
 al̄o ȳex̄eē kontonyie nun ȳex̄eē ȳor̄eē tunganma ki
 nax̄e.

⁵ Munse a niyaxi na baa xa rabi mafuren?
 Munse a niyaxi Yuruden xure kira fixi e ma?
⁶ Munse a niyaxi Isirayila geyae xa n̄el̄exin
 al̄o ȳex̄eē kontonyie nun ȳex̄eē ȳor̄eē?

⁷ Dunija birin xa s̄eren Marigi ya ra,
 naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,
⁸ naxan ye dulonyi ramini fanye x̄or̄x̄oē kui.

115

Alatala gbo kuyee b̄e

Ala mat̄ox̄oē

¹ Mat̄ox̄oē mu lanma muxu tan b̄e,
 mat̄ox̄oē lanma Alatala nan b̄e,
 a xa hinne nun dugutegeṅa xa fe ra.
² Munfe ra paman̄e a falama,
 «E xa Ala na minden?»
³ Muxu Marigi Ala na koore ma,
 a a wax̄onfe birin nabama.
⁴ K̄on̄o e xa kuyee yailanxi x̄eema nun gbeti nan
 na,
 e ȳeṅe b̄el̄ex̄eē saabui ra.
⁵ De na e b̄e, k̄on̄o e mu w̄oyenma,
 ya na e b̄e, k̄on̄o e mu se toma,

6 tuli na e be, kono e mu xui mema,
 noe na e be, kono e mu se xiri mema.

7 Belexe na e be, kono e mu se masuxuma,
 sanyi na e be, kono e mu e jereama.

Xui yo mu minima e kon na!

8 E yailanmae fama ne lude alo e tan.

Mixi naxee e xaxili tima e ra
 e findima senbetaree nan na.

9 Isirayila bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
 naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

10 Haruna bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
 naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

11 Wo tan naxee findixi Ala yaragaaxuie ra,
 wo wo xaxili ti Alatala ra,
 naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

12 Marigi a noxo saxi won xon ma.

A won barakama ne.

Isirayila bonsoe yo, Haruna bonsoe yo,

13 nun Ala yaragaaxuie birin yo,
 e barake sotoma ne.

14 Alatala xa wo tan nun wo xa die yiriwa.

15 Alatala naxan koore nun boxi daa,
 a xa barake fi wo ma.

16 Alatala nan gbe koore ra,
 kono a naxa dunja tan fi adamadie ma.

17 Mixi faxaxie xa mu Alatala matoxoma,
 mixi naxee sigama aligiyama e mu noma
 matoxoe rabade,

18 kono won tan naxee na dunja,
 a lanma won xa tantui rasiga Alatala ma,
 folo yi temui ma han dan mu naxan ma.

Wo Alatala matoxo!

116

Ala xa kisi faxe ma

Ala matoxe

¹ N Alatala xanuma barima a n xui mema.
A naxa kinikini n wa xui ma.

² A to a tuli mati n na,
n a maxandima ne n ma simaya birin kui.

³ Faxe luuti nu bara n xiri,
aligiyama toore nu bara n li,
nimise nun kontofili nu bara no n na,
⁴ konona temui n naxa Alatala maxandi,
«Alatala, yandi, n nakisi!»

⁵ Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.
Won Marigi Ala kinikinima won ma.

⁶ A mixi magoroxi kantama.
N senbe to jon, a naxa n nakisi.

⁷ N xa n nii raxara,
barima Alatala bara fe fanyi raba n be.

⁸ Alatala, i bara n nii ratanga faxe ma,
i yaye ba n ya ra,
i n sanyi senbe so,

⁹ alako n xa jere i tan Alatala ya ra mixi baloxi
ya ma.

¹⁰ N to nu n xaxili tima i ra,
n naxa a fala i be,
«N na toorofe.»

¹¹ Limaniya to ba n yi ra,
n naxa a fala, «Wule fale nan mixi birin na.»

12 Alatala, n i sare fima di, i xa hinne xa fe ra?

13 N i xa maratange masenma ne pama be,

Alatala xili matoxofe ra.

14 N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,
a xa pama birin ya xori.

15 Alatala a joxo sama ne a batulae xa simaya
xon ma.

16 I tan Alatala xa konyi di nan n na, i xa konyi
gine xa di,
i naxan nafulunxi saya luuti ra.

17 N tantui serexe bama ne i be, n i xili matoxoma
ne.

18 N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,
a xa pama birin ya xori,

19 Alatala xa banxi tete kui,
Darisalamu pama ya xori.

Wo Marigi matoxo!

117

Ala xa xanunteya

Ala matoxoe

1 Si birin xa Alatala matoxo,
bonsoe birin xa a tantu,

2 barima a xa xanunteya gbo won mabiri,
a xa dugutegepa mu jonma abadan.

Wo Alatala matoxo!

118

Xaxili tife Alatala ra

Ala matoxɔɛ

1 Wo Alatala tantu barima a fan,
a xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.

2 Isirayila xa a fala,
«A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»

3 Haruna bɔnsɔɛ xa a fala,
«A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»

4 Ala yaragaaxuie xa a fala,
«A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»

5 N ma tɔɔrɛ kui, n naxa Alatala maxandi.
A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.

6 Alatala na n sɛɛti ma,
n mu gaaxuma fefe ma.
Adamadi nɔma munse niyade n na?

7 Alatala na n fɔxɔ ra, a n malima.
N fama nɛ nɔde n yaxuie ra.

8 Xaxili tife Alatala ra, na nan fan beenun xaxili
tife adamadi ra.

9 Yɛtɛ taxufe Alatala ra dangi yɛtɛ taxufe duniɲa
mangɛe ra.

10 Si birin nu n nabilinxi n gere xili ma,
kɔnɔ Alatala naxa a niya n xa nɔ e ra.

11 E nu n nabilinxi a ɲaaxi ra,
kɔnɔ n naxa nɔ e ra Alatala xili ra.

12 E naxa din n na alɔ kumi tɔnsɔɛ,
kɔnɔ e naxa ɲɔn alɔ sɛxɛ xaraxi ganma ki naxɛ.
Alatala nan a niya n xa nɔ e ra.

13 E nu n matutunma sɛnbɛ ra,
a gbe mu nu luxi n xa bira,

kɔnɔ Alatala naxa n mali.

¹⁴ Alatala nan na n senbe nun n ma seewe ra,
A bara n nakisi!

¹⁵ Seewe nun xunnakeli xui naxa mini tinxintɔe
xɔnyi a falafe ra,

¹⁶ «Alatala naxa wali senbe ra!
A naxa a mangeya masen,
a kaabanakoe raba.»

¹⁷ N mu faxesa, n naxa kisi,
alako n xa Alatala xa kaabanakoe masen jama
be.

¹⁸ Alatala bara n jaxankata,
kɔnɔ a mu n luxi n xa faxesa.

¹⁹ Wo tinxinyi naade rabi n be,
n soma menni Alatala tantufe ra.

²⁰ Alatala xa naade nan yi ki,
tinxintɔe soma naxan kui.

²¹ N i tantuma ne, barima i bara n ma duba suxu,
i bara findi n nakisima ra.

²² Banxitie mee geme naxan na,
na bara findi banxi sangantime ra.

²³ Na kelixi Marigi nan ma.

Kaabanakoe na a ra won tan be.

²⁴ Lɔxɔe nan yi ki Alatala naxan janigexi,
won xa jɛlexin, won xa seewa a xa fe ra.

²⁵ Yandi Alatala, muxu rakisi!

Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

²⁶ Baraka na mixi ma naxan fafe Marigi xili ra.

Muxu Alatala matɔxɔma a xa banxi kui.

²⁷ Marigi nan na Alatala ra,

naxan xa nɔrɛ bara yanba won ma.
Wo xa sɛrɛxɛ xiri sɛrɛxɛbade sɛɛti ma.

²⁸ N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma nɛ,
n Marigi Ala nan i ra, n i matɔxɔma nɛ.

²⁹ Wo Alatala tantu barima a fan.
A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.

119

Ala xa sɛriyɛ kɛrenyi

Ala xa sɛriyɛ

¹ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee ɲɛrɛ ki tinxin,
naxee biraxi Alatala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra.

² Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee Ala xa masenyi mɛma,
naxee a fenma e bɔɲɛ birin na.

³ Nee mu tinxintareya rabama fefe ma,
e birama Ala xa kira nan fɔxɔ ra.

⁴ I bara i sago masen muxu bɛ,
alako muxu xa muxu ɲɔxɔ sa a xɔn ma a fanyi
ra.

⁵ N wama fe birin nabafe
alako n xa i xa yaamarie rabatu.

⁶ Na kui n mu fama yaagide i waxɔnfe xa fe ra.

⁷ N na i xa yaamarie kolon,
n i batuma nɛ n bɔɲɛ fiixɛ ra.

⁸ N i xa yaamarie ratinmɛma nɛ,
i naxa mɛ n na kɛrenyi ra.

⁹ Fonike ɲɛrɛma sɛniyɛnyi kui di?
A bira i xa masenyi fɔxɔ ra.

¹⁰ N i fenma n bɔɲɛ birin nan na.
I naxa n lu n xa makuya i xa yaamarie ra.

¹¹ N i xa masenyi ragatama nɛ n bɔɲɛ ma,

alako n naxa yunubi raba i ra.

¹² Matoxɔɛ na i be Alatala.

I xa yaamarie masen n be.

¹³ N i xa seriye durusima ne,

i naxan masenxi i kere ra.

¹⁴ N seewaxi birafe ra i xa masenyi foxo ra,

alo n na findi banna belebele ra.

¹⁵ N n joxo saxi i sago xon ma, n i xa kira matoma
ne.

¹⁶ I xa yaamarie rafan n ma,

n mu neemuma i xa masenyi ma.

¹⁷ Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di be,

alako n xa kisi, n xa i xa masenyi ratinme.

¹⁸ N ya rabi alako n xa i xa seriye fanyi igbe.

¹⁹ Xone nan lanxi n ma yi dunja ma,

i naxa i xa yaamarie noxun n ma.

²⁰ N hayi na i xa tinxinyi ma.

²¹ I i xui ratema yete igboe xili ma,

mixi dankaxi naxee i xa yaamarie rabepinma.

²² I xa n natanga yaagi nun marapaaxui ma,

barima n i xa masenyi suxuxi.

²³ Hali mangee n tojogema,

i xa konyi di a joxo sama ne i xa yaamarie nan
xon ma.

²⁴ I xa masenyi rafan n ma,

e n nasima a fanyi ra.

²⁵ N na toore xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

²⁶ N to n ma jere ki masen i be, i n yaabi ne.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n be.

²⁷ N mali i sago fahaamufe ra,

alako n xa n joxo sa i xa kaabanakoe xon ma.

- 28 N na wafe nimise ma.
N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxe.
- 29 Wule falafe makuya n na.
Hinne n na i xa seriye saabui ra.
- 30 N bara dugutegeɗa kira sugandi,
n boɗe birama i xa seriye nan foxo ra.
- 31 Alatala, n xirixi i xa seriye nan na,
i naxa n lu yaagi kui.
- 32 N na n jerefe i xa yaamarie xa kira nan xon
ma,
barima i bara a niya i waxonfe xa lu n boɗe ma.
- 33 Alatala, n matinxin i xa yaamarie ra,
alako n xa lu i xa kira xon ma n ma simaya birin
kui.
- 34 Xaxili fanyi fi n ma,
alako n xa n joxo sa i xa seriye xon ma,
n man xa a rabatu n boɗe birin na
- 35 N napeɗe i xa yaamarie xa kira xon ma,
barima e rafan n ma
- 36 N boɗe rafindi i xa masenyi ma,
i naxa a rafindi bannaya tinxintareya ma.
- 37 N yae ba see ra naxee jonma,
n nakisi i xa kira xon ma.
- 38 I xa laayidi rakamali i xa konyi di be,
i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.
- 39 N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya ra,
barima i xa seriye fan.
- 40 N wama birafe i xa masenyi foxo ra a fanyi ra.
N nakisi i xa tinxinyi kui.
- 41 Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa kisi ra n be,
alo i a laayidi ki naxe.

- 42 Na temui, n noma ne n maberema yaabide,
barima n tan laxi i xa masenyi ra.
- 43 I naxa nɔndi masenyi ba n de i,
barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.
- 44 N i xa seriye rabatuma ne abadan.
- 45 N luma xoreya nan kui,
barima n na i sago nan fenfe.
- 46 N i xa masenyi falama ne mangee be,
n mu fama lude yaagi kui.
- 47 Birafe i xa yaamarie foxo ra, na rafan n ma.
- 48 N na n belexe itema tantui ra
i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.
N wama n joxo safe i xa seriye xon ma.
- 49 I xa ratu i xa masenyi ma,
i naxan masen i xa konyi di be,
naxan xaxili sa fima n ma yare.
- 50 N madunduma n ma toore kui
i xa laayidi nan saabui ra.
- 51 Yete igboe n mayelema ne,
konon n mu i xa seriye kira bepinma.
- 52 Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie ma
i naxan saxi temui dangixi,
n bore limaniyama ne.
- 53 N bore texi a paaxi ra tinxintaree xili ma
naxee i xa seriye raboloma.
- 54 N sabati dede, n beeti bama ne i xa yaamarie
xa fe ra.
- 55 Koe ra n na n natuma ne i xili ma.
Alatala, n fama ne i xa seriye ratinmede.
- 56 N darixi i sago rabatufe nan na.
- 57 Alatala, i tide gbo n be.

N bara laayidi tongo i xa masenyi rabatufe ra.

⁵⁸ N wama lufe i sɛeti ma n bɔɲɛ birin na.

Hinne n na alɔ i a masen ki naxɛ.

⁵⁹ N to n ɲɛɛ ki mato,

n bara gbilen i xa masenyi ma.

⁶⁰ N gbatama nɛ,

n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe ra.

⁶¹ Hali mixi ɲaaxie kankan n ma,

n mu nɛɛmuma i xa sɛriyɛɛ ma.

⁶² Kɔɛ tagi, n kelima nɛ, n i matɔxɔ i xa kiiti
tinxinxi xa fe ra.

⁶³ I yaragaaxui birin findixi n ɲɛɛboore nan na,
nun naxee i sago rabatuma.

⁶⁴ Alatala i xa xanunteya na dunija birin ma,
n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁵ Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa konyi bɛ,
alɔ i a laayidixi ki naxɛ.

⁶⁶ N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi ra,
barima n laxi i xa yaamarie ra.

⁶⁷ N nu bara lɔɛ beemanu i xa n ma fe magoro,
kɔnɔ yakɔsi fa n na i xa masenyi nan nabatufe.

⁶⁸ I fan, i fe fanyi rabama,
n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁹ Hali yetɛ igboe wule sama n xun,
n i xa yaamarie rabatuma nɛ n bɔɲɛ birin na.

⁷⁰ E bɔɲɛ xɔɔxɔ alɔ gɛmɛ,
kɔnɔ i xa sɛriyɛ ɲɔxun n bɛ.

⁷¹ N ma tɔɔɛ bara n mali i xa yaamarie kolonfe
ra.

⁷² I xa masenyi fan n bɛ xɛɛma nun gbeti ra.

73 I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi i xonye ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe ra.

74 I yaragaaxuie xa sɛɛwa n tofe ra, barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

75 Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxi ra, n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya nan ma.

76 Yandi, i xa xanunteya xa n madundu, alo i a laayidi n tan, i xa konyi be ki naxe.

77 I xa kinikini n ma alako n xa kisi, barima i xa sɛriye rafan n ma.

78 Yɛtɛ igboe xa yaagi sɔtɔ, barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tɔɔrɔma naxan ma.

N tan jɔxɔ sama i sago nan xɔn ma.

79 I yaragaaxuie xa gbilen n ma, a nun naxee i xa masenyi kolon.

80 N bɔɓɛ xa i xa yaamarie suxu, alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

81 A xɔli n ma n xa i xa kisi sɔtɔ, kɔnɔ n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

82 N i xa laayidi rakamalixi mamefe.

N a falama n bɔɓɛ kui, «I n madunduma mun temui?»

83 N luxi alo kundi naxan na raxarafe, kɔnɔ n mu nɛɛmuma i xa yaamarie ra.

84 N xa mame ti han mun temui, beenun i xa n yaxuie jaxankata?

85 Yɛtɛ igboe gantanyi tima n ya ra. Sɛriye mu na ki.

86 I xa yaamari birin tinxin.

N natanga tɔɔɓɛge ma.

87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana,

kɔnɔ n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.

⁸⁸ N nakisi i xa xanunteya ra,
alako n xa i xa masenyi suxu.

⁸⁹ Alatala, i xa masenyi na koore ma abadan.

⁹⁰ I xa xanunteya buma nɛ kelife to bɔnsɔɛ ma
han bɔnsɔɛ naxee sa fama.

I dunija xanxi nan daa.

⁹¹ I xa seriye buma han to,
birin na i xa mangeya nan bun ma.

⁹² Xa n mu sɛɛwa i xa seriye ra nu,
n bara bɔnɔ n ma tɔɔɛ kui nu.

⁹³ N mu nɛɛmuma i xa masenyi ra feo,
barima i n kisixi e tan nan saabui ra.

⁹⁴ N bara n yetɛ fi i ma, n nakisi.
N tinma i sago suxufe ra.

⁹⁵ Mixi jaaxie wama n faxafe,
kɔnɔ n tan jɔxɔ saxi i xa masenyi xɔn ma.

⁹⁶ N a kolon dunija fe birin jɔnma nɛ,
kɔnɔ i xa seriye mu kanama abadan.

⁹⁷ I xa seriye rafan n ma.

N na n jɔxɔ saxi a xɔn ma kude.

⁹⁸ I xa yaamarie n findima fahaamula nan na
dangi n yaxuie ra, barima e na n bɔjɛ kui tɛmui
birin.

⁹⁹ N xaxili fan n karamɔxɔɛ xaxili bɛ,
barima n na n jɔxɔ saxi i xa masenyi nan xɔn
ma.

¹⁰⁰ N fe kolon dangife forie ra,
barima n i sago rabatuxi.

¹⁰¹ N bara n sanyi ba kira jaaxie xɔn ma,
n xa bira i xa masenyi fɔxɔ ra.

102 N mu i xa seriye beḡin, barima i tan nan yati
n xaran na ra.

103 I xa masenyi ḡoxun n de kui dangi kumi ra.

104 N xaxili fanyi soṭo i sago nan na.

Na kui n bara kira ḡaaxie tan xon.

105 I xa masenyi findixi lanpui nan na n san tide,
a findi naiyalanyi ra n ma kira xon ma.

106 N bara laayidi tongo naxan mu kanama,
n fama ne birade i xa seriye tinxinxi foxo ra.

107 N bara tooro a gbe ra.

Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.

108 Alatala, n bara i maxandi,
i xa n ma matoxoe suxu serexe ra,
i xa n xaran i sago ra.

109 N nii na faxe ya i temui birin,
kono n mu neemuma i xa seriye ma.

110 Mixi ḡaaxie gantanyi tema n be,
kono n mu n makuyama i sago ra.

111 I xa masenyi findixi n ke nan na abadan,
a n boḡe rasewama ne.

112 N boḡe birama ne i xa yaamarie foxo ra
abadan.

113 N filankafui xonma,
kono i xa seriye rafan n ma.

114 N kantari nun n makantama na i tan nan na,
n xaxili tixi i xa masenyi ra.

115 Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie,
alako n xa Ala xa yaamarie ratinme.

116 N demen alo i a laayidi ki naxe, alako n xa
kisi.

I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.

117 I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi.

N ya tixi i xa yaamarie ra.

118 I xa tondi mixie ra naxee e makuyama i xa seriyε ra,

barima madaxupa nun wule na e xa fe birin kui.

119 I mixi kobie ɲɔnma nε yi dunija ma, alo xabui gbeti gbi bama ki naxε.

Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.

120 N fate serεnma i xa magaaxui ra, n hanmεxi i xa kiiti ra.

121 N walima nɔndi nun tinxinyi nan na.

I naxa n lu n yaxuie yi ra.

122 I xa n ma fe sɔɔneya i senbε ra,

I naxa lu yetε igboe xa nɔ n na.

123 N ya tixi i xa kisi ra temui birin, a nun i xa masenyi tinxinxi.

124 Hinne i xa konyi ra i xa xanunteya kui.

N xaran i xa yaamarie ra.

125 Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma,

alako n xa i xa masenyi kui kolon.

126 Mixie na i xa seriyε matandife.

Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakɔsi.

127 I xa yaamarie rafanxi n ma dangife xεεma fanyi ra,

128 n to a maɲɔxun i sago tinxin,

n kira birin xɔnma nε naxan mu findi nɔndi ra.

129 I xa masenyi n dε ixarama,

n a rabatuma na nan ma.

130 I xa masenyi kui matofe,

a xaxili fima nε xaxilitaree ma.

131 A na n nii ra n xa i sago kolon.

132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,

alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie be.

133 I xa n ti i xa masenyi fari,
i naxa lu fe jaaxi yo xa no n na.

134 N ba adamadie xa noe bun ma,
alako n xa i xa yaamarie ratinme.

135 I yatagi noe rayanba i xa konyi ma,
i xa n xaran i xa yaamarie ra.

136 N luma wa ra a gbe ra,
barima n a kolon mixie mu i xa seriye rat-
inmema.

137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.

138 I xa masenyi tinxin, a man findixi nondi yati
nan na.

139 N boje ranaaxuma ne n ma,
barima n yaxuie mu e tuli matima i xa masenyi
ra.

140 I xa masenyi bara a yete xa nondi masen,
a rafan n tan i xa konyi ma.

141 Hali n xurun, mixie yoma n ma,
n mu neemuma i sago ma.

142 I xa tinxinyi buma abadan.

I xa seriye nondi na a ra.

143 Sunnunyi nun toere n suxuxi,
kono i xa yaamarie noxun n be.

144 I xa seriye tinxin abadan.

Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.

145 Alatala, n na n de rawafe i be n boje birin na.
N yaabi, alako n xa no i xa yaamarie ratinmede.

146 N na n de rawafe i be.

N nakisi, alako n xa no i sago rabade.

147 N kelima beemanu subaxe xa a li,
n i maxandi i xa n demen.

N xaxili tixi i xa masenyi nan na.

148 N mu xima kɔɛ ra,
n na n maɲɔxunma i xa masenyi nan tun ma.

149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa fe ra.

Alatala, n nakisi i xa kiiti bere ra.

150 Mixie bara maso n na,
naxee wama fe ɲaaxie xɔn.

E makuya i xa seriye ra.

151 Kɔnɔ i tan Alatala, i makɔre n na,
i xa yaamarie findixi nɔndi nan na.

152 N a kolon kabi a rakuya,
i bara i xa masenyi mabanban alako a xa bu
abadan.

153 N ma tɔɔre mato, i xa n nakisi,
barima n mu nɛɛmuxi i xa seriye ma.

154 I xa n xun mafala, i xa n xun sara.
N nakisi alɔ i a laayidi ki naxe.

155 Kisi makuya mixi ɲaaxie ra,
barima e mu birama i xa yaamarie fɔxɔ ra.

156 Alatala, i xa kinikini gbo.

N nakisi i xa kiiti bere ra.

157 N gerefae wuya,
kɔnɔ n mu gbilen i sago fɔxɔ ra.

158 I yanfamae tofe ɲaɲaaxu n ma,
barima e mu i xa masenyi suxuma.

159 A mato, i xa yaamarie rafan n ma.
Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.

160 I xa masenyi nɔndi na a ra,
i xa kiiti tinxinxi buma ne abadan.

161 Mangɛe n tɔɔrɔma hali n mu fe ɲaaxi yo
rabaxi e ra,

kɔnɔ n gaaxuma i xa masenyi ya ra n bɔɲɛ birin
na.

162 N sɛɛwaxi i xa laayidi ra,
alɔ mixi naxan geeni xungbe sɔtɔxi.

163 N wule xɔnxi, a rapaaxu n ma,
kɔnɔ i xa sɛriyɛ n xanuntenyi na a ra.

164 N i matɔxɔma sanmaya solofere lɔxɔ yo lɔxɔ
i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

165 Bɔɲɛsa gbegbe nan na mixie bɛ,
i xa sɛriyɛ rafanxi naxee ma.

Fefe mu e rabirama.

166 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra,
n birama nɛ i xa yaamarie fɔxɔ ra.

167 N i xa masenyi suxuma nɛ,
barima e rafan n ma ki fanyi ra.

168 N birama nɛ i sago nun i xa masenyi fɔxɔ ra.
I n ɲɛɛ ki birin kolon.

169 Alatala, i xa n ma duba suxu.

Fahaamui fi n ma i xa masenyi saabui ra.

170 N ma maxandi xa i li.
N nakisi alɔ i a laayidi ki naxɛ.

171 I matɔxɔɛ xa mini n dɛ i,
barima i n xaranfe i xa yaamarie nan na.

172 N dɛ xa bɛɛti nde ba i xa masenyi xa fe ra,
barima i xa yaamarie birin tinxin.

173 I xa fa n demɛn,
barima n i sago nan sugandixi.

174 Alatala, n nii na i xa kisi ma,
i xa sɛriyɛ n naseɛwama nɛ.

175 I xa n nakisi alako n xa nɔ i matɔxɔde.
I xa kiitie xa n demɛn.

176 N nabɛɲinxi nɛ alɔ yɛɛɛ lɔɛxi.
I xa n tan i xa konyi fen,

barima n mu neemuxi i xa yaamarie ma.

120

Ratangafe gere ma

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na Alatala maxandi n ma tōore kui,
a n yaabima ne.

² Alatala, n natanga wule false de ma,
naxee mixie madaxuma.

³ Mixi madaxui, a fama munse rabade?

⁴ A fama sōxōe nan tide tanbe raluganxie ra,
a fama ganyi tide te wolee ra.

⁵ A xōrōxō n be lufe ra Meseki bōxi ma,
a xōrōxō n be lufe ra Kedari bōnsōe ya ma.

⁶ N bara bu yi mixie ya ma,
naxee bōnesa xōnxi.

⁷ N tan na bōnesa nan be,
kōnō n nefē wōyen,
e tan wama gere nan xōn ma.

121

Demeri kelima Ala ma

Ala matōxōe

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema geyae mabiri.

N ma demeri kelima minden?

² N ma demeri fatanma Alatala nan na,
naxan koore nun bōxi daaxi.

³ A mu tinma i xa bira.

A i kantama, a mu kinsɔnma.

⁴ Isirayila kantama mu kinsɔnma, a mu xima.

⁵ Alatala nan i kantama.

A findixi niini nan na i be,

⁶ alako soge naxa i tɔɔɔɔ yanyi ra,

kike naxa i tɔɔɔɔ kɔɛ ra.

⁷ Alatala i ratangama ne tɔɔɔɔ birin ma, a i nii makantama.

⁸ I na mini, Alatala luma ne i seeti ma.

I na so, Alatala birama ne i fɔxɔ ra.

A na i seeti ma yakɔsi, a na i seeti ma abadan.

122

Bɔɔɔsa xa lu Darisalamu

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe
N bara seewa n biyaasi booree xa wɔyenyi ma, a
falafe ra,

«Won xɛɛ Alatala xa banxi!»

² «Yakɔsi muxu sanyie tixi i tan Darisalamu sode
de ra.»

³ Darisalamu taa na a ra naxan tixi lanyi kui.

⁴ Alatala xa mixie tema ne naa e bɔnsɔɛ ki ma
alako e xa Alatala xili matɔxɔ alo a yamarixi ki
naxɛ.

⁵ Kiitisa xa kibanyie dɔxɔxi menni ne,
Dawuda bɔnsɔɛ xa mangle kibanyie.

⁶ Wo bɔɔɔsa maxandi Darisalamu be!

«Ala xa i xanuntenyie ratanga fe xɔɔxɔɛ ma.

⁷ Ala xa a niya bɔɔɔsa xa lu i xa tete kui.

Ala xa i ratanga gere ma.»

⁸ N ngaxakerenyie nun n xanuntenyie xa fe ra,
n a falama ne, «Borɛsa xa lu wo be!

⁹ N i xa heeri fenma ne won Marigi Alatala xa
hɔrɔmɔlingira xa fe ra.»

123

Ala xa konyie

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema i tan nan na,
i tan naxan ma kibanyi na koore ma.

² Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala nan na a xa
kinikini xa fe ra,
alo konyie yae tixi e marigi ra ki naxe.

³ Alatala, kinikini muxu ma, barima pama bara
yo muxu ma,

⁴ yete igboe bara muxu mabere.

124

Ala xa maratange

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe
Isirayila pama xa a fala:

Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,

² xa Alatala mu won mali gere kui nu,

³ na gerefae bara won xun nakana e xa xɔne ra
nu,

⁴ alo banbaranyi dinma xure ma ki naxe,

⁵ a fa mixie madula ye xɔra senbe ra.

⁶ Tantui na Alatala be,

naxan mu tin e xa nɔ won na.

⁷ Won bara kisi alɔ xɔni naxan kisixi gantanyi ra.

Gantanyi bara kana,

yɛɛ bara bɔɔ a ra,

won bara e lu naa.

⁸ Won ma demeri na Alatala xili nan na,

naxan koore nun bɔxi daaxi.

125

Alatala a xa nama rabilinfe

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Naxee e xaxili tima Alatala ra,

e senbe sɔtɔma nɛ alɔ Siyoni geya

naxan mu serenma, a bu abadan.

² Darisalamu rabilinxi geyae ra ki naxɛ,

Alatala a xa nama fan nabilinxi na ki nɛ abadan.

³ Mangasanyi jaaxi mu tinxintɔɛ xa bɔxi yamarima,

alako tinxintɔɛ belexɛ naxa lan fe jaaxi.

⁴ Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee bɔɔnɛ fiixe,

⁵ kɔnɔ i tan Alatala, i xa tinxintaree keri e yuge ma.

Ala xa bɔɔnɛsa lu Isirayila bɔxi ma.

126

Ala mixi xɔreyafe

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Alatala to geelimanie ragbilen Siyoni,
a lu ne muxu be alo xiye.

² Muxu naxa yele,
muxu naxa beeti ba seewe ra.
Sie nu a falama ne e bore be,
«Alatala bara kaabanakoe raba yie be.»

³ Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba muxu be,
muxu seewaxi ki fanyi ra.

⁴ Alatala, muxu harige ragbilen muxu ma
alo ye ragbilenma Negewi boxi xure xorixie ra ki
naxe.

⁵ Mixi naxee xe sama yaye ra, e fama ne a xabade
seewe kui.

⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe,
na mixi gbilenma ne baloe ra, a seewaxi.

127

Ala nan banxi tife

Ala matoxe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Sulemani naxan ba
Xa Alatala xa mu banxi ti,
a timae walima ne fufafu.

Xa Alatala xa mu taa makantama,
a kantamae walima ne fufafu.

² Wo kelima subaxe ma,
wo walima han ke ra baloe sotofe ra.
Na kui wo walima tun.

Konō Ala a xanuntenyie man kima e sa temui.

³ Die findima ne ke ra mixi be Alatala naxan
kima,
fe fanyi sare nan e ra,
naxee kelima a tan ma.

⁴ Die naxee sotoxi fonike temui,
nee tide luma ne alo soorie xa xalie.

⁵ Barake na mixi be
naxan xa xali sase rafexi.

A yaxuie mu noma a rayaagide nama ya i.

128

Di findixi baraka nan na

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Seewe na Alatala xa yaragaaxui nan be,
naxan jereema a xa kira xon ma.

² I xa wali geeni luma i tan nan be,
a findi seewe nun harige ra i be.

³ I xa gine luma ne alo wuri bogila i xa banxi kui,
i xa die luma ne alo wuri neene i xa teebili seeti
ma.

⁴ A na na ki ne Alatala xa yaragaaxui be,
a barakaxi.

⁵ Alatala xa i baraka kelifa Siyoni.
I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin kui.

⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa bojesa lu Isirayila boxi ma.

129

Ala xunnakeli fife toromixi ma

Ala matoxe

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Isirayila xa a fala:

N gerefae bara n tooro kabi n fonike temui.

² E bara n tóoró a jaaxi ra kabi a fólé,
kónó e mu nó n na.

³ E bara n fari ibóó
aló xé sae bóxi bóoma ki naxe.

⁴ Kónó Alatala tinxin.

A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.

⁵ Ala xa Siyoni xónmixie rayaagi.

⁶ Ala xa e lu aló banxi fari jóoge,
naxan xarama beenun a xa tala,

⁷ naxan mu findima baloe ra xé sae bé.

⁸ Dangi mixie naxa duba wo bé, a falafe ra,
«Ala xa wo baraka.

Muxu bara duba wo bé Alatala xili ra.»

130

Alatala Marakisima

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa béeti nde

Alatala, n i xilima n ma tóore tilinxi nan kui.

² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,

i xa n ma maxandi rame kinikini kui.

³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie ma,
nde nóma tide i ya ra sónón?

⁴ Kónó i tan yunubie xafarima né.

Na kui mixi gaaxuma né i ya ra.

⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,
n ya tixi a xa masenyi nan na.

⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,

na dangi taa makante xa mame ti ra kuye iba ra.

A gbo na bé.

⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,
barima i xa xanunteya na a bɔɲɛ kui,
a i xunsare birin fima nɛ.

⁸ A tan nan Isirayila xun sarama a xa yunubie
birin ma.

131

Danxaniyatɔɛ xa maraxare

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Alatala, yetɛ igboe mu n na,
n mu la n yetɛ ra.

N mu soma fee ya ma naxee senbɛ gbo n bɛ,
naxee dangi n ma fahaamui ra.

² N naxan nabaxi, n na n sabarixi nɛ,
n na n nii raxara alo di dɛ baxi.

³ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra temui birin.

132

Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu bɛ

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun a xa tɔɔɛ
birin ma.

² A naxa a rakali Alatala bɛ,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala Senbema bɛ,

³ «N mu soma n xɔɲyi, n mu n sama,

⁴ n mu n ya maxima,
n mu n ya magirama,

5 han n sa lingira sɔtɔma Yaxuba Marigi Ala
Senbema be temui naxe.»

6 Won nu bara a xa fe me Efarata boxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xe ma.

7 «Won xee a xa hɔrɔmɔlingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.

8 Alatala, keli i xa talu i sabatide, i tan nun i xa
saate kankira.

9 I xa serexedubee xa lu xunnakeli kui,
i dugutegee xa e seewe xui rate.»

10 I xa konyi Dawuda xa fe ra,
i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

11 Alatala a kali ne Dawuda be,
marakali naxan mu kanama,
a naxe, «N i bɔnsɔe nde nan dɔxɔma i xa kibanyi
ma.

12 Xa i xa die sa n ma saate binya,
e n ma yaamarie rabatu,
e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma abadan.»

13 Barima Alatala bara Siyoni sugandi,
menni nan nafanxi a ma a sabatide ra.

14 A naxe, «N sabatide nan be ra abadan.
N dɔxɔma be n ma kibanyi kui barima be rafanxi
n ma.

15 N barake sama ne Siyonikae ma,
n baloe fi e xa misikiinse ma.

16 N kisi fima ne e xa serexedubee ma,
e dugutegee beeti bama ne seewe kui.»

17 «Be n Dawuda senbe rakelima ne,

n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi Sugandixi
be.

¹⁸ N yaagi dusuma ne a yaxuie xun na,
kɔnɔ n nɔre dusuma a tan nan xun na.»

133

Ala xa nama xa lanyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi kui.
Fe fanyi yati yati nan na ki.

² Na fan alo ture naxan surusuruma Haruna
xunyi ma,
a fa goro a dexabe ma,
han a dugi li.

³ Na luma ne alo xini naxan goroma Xerimon
nun Siyoni geyae ma,
barima Alatala barake nun kisi ragoroma naa
abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Wo tan Alatala xa konyie,
wo xa Alatala matɔxɔ,
wo tan naxee walima kɔɛ ra Alatala xa
hɔrɔmɔbanxi kui.

² Wo xa wo belexe ite hɔrɔmɔbanxi kui Alatala
matɔxɔfe ra.

³ Alatala naxan koore nun boxi daa,
a xa barake sa wo ma kelifa Siyoni.

135

Isirayila xa matɔxɔɛ

Alatala matɔxɔɛ

- ¹ Wo Marigi Alatala matɔxɔ, wo a xili matɔxɔ.
Alatala xa konyie, wo xa a matɔxɔ,
- ² wo tan naxee walima Alatala xa hɔrɔmɔbanxi
kui,
won tan naxee walima Ala xa banxi tɛtɛ kui.
- ³ Wo xa Alatala matɔxɔ, barima a fan.
Wo xa bɛɛti ba a xili matɔxɔfɛ ra, barima a rafan
a ma.
- ⁴ Alatala bara Yaxuba sugandi a yɛtɛ bɛ,
alako Isirayila xa findi a xa ɲama fanyi ra.
- ⁵ N tan a kolon a Alatala gbo,
won Marigi dangi alae birin na.
- ⁶ Alatala a waxɔnfe rabama nɛ koore nun bɔxi
ma,
a a rabama nɛ baa tilinxie ma.
- ⁷ A nuxuie ratema keli dunija tunxunyi naani
ma,
a tunɛ rafa nun seyamakɔnyi, a foye xungbe
ramini a ragatade kui.
- ⁸ A Misira di singee birin faxa,
keli mixie ma han a sa xurusee li.
- ⁹ A naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba Misira,
Firawuna nun a xa walikɛɛ birin xili ma.
- ¹⁰ A naxa sie wuyaxi bɔnbɔ, a mange senbema
gbegbe faxa.
- ¹¹ A naxa Amorikae xa mange Sixɔn,
Basan mange Ogo, nun Kanaan mange birin xa
bɔxi tongo,

- 12 a naxa a fi a xa ꝓama Isirayila ma ke ra.
- 13 Alatala, i xili mu loema abadan, i xili ifalama
ne temui birin,
- 14 barima Alatala fama ne a xa ꝓama gberoxode,
a fa kinikini a xa konyie ma.
- 15 Si naxee mu Ala kolon,
e kuyee yailanma xema nun gbeti nan na e
belexee ra.
- 16 De na na kuyee be, konɔ e mu woyenma.
Yae na e be, konɔ e mu se toma.
- 17 Tulie na e be, konɔ e mu fe mema. Nengi yo
mu e fate i.
- 18 E rafalamae xa lu alo e tan, a nun naxee birin
lama e ra.
- 19 Isirayilakae, wo tan xa Alatala tantu.
Haruna bonsoe, wo xa Alatala tantu.
- 20 Lewi bonsoe, wo xa Alatala tantu.
Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa Alatala tantu.
- 21 Tantui na Alatala be kelife Siyoni.
Tantui na Alatala be naxan sabatixi Darisalamu.
Wo xa Alatala matoxo!

136

Tantui na Ala be a xa xanunteya xa fe ra

Ala matoxe

- 1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
dan mu na a xa xanunteya ma.
- 2 Wo Alatala tantu naxan dangi alae birin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 3 Wo marigie xa Marigi tantu,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

- 4 Wo xa a tan tantu,
 a tan naxan keren kaabanakoe rabama,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 5 a tan naxan koore daaxi a xa fahaamui ra,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 6 a tan naxan boxi itala yee fari,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 7 a tan naxan yanba se xungbee daaxi,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 8 soqe, alako a xa yanyi iyalan,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 9 kike nun tunbuie, alako e xa kœ iyalan,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma.

- 10 Wo xa a tan nan tantu,
 a tan naxan Misirakae xa di singee faxa,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 11-12 a tan naxan Isirayila ramini Misira boxi ma
 a senbe nun a xa nœ ra,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 13 a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin na,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 14 a tan naxan Isirayilakae radangi baa tagi,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
 15 a tan naxan Firawuna nun a xa pama rasin
 Xulunyumi baa xœra,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma.

- 16 Wo xa a tan nan tantu,
 a tan naxan a xa pama radangi gbengberenyi ra,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,

- 17 a tan naxan mange xungbee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 18 a tan naxan mange senbemaefaxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 19 alo Amori mange Sixon,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 20 alo Basan mange Ogo,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 21-22 a tan naxan e xa boxi fi a xa konyi Isirayila
ma ke ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 23 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 24 a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 25 a tan naxan neme fima a xa daali birin ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 26 Wo Ala tantu naxan na koore ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilon boxi ma

Ala mataxae

- 1 Muxu nu doxoxi Babilon xuree de ra Siyoni xa
fe ratufe ra.
- 2 Muxu nu bara muxu xa korae gbaku wuri bilie
kon na.
- 3 Muxu yaxuie nu Siyoni beetie maxorin muxu
ma,
e nu wama beeti seewaxi nde xon.

E naxe, «Siyoni beeti nde ba muxu be.»

⁴ Muxu noma beeti bade Alatala be yi konyiya
kui di?

⁵ Darisalamu, xa n neemu i ma,
n belexe naxa no kora raberede sonon,

⁶ n nenyi xa kankan n de kui.

Na xa raba n na xa a sa li n naxa neemu
Darisalamu ma,
xa a xa fe mu findi n ma seewe ra.

⁷ Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma
Darisalamu xa nimise loxo.

E tan nan nu a falama,

«Won xa a kana han won sa a ba a bunyi ra.»

⁸ Babilon, wo xa xunnagore bara ge janigede,
seewe na a be naxan i sare ragbilenma i ma,
i fe naaxi naxan nabaxi muxu ra.

⁹ Seewe na mixi be
naxan i xa die suxuma,
a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe boje birin na

Dawuda xa beeti

¹ N i batuma ne n boje birin na,
n i matoxo alae ya i.

² N na n xinbi sinma ne i xa horomolingira
mabiri,
n i xili matoxo i xa xanunteya nun dugutegeja
xa fe ra,
barima i bara i xili nun i xa masenyi rate fe birin
xun na.

³ N to i xili, i naxa n yaabi,
i naxa n nalimaniya i senbe ra.

⁴ Mange naxee birin na yi duniya ma,
e na i xa masenyi rame,
e xa i matoxo.

⁵ E xa Alatala xa kira matoxo,
barima Alatala xa nore gbo.

⁶ Hali Alatala na koore ma,
a mænima ne mixi magoroxie ma,
kono a makuyama ne yete igboee ra.

⁷ N na lu toore kui,
i n nakisima ne,
i n yaxuie xa xone xun nakanama ne,
i fa n nakisi i senbe ra.

⁸ Alatala n ma fee rakamalima ne.
Alatala, dan mu na i xa xanunteya ma.
I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Alatala, i n boje birin kolon.

² I n doxo temui kolon, i n keli temui kolon,
i n ma mapoxunye birin kolon
beenun n xa e mapoxun.

³ I n nere temui kolon, i n sa temui kolon,
i n ma kirae birin kolon.

⁴ Beenun woyenyi xa mini n de i,
i tan jan bara a birin kolon.

⁵ I n nabilinma ne i xonyee ra.

6 Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan be,
a dangi n ma fahaamui ra.

7 N sigama minden, n xa n makuya i Xaxili ra?
N na n gima minden, n xa n noxun i ma?

8 Xa n sa te koore ne, i na menni.
Xa n sa goro aligiyama ne, n i lima ne naa.

9 Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,

10 i belexe n nanerema ne, i senbe n malima ne.

11 Xa a sa li n fa a fala,

«N noma n noxunde dimi kui naiyalanyi mu na
dennaxe,»

12 i n toma ne na dimi kui alo n na soqe nan bun
ma.

13 I tan nan n nii daaxi,
i tan nan n nafalaxi n nga tæge.

14 N i matoxoma ne barima n daa ki makaaba.
I xa wali maniyè mu na.

N na kolonxi a fanyi ra.

15 N fate ki mu nu noxunxi i ma
a to yailanxi gundo kui.

16 I yae naxa n to beenun n xa findi a ra.

N ma loxoe birin nu sebexi i xa buki kui beenun
n xa daali.

17 Ala, i xa manoxunye gbo, e tilin.

18 Xa n sa e kontima ne nu, e wuya meyenye xori
be.

Na birin kui, n luma i yi.

19 Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa,
i xa faxetie makuya n na.

20 I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra,
e i xili kanama.

21 Alatala, a mu lanma n xa i xɔnmixie xɔn?
A mu lanma i matandilae xa rapaaxu n ma?

22 N e xɔnma nɛ.
E bara findi n yaxuie ra.

23 Ala i xa n bɔɲɛ kui mato,
i xa n ma kɔntɔfli kolon.

24 A mato xa n na kira kobi nde nan xɔn ma,
i naxan xɔnxi.
Xa a na na ki nɛ, i xa n ti kisi kira nan xɔn ma.

140

Mixi kobi alɔ bɔximase

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ

2 Alatala, n natanga mixi jaaxie yi ra,
naxee wama n tɔɔɔɔfe,

3 naxee nate tongoma e bɔɲɛ ma gere masofe ra
lɔxɔ yo lɔxɔ.

4 E xa wɔyɛnyi xɔnɔ alɔ bɔximase xa xɔnɛ.
Nɛngi rate.

5 Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie bɛlɛxɛ i.
I xa n natanga mixi kobie ma naxee wama n
nabirafe.

6 I xa n natanga yete igboe xa gantanyi nun luutie
ma,
naxee yɛlɛ italama n ma kirae ra n suxufe ra.

7 Alatala, n Marigi Ala nan i ra.

I xa i tuli mati n wa xui ra.

8 Alatala, n nakisima sɛnbɛma,
naxan n natangama n gere lɔxɔɛ,

9 i naxa tin mixi kobie waxɔnfe ra,
i naxa na sɔɔneya e bɛ alako e xun naxa fa rakeli.

Ngengi rate.

¹⁰ N gerefæe xa fe jaaxi maxirixie xa gbilen e ma.

¹¹ Te wole xa doxo e xun na,
e xa radin te xora, e naxa fa mini na kui sonon.

¹² Fe jaaxi rabæe naxa sabati yi boxi ma,
toore nan tun xa ragiri e ma.

¹³ N a kolon Alatala kiiti fanyi sama ne misikiinæe
be,

a nondi fima setaree ma.

¹⁴ Tinxintoe i xili matoxoma ne,
nondilæe kisima ne i ya i.

141

Mixi jaaxie xa gantanyi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

Alatala, n bara i maxandi, i xulun n malife ra,
i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

² N ma duba xa te i mabiri alo surayi xiri,
n ma belexe ti xa lu alo nunmare serexe.

³ Alatala, n de makanta

alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.

⁴ I naxa tin n boje xa siga fe jaaxi ma,
n naxa lan wali kobi rabæe ma n ma geeni xa fe
ra.

⁵ Xa tinxintoe n bonbo, a fan n be,

a xa xurui fan alo labunde naxan sama n fate
ma.

N mu tondima na fe ra.

Kɔnɔ n Ala maxandima a xa mixi jaaxi waxɔnfe kana.

⁶ E xa kiitisae xa radin gelenyi ra.

Mixi jaaxie xa a kolon n ma masenyi fan.

⁷ E xa a fala, «Muxu xɔrie bara yensen aligiyama, alo xe sa bɔxi buxama ki naxe.»

⁸ Kɔnɔ n Marigi Alatala, n ya tixi i tan na.

N kantari toma i sɛeti ma, i naxa n nii rabolo.

⁹ N natanga gantanyie ma e naxee tema n be, n natanga mixi jaaxie xa yelee ma.

¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.

142

Danxaniyatɔe xa kantari

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na fonme ra

² N na n xui ratema Alatala nan ma kinikini xa fe ra.

³ N na n ma kɔntɔfili dentegema a tan nan be, n na n ma nimise ya ba a be.

⁴ Limaniya na ba n yi ra, i tan n sigade kolon.

E bara gantanyi te n be n ma kira ra.

⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n be, kantari mu na n be, meɛnima yo mu na n be.

⁶ Alatala, i tan nan keren peti na n be sɔnɔn.

I keren nan findixi n kantama ra yi dunija bende fuɲi fari.

⁷ I xa n wa xui me, barima n senbe birin bara ɲɔn.

N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo n be.

⁸ N namini geeli kui,
alako n xa i xili matɔxɔ.
Na kui tinxintɔɛɛ fama nɛ e malande n yire i xa
hinne xa fe ra.

143

Ala xa maxandi hagige

Ala maxandi

Dawuda xa bɛɛti

¹ Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa kinikini n wa xui ma.
I xa n ma duba suxu i xa dugutegeɽa nun i xa
tinxinyi xa fe ra.

² I naxa i xa konyi makiiti, barima daali yo mu
tinxin i ya i.

³ N yaxui birama nɛ n fɔxɔ ra,
a n boronma nɛ bɔxi ma,
a n luma nɛ faxɛ niini bun ma alɔ faxamixie.
⁴ Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara ba n yi.

⁵ N natuma nɛ lɔxɔɛ dangixie ma,
n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma,
n na n jɔxɔ rasiga i xa daalie ma.
⁶ N na n belexɛ italama nɛ i bɛ,
n nii i fenma nɛ alɔ gbengberenyi ye fenma ki
naxɛ.

Nengi rate.

⁷ Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra.
Limaniya bara ge bade n yi ra.
I naxa i kobe raso n na,
xa na mu n luma nɛ alɔ faxamixie.
⁸ Kuye na iba, i xa i xa dugutegeɽa masen n bɛ,

barima n xaxili tixi i tan nan na.
 N ɲɛɛ kira masen n bɛ,
 barima n xaxili tixi i tan nan na.
⁹ Alatala, n natanga n yaxuie ma,
 barima n kantari sɔtoma i niini nan bun ma.
¹⁰ N xaran i waxɔnfe rabafe ra,
 barima i tan nan na n Marigi Ala ra.
 I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xɔn ma.
¹¹ Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,
 i xa n ba tɔɔɛ kui i xa tinxinyi xa fe ra,
¹² i xa n yaxuie dɛ balan i xa dugutɛgɛɲa xa fe
 ra,
 i xa n gerefɛe xun nakana,
 barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala bɛ?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti
 Tantui na Alatala bɛ, naxan findixi n ma fanye
 ra,
 naxan n belexɛ rawalima a xa gere kui,
² naxan findixi n xanuntenyi sɛnbɛma ra,
 naxan findixi n kantama nun n nakisima ra,
 naxan nɔma n yaxuie ra alako n xa kantari sɔto.
³ Alatala, munse na adama ra i to fa mɛɛnixi a
 ma?
 Munse na adama xa di ra i to fa i ɲɔxɔ saxi a xɔn
 ma?
⁴ Adamadi luxi nɛ alo ɲɛngi foye,
 a xa simaya dangima nɛ alo niini dangima ki
 naxɛ.

⁵ Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra,
i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

⁶ I xa seyamakonyi rabula yaxuie rayensenfe ra.
Xalie woli alako e xa siga.

⁷ I xa i belexe itala kelife koore ma,
alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma
alo mixi ratangama mōronyie ma ki naxe.

⁸ N nakisi wule falee ma naxee wama n madax-
ufe.

⁹ Ala, n beeti neene bama ne i be n ma kora luuti
fu daaxi xui ra.

¹⁰ N i matoxoma ne, i tan naxan mangee xun
nakelima,
naxan i xa konyi Dawuda ratangama san-
tidegema paaxi ma.

¹¹ N nakisi, n natanga n yaxuie ma,
naxan wule falama mixi madaxufe ra.

¹² Na temui muxu xa di xemee fanma ne alo wuri
bilie,
muxu xa di ginsee tofanma ne alo kontigiba,
naxee masolixi mangē banxi kui.

¹³ Muxu xa banxie rafema ne daxamui mooli
birin na,
muxu xa gooree wuyama ne a wulu wulu ma,

¹⁴ Muxu xa ningee xungboma ne,
lanyuru yo mu luma e ma,
e furi mu birama,
sonxoe mu mema muxu malandee.

¹⁵ Seewe na pama be Ala fama yi fe mooli rabade
naxan na.
Seewe na pama be Alatala findixi naxan Marigi
Ala ra.

145

Ala xa kaabanakoe nun xanunteya

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa Ala matɔxɔɛ

¹ N ma Mange Ala, n i matɔxɔma nɛ, n i xili tantuma nɛ abadan.

² Lɔxɔ yo lɔxɔ n i matɔxɔma nɛ, n i xili tantuma nɛ abadan.

³ Alatala senbɛ gbo, matɔxɔɛ birin na a tan nan bɛ,

adamadi mu nɔma sode na birin kui.

⁴ Yi waxati mixie fama nɛ i xa kaabanakoe falade boore waxati mixie bɛ.

⁵ E fama nɛ i xa nɔrɛ tofanyi masende.

N luma nɛ i xa kaabanakoe maɲɔxun na.

⁶ E fama nɛ i senbɛ magaaxuxi xa fe falade.

N luma nɛ i xa kaabanakoe masen na.

⁷ E fama nɛ ɲɛlexinde i xa hinne xungbe ra, e i xa tinxinyi masenma nɛ bɛɛti sɛɛwaxi ra.

⁸ Alatala hinne mixi ra, a kinikini, a diɲɛxi, a xa xanunteya gbo.

⁹ Alatala fe fanyi rabama mixi birin bɛ, a kinikini a xa daali birin ma.

¹⁰ Alatala, i xa daalie birin i matɔxɔma nɛ, i xa seniyeɲtɔɛɛ i tantuma nɛ.

¹¹ E i xa mangɛya xungbe xa fe masenma nɛ, e i senbɛ xa fe falama nɛ,

¹² alako mixie xa i xa kaabanakoe kolon, a nun i xa mangɛya nɔrɔxi.

¹³ I xa mangɛya mu ɲɔnma nɛ, i xa nɔɛ buma nɛ abadan.

- 14 Alatala bira mixi malima,
a mixi magoroxi xun nakelima ne.
15 Dunija birin a xaxili tixi i ra,
i tan nan e baloma a waxati.
16 I tan nan i belexe rabima,
i birin nawasa e hayi na naxan ma.
17 Alatala tinxin a xa fe birin kui,
a dugutegexi a xa daalie ma.
18 Alatala makore a maxandilae ra,
naxee a maxandima e boje fixe ra.
19 A a yaragaaxuie waxonfe rabama ne,
a e xa duba suxuma ne, a e rakisi.
20 Alatala a xanuntenyie makantama ne,
konon a mixi paaxie birin sontoma ne.
21 N de Alatala matoxoma ne.
Daali xa a xili seniyenxi matoxo temui birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali be

Ala matoxe

1 Wo Alatala matoxo!

N nii xa Alatala matoxo,

2 n xa a matoxo n ma simaya birin na.

N n Marigi Alatala matoxoma ne beeti ra, fanni
n na n nii ra.

3 Wo naxa wo yete taxu mixi xungbee ra,
barima adamadie na e ra,
naxee mu noma mixi rakiside.

4 E nii bama ne e fate i, e gbilen bende.

Na loxe yati, e naxan janigexi, na birin jonma
ne.

⁵ Σεewe na mixi be, Yaxuba Marigi Ala naxan malima.

Σεewe na mixi be, naxan a xaxili tima a Marigi Alatala ra,

⁶ Ala naxan koore nun boxi daa,
Ala naxan baa nun a kui see birin daa,
dugutegeɲa na Ala naxan be abadan.

⁷ Alatala toɲegetoee xun mafalama,
a donse fima kaametoee ma,
a geelimanie raminima geeli kui,

⁸ a donxuie ya rabooma,
a mixi magoroxie xun nakelima,
a tinxintoee xanuma,

⁹ a meenima xɔɲee ma,
a kiridie nun kaɲɲe ginɛe bun tima,
kono a mixi ɲaaxie tan xun nakanama ne.

¹⁰ Siyoni, wo Marigi Alatala xa mangeya mu ɲonma abadan.

Wo xa Alatala matoxo!

147

Ala senbe maniyɛ mu na

Ala matoxɔɛ

¹ Wo Alatala matoxo.
A lanma Alatala xa matoxo beeti ra.
Fe fanyi na a ra.

² Alatala na gbilenfe Darisalamu ti ra,
a Isirayila xa mixi rafama ne kelife konyiya kui,
³ a toɔromixie ralimaniyama, a e rayalanma e xa fure kui.

⁴ Alatala tunbuie konti kolon,
a e birin xilima e xili ra.

⁵ Won Marigi Alatala senbe gbo,
dan mu na a xa fahaamui ma.

⁶ Alatala mixi magoroxi bun tima,
kono a yete igboe xa fe kanama.

⁷ Wo xa beeti ba Alatala be tantui ra,
wo xa beeti ba Ala be korae xui ra.

⁸ A tan nan nuxui raminima koore ma,
a tune rafa boxi ma,
a sansie rasoli geyae fari.

⁹ A xurusee rabaloma,
a donse fima xaxa yoree ma, e na e xui ramini
temui naxe.

¹⁰ Soe senbe mu findixi fefe ra Ala be.
Xeme xa senbe mu findixi fefe ra Ala be.

¹¹ Ala yaragaaxuiya nan nafanma a ma.
Ala wama mixi xon naxan xaxili tixi a xa
xanunteya ra.

¹² Darisalamu, i xa Alatala matoxo.
Siyoni, i xa Ala tantu,

¹³ barima a tan nan i xa naade makantama,
a tan nan barake sama i xa nama ma.

¹⁴ A bonesa fima i xa boxi ma,
a donse fanyi fima i ma.

¹⁵ Alatala dunija yamarima,
a a waxonfe rayensenma mafuren mafuren.

¹⁶ A balabalanyi ragoroma ne alo gese fute,
a na rayensen alo te xube.

17 A ragoro boxi ma, nde noma tide na xinbeli ya ra?

18 A na a xui ramini e ma, e xunuma ne, a na foye rafa, balabalanyi man findima ne ye ra.

19 Alatala bara Annabi Yaxuba rakolon a xa masenyi ra, a bara a xa seriye nun a xa yaamarie masen Isirayila be.

20 A mu na mooli ragirixi si gbete yo be. Nee luma Ala xa seriye kolontareya nan kui.

Wo xa Alatala matoxo!

148

Duniya xa Ala matoxo

Ala matoxe

1 Wo Alatala matoxo!

Wo Alatala matoxo kelife koore ma. Wo a matoxo yire itexi kui.

2 Alatala xa malekee xa a matoxo, a xa galie xa a matoxo koore ma.

3 Soge nun kike xa a matoxo, tunbui dexexie fan xa a matoxo.

4 Koore xa a matoxo, a nun ye naxan toma naa.

5 E birin xa Alatala xili matoxo, barima a yamari nan fi, e naxa daa.

6 A naxa e ti e tide, e xa lu naa abadan. A naxa na seriye sa, naxan mu kanama.

7 Wo Alatala matoxo kelife boxi ma. Baa nun nimase birin naxee na baa tilinyi kui,

⁸ seyamakonyi, balabalanyi, kunda, nuxuie,
 nun foye xungbe naxan a xa yaamari ratinmema,
⁹ geyae nun tentenyie, wuri bogilae nun sediri
 bilie,
¹⁰ wulai subee nun xurusee, bubusee nun xonie,
¹¹ duniya mangæe nun sie,
 mangædie nun duniya kuntigie,
¹² fonikee nun ginædimædie, dimæe nun forie,
¹³ e birin xa Alatala xili matoxo,
 barima a xili gbansan nan itexi,
 a nore dangi koore nun boxi ra.

¹⁴ A bara mangæ senbema rakeli a xa pama xun
 na,
 a xa seniyeñtæe naxan matoxoma,
 seniyeñtæe naxan findixi Isirayila a xa pama
 xanuxi ra.

Wo Alatala matoxo!

149

Bæti næene

Ala matoxo

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo bæti næene ba a bæ,
 wo matoxo raba a batulae tagi.
² Isirayila xa sæwa a daali Marigi ra.
 Siyoni pama xa sæwa e xa Mange ra.
³ E xa a xili matoxo fare boron yi ra,
 e xa bætie ba maxase nun kora xui ra,
⁴ barima Alatala sæwaxi a xa pama ra,
 a kisi fima ne yete magoroe ma.

⁵ A xa seniyeŋtɔɛe xa sɛɛwa yi binyɛ ra,
e xa e sɛɛwɛ xui ite
hali e xa sadee ma.

⁶ Ala matɔxɔɛ xa lu e dɛ i.
Na luxi alɔ santidɛgɛma xaarɛxi e beɛɛɛ kui,

⁷ e naxan nawalima e gbe ɲɔxɔfe ra,
si ɲaaxie ɲaxankatafe ra.

⁸ E e yaxuie xa mangɛɛ sama nɛ yɔlɔnɔnyie ra,
e e xa yareratie xirima nɛ a xɔɔxɔɛ ra,

⁹ na fa findi e xa kobijɲa sare ra.

Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa seniyeŋtɔɛe
bɛ.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

150

Birin Ala matɔxɔfe

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!

Wo xa Ala matɔxɔ a xa hɔrɔmɔbanxi kui.

Wo xa a matɔxɔ koore ma.

² Wo xa a matɔxɔ a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa a matɔxɔ a sɛnbɛ xungbe xa fe ra.

³ Wo xa a matɔxɔ feri xui nun kɔra xui ra,

⁴ wo xa a matɔxɔ maxase nun fare boron yi ra,

wo xa a matɔxɔ kɔra maniyɛ nun xule xui ra,

⁵ wo xa a matɔxɔ maxase xui itexi ra.

⁶ Nimase birin xa Alatala matɔxɔ.

Wo Alatala matɔxɔ!

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2